

מאמך

תמימות תהיינה

עבודת ימי ספירת העומר
והארת חג השבועות
מספר הקדוש "ליקוטי הלכות"

החכמה האמיתית והדרך המופלאה
לקבלת התורה ונאוות הנפש

מאמר

תְּמִימוֹת תְּהִינָה

יסודות התמימות והאמונה
וסודות הזריזות וההמתנה
בעבודת ימי הספירה והארת חג השבועות

מספר הקדוש
ליקוטי הלכות
פקדון הלכה ד

להתלמיד הגדול אוד העולם
הרה"ק רבי נתן מברסלב זיע"א

הוצאה מפוארת
בתוספת ביאורים וציורים
והוספות השונות

יוצא לאור ע"י
מכון "נחלי גן-עדן"
ימי הספירה תשפ"ג

לזכות הילדים

נחמן, מרדכי מאיר, נתן,
שמואל אליעזר, שמעון
בני שרה פערל

ולזכות ילד החלאקה
יהודה בן שרה פערל
שיגדל בתורה וידא"ש בדרך רבינו הק'

הודעה חשובה

מפאת חוסר הזמן ורצון
להגיש את הקונטרס לציבור
הקדוש לקראת ימי הספירה
וחג השבועות, התמקדנו
בעריכת הציונים והביאורים
בעיקר בפרקים א'-ב', ופרקים
ג'-ד' המלאים וגדושים
באוצרות של דעת ואמונה,
הדפסנום כפי שהם בתוספת
אי אלו הערות נחוצות.

התודה והברכה למכון

"תורת הנצח"

על אדיבותם הרבה בשימוש
ה"ליקוטי הלכות" שבהוצאתם

יו"ל ע"י מכון
"נחלי גן-עדן"
02-530-62-80

עימוד:
י.צ. סטאריק
050-41-55-401

עיצוב כריכה:
ב. בלום

דבר המכון

בחסדי השם יתברך הננו להגיש בזה לכלל הציבור הקדוש והיקר מאמר נוסף מאוצר הדרושים העמוקים והבלתי נדלים הגנוזים בספר הקדוש "ליקוטי הלכות" מהרה"ק רבי נתן מברסלב זי"ע, תלמידו הגדול והמובהק של הנחל נובע מקור חכמה מברסלב זי"ע, וזאת לאחר שבסייעתא דשמיא התקבלו תגובות נלהבות מהמאמרים הקודמים שנערכו בטוב טעם ודעת והחיו עם רב.

חמל עלינו קורא הדורות מראש, והקדים לנו רפואות יקרות למכות המופלאות ולמכאובי הנפש בהם לקינו. אל מול הגלים הסוערים המאיימות להטביע בהם את שה פזורה ישראל, הכין עבורנו האב הרחמן ספינות הצלה חזקות ויציבות אשר כל החוסה בהם לא ימוט לעולם.

וזאת יעיד נאמנה כל בר בי רב ובר לבב שנכנס לפרדס תורתו של מוהרנ"ת זי"ע, וטעם מעט מגופת צוף פרי ההלכות הנטועות לתפארת בתוכם, שאין כדוגמתם להאיר את הדעת מתוך עמקות התורה בהתנוצצות השגת אמיתת מציאות אלקותו יתברך, ולהלהיב את הלב בשלהובין דרחימותא למאוס בכל חמודות תבל ולחפוץ להתדבק עד כלות הנפש באל חי וקיים לנצח.

וכבר נודע, שככל שהחולה והחולי גדול, כך זקוקים לרופא ומרפא גדול ביותר, ולנוכח הנסיגות העצומות והתגברות היצר בהם מזדככים נשמות ישראל בני הדור האחרון, המציא יוצר בראשית את התורה תבלין, את חידושי התורה הנשגבים הללו, מזונא דנשמתא שרקח התלמיד המופלא מנפלאות מעדני תורת רבו שהמשיך מרום גבהי מרומים, שיש בהם די כדי להחיות ולחדש נפש כל חי, מהגדול שבגדולים ענקי הרוח בעלי ההשגה והידיעה, ולהעלות ארוכה ומזור גם לנדחים ונכשלים ביותר שעבר עליהם כל שבעת המים הזידונים.

כעת, בעיצומם של ימי ספירת העומר הקדושים, מוגש בזה מאמר נוסף בשם "תמימות תהינה", הלכה ד' מהלכות פקדון מהספר הקדוש "ליקוטי הלכות" המיוסדת על התורה והמאמר הראשון "אשרי תמימי דרך" שבליקוטי מוהר"ן, אשר כידוע הצטווה מוהרנ"ת זי"ע מפי רבינו הק' לחדש את תורתו על אדני ההלכות שבארבעת חלקי השולחן ערוך, לגלות את סודם ואת רזי פנימיותם.

בהלכה נפלאה זו - אשר מאז התחדשה ונאמרה וראתה אור עולם התחזקו עמה דורי דורות של תלמידים, וביותר היו הוגים, עוסקים והולכים בה בימי הספירה, כשהם גומאים בצמא ובתשוקה עזה כל דיבור ודיבור שבה - מרחיב מוהרנ"ת זי"ע בביאורים עמוקים אודות יסודות חזקים ואיתנים המוכרחים ביותר ונצרכים מאוד לכל מי שחפץ לבוא אל הקודש להתקרב אל השם יתברך באמת ובתמים, יסודות של 'חכמת התמימות והאמונה הקדושה', ודרכי ה'זריזות' וה'המתנה' בעבודת ה', כאשר מחד מזרז מעורר ומזהיר אותנו התלמיד הזריז בתכלית הזריזות - שכל ימיו ושעותיו ורגעיו היו כנודע מנויים וספורים - להתעצם בזריזות יתירה בעבודת ה', בדרכים ולימודים מופלאים. ומאידך, מרבה התלמיד הממתין הגדול - זה שלא מש מתוך אהל ההמתנה לעולמים - לחזק ולאמץ את לב כל ישראל הנכספים בכל נפשם לבוא ולהיטהר, בעוצם והכרח זיכך ההמתנה לכל המבקש להיכנס להיכל הקדושה והדבקות בו יתברך, כשבדבריו הק' הוא מאיר ומזריח את יקרת תוקף ועוז קדושת ימי הספירה, שבע שבתות של הכנה והמתנה וטהרה, לקראת יום החמישים יום קבלת התורה.

וכמעשהו בראשונים כך גם עתה, יוצא לאור הקונטרס ערוך ומסודר עם מראי מקומות הערות וביאורים, ומעוטר ב'ניצוצי אור' הפותחים צוהר קט כמציץ מבין החרכים מהעמקות הנפלאה והפנינים היקרים הצפונים וחבויים במעיין תורתו המאירה של ראש התלמידים מוהרנ"ת זי"ע.

ובסוף הקונטרס הוספנו בס"ד 'תמצית המאמר' - תמצית נפלאה של כלל המאמר על כל פרקיו וסעיפיו, למען יקלטו הדברים הקדושים בלב הלומדים וישמרו בזכרונם ויביאום לידי מעשה.

ויהי רצון שעל ידי ריבוי הלימוד והשקידה בהלכות פקדון זה, וקיום עצות האמת הטמונים בה, להוחיל ולהמתין המתנה אחר המתנה ולבלי לדחוק את השעה, יחיש מנחם לגאלינו גאולה עולמית ונצחית במהרה בימינו, אמן.

תוכן העניינים

מאמר "תמימות תהינה"

א..... פרק א

תיקון ה'מלכות' והמשכת המוחין / כלל כוונת הספירה / תיקון ה'צמצום דקדושה' / מצוות ספירת העומר – 'חמשים יום' / ענין הטהרה של ימי הספירה / מהות 'מלכות הרשעה' וזוהמת מצרים / מעלת קדושת התורה / סוד ה'בהמה' דקדושה ולהיפך / 'הוי חכמים בעיניהם' / 'ערומין בדעת ומשימין עצמן כבהמה' / ענין הנפת העומר שעורים / הדרך ל'קבלת התורה' והשגת החכמה.

ב..... פרק ב

עיקר כוונת ספירת העומר בפשיטות / 'שבע שבתות - תמימות תהינה' / 'היום אם בקולו תשמעו' / עבודת ימי הספירה / ענין ספירת הימים 'לעומר' / 'לית יום דלית ביה טוב' / 'גדר מלבר' - סודם של המניעות והעיכובים שבכל יום / 'יום הוא – ועדיך יבוא' / המשכת המוחין שלא כסדר / חג השבועות – כתר ה'המתנה' / 'אם יתמהמה חכה לו' / גאולה אחרונה שאין אחריה הפסק / 'על משמרתי אעמודה' / 'יש יום קראו נצרים'.

ג..... פרק ג

'מלכות דקדושה' - סוד השמירה על החפצים / התקשרות החיצונית אל הפנימיות / ענין שבועת השומרים / 'ונקרב בעל הבית' / טעם פטור שמירה בבעלים / סוד 'מצות מזוזה' והשפעתה / הכמת התורה / מהות ה'בית' / קדושת יעקב אבינו לעומת כסילות עשו הרשע / חיים אמתיים ונצחיים מול מיתה עולמית / לקיחת ה'בכורה' וה'ברכות' / 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה'.

ד..... פרק ד

'אמרתי אחכמה והיא רחוקה ממני' / סוד 'פרה אדומה' / צמצום השכל וחכמת האמונה / חיות אלוקות ופנימיות הבריאה / 'גם את העלם נתן בלבם, מבלי אשר לא ימצא האדם את המעשה אשר עשה האלקים מראש ועד סוף' / החיים הנצחיים של עם ישראל / השגת התכלית לעתיד לבוא / ענין 'טומאת מן' וטהרת 'אפר פרה' / ענין מחלוקת קרח וענשו / 'חכמות נשים בנתה ביתה'.

ט..... תמצית המאמר

חלק הארי של קונטרס זה
נתנדב לזכות התורם זב"ב

שיעלו מעלה מעלה בתודה ויראת שמים בהתקשרות לדבינו הק',
ובהודאה להשי"ת על רוב חסדיו המרובים שעשה עימו ועם בני ביתו

לְעִילָיוּ נְשֻׁמָּה

א"מ מרת יענטא פראדל ב"ד יהושע אדיה לייב ע"ה

נלב"ע י' אדר תשפ"ג

תנצב"ה

הונצח ע"י בנה הרה"ח ד' נתן מיימון שליט"א

לְעִילָיוּ נְשֻׁמָּה

אאמו"ר הרה"ח ד' יצחק יעקב ב"ד מרדכי הלוי ז"ל

נלב"ע ערב פסח י"ד ניסן ה'תשפ"ג

א"מ מרת פיגא רבקה ב"ד חיים צבי הכהן ע"ה

נלב"ע ז' מנחם אב ה'תשפ"ב

תנצב"ה

הונצח ע"י בנם הרה"ח ד' נתן הברפלד שליט"א

מאמר
תְּמִימוֹת תְּהִינָה

ליקוטי הלכות
פיקדון הלכה ד'

”כִּי בְיָמֵינוּ אֵלֶּה שְׁעוֹבֵר עַל כָּל
אֶחָד וְאֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר בְּגוֹף
וְנַפְשׁוֹ, צָרִיד לְהִיּוֹת עֹקֵר הַלְמוּד
בְּסִפְרֵי מוֹהֲרַנְ”ת ז”ל, עַל אֲשֶׁר
עַל יְדוּ הָיָה בִּיבְלַת אֲדָמוֹר זצ”ל
לְהוֹרִיד אֶת דְּבָרָיו הַנּוֹרָאִים,
וּלְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק בָּהֶם גַּם אֲנָשִׁים
מְגַשְׁמָשִׁים וּמְנַחֲחִים בְּעֵמֶק הַשְּׂאוֹל
תְּחִלָּתוֹת כְּמוֹנוֹ. גַּם כִּי בְּאֵמֶת כָּל
דְּבָרֵי מוֹהֲרַנְ”ת ז”ל מְרֹאֵשׁ וְעַד
סוּף, הֵבֵל מְאֲדָמוֹר זצ”ל...”
(כּוֹכְבֵי אוֹר, הַקְדָּמָה)

קטעים מסימון א' - "אשרי תמימי דרך" מספר הקדוש ליקוטי מוהר"ן עליו מיוסד המאמר "תמימות תהינה"

"כי איש הישראלי צריך תמיד להסתכל בהשכל של כל דבר, ולקשר עצמו אל החכמה והשכל שיש בכל דבר, כדי שיאיר לו השכל שיש בכל דבר להתקרב להשם ותברך על ידי אותו הדבר, כי השכל הוא אור גדול ומאיר לו בכל דרכיו, כמו שכתוב "חכמת אדם תאיר פניו". וזה בחינת יעקב, כי יעקב זכה לבכורה שהוא ראשית, שהוא בחינת חכמה, כמו שכתוב "ראשית חכמה", וזה בחינת "וייעקבני זה פעמים", ותרגום אונקלוס: 'וחכמני'. וזה בחינת שמש, כי השכל הוא מאיר לו בכל דרכיו כמו השמש... וזה בחינת חיות - לשון חיות, כי החכמה והשכל הוא החיות של כל דבר, כמו שכתוב "החכמה תחיה" וכו'.

אך מחמת שאור השכל גדול מאד, אי אפשר לזכות אליו כי אם על ידי בחינת נון, שהוא בחינת מלכות, כמו שכתוב "לפני שמש ינון שמו", ופרש רש"י 'לשון מלכות'. וזה בחינת לבנה, כי הלבנה אין לה אור מעצמה כי אם מה שמקבלת מהשמש, וזהו בחינת מלכות, דלית לה מגרמה כלום, אלא מה שמקבלת מן החיות, שהיא בחינת חכמה, בחינת שמש בנ"ל, ונעשה "אור הלבנה כאור החמה".

אבל מי שאינו מקשר עצמו אל השכל והחכמה והחיות שיש בכל דבר, זה בחינת עשו שבזה את הבכורה, כמו שכתוב "ויבז עשו את הבכורה", דהינו השכל בנ"ל, בחינת "לא יחפץ בסיל בתבונה כי אם בהתגלות לבו". וזה בחינת מלכות הרשעה, בחינת לבנה דסמרא אחרא, שעליה נאמר "וחפרה הלבנה" וכו'.

וזה בחינת יצר טוב ויצר הרע. כי היצר טוב נקרא "מסכן וחכם", בחינת מלכות, שהיא בחינת עניה ודלה דלית לה מגרמה כלום, כי אם מה שמקבלת מחכמה. ויצר הרע נקרא "מלך זקן וכסיל", בחינת מלכות דסמרא אחרא, שאינה חפצה בחכמה ושכל, בחינת "לא יחפץ בסיל בתבונה" וכו', בנ"ל.

וצריך כל אחד לתן כח לבחינת מלכות דקדושה להתגבר על מלכות דסמרא אחרא, וכמו שאמרו רז"ל 'לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר הרע'. ועל ידי מה נותן כח למלכות דקדושה על ידי התורה שהוא עוסק בכת. וכמו שאמרו רז"ל 'אם פגע בך מגול זה, מושכהו לבית-המדרש'... ואזי מקבלת המלכות שהיא בחינת נ', חיות מן החכמה שהיא בחינת ח', ונתחבר ונתקשר הח' והנ', ונעשה אור הלבנה כאור החמה".

מאמר

תְּמִימוֹת תְּהִינָה

הַלְכוֹת פְּקֻדוֹן וְאַרְבָּעָה שׁוּמְרִים הַלְכָה ד

וְבו יתבאר ענין ספירת העמר ושבועות
שהוא קבלת התורה

פרק א

א. על פי התורה 'אשרי תמימי דרך' (בליקוטי מוהר"ן סימן א) עיין שם א. והכלל היוצא משם לעניננו, כי איש הישראלי צריך להסתכל תמיד בהשכל של כל דבר - להתקרב על-ידי-זה להשם-יתברך, פי השכל הוא אור גדול בחינת 'שמש' וכו', וזה בחינת 'חי"ת' פי "החכמה תחיה" (קהלת ז, יב) וכו' ג.

אך מחמת שאור השכל גדול מאד - אי אפשר לזכות אליו פי אם על-ידי בחינת 'נו"ן' שהוא בחינת 'מלכות', כמו שפיתוב (תהלים עב, יז) "לפני שמש ינון שמו" וכו' [ופירש רש"י: ינון - לשון מלכות], וזה בחינת 'לכנה' וכו' ג.

וְלַעֲמֹת זֶה הוּא בְּחִינַת עֲשׂוֹ שְׂבָזָה אֶת הַבְּכוֹרָה, בְּחִינַת "לא יחפץ פסיל בתבונה פי אם בהתגלות לבו" (משלי יח, ב), בְּחִינַת 'מלכות הרשעה' וכו'.

ציונים והוספות

א. לתועלת המעיינים, הובאו קטעים משלימים מתוך תורה זו - ליקוטי מוהר"ן סי' א, השייכים למאמר שלפנינו - במסגרת נפרדת לפני המאמר.

ב. אור השכל הנמצא בכל דבר הוא 'השכל והחכמה מהבורא בעצמו יתברך שנמצא בכל דבר ודבר מחלקי בריאתו אשר ברא בחכמתו,

ג. מהותה ועניינה של מידת המלכות, אשר רק על ידה אפשר לזכות לאור השכל הגדול מאד, לא נתבאר להדיא בדברי רבינו הק', מלבד

מתלבש את עצמו במצות וכו'.

ומחינן לה באלותא [דחקיק עליה
אָהיָה] וכו' (ומכים אותו

במקלות, שחוקק עליהם אהיה וכו') - הינו
שעקר הכנעתו של היצור הרע הוא
על-ידי התורה וכו'. כי בעל עברה
הוא משגע, פי 'אין אדם עובר
עברה אלא אם פן נכנס בו רוח
שטות' וכו' (סוטה ב.). וכמו
שהמשגעים צריכין להכותם ולשום
עליהם שמות וכו', כמו כן על-ידי
התורה שעוסקין - מכניעין ומגרשין
הרוח שטות שהוא שגועון ממש,
ואזי מתגבר מלכות דקדשה שהוא
בחינת צמצום השכל, שעל-ידי-זה
זוכין לקבל השכל בהדרגה ובמדה ז,

ונה בחינת יצר טוב ויצר הרע
וכו'. וצריכין להגביר מלכות
דקדשה על מלכות הרשעה, היצר
טוב על היצר הרע וכו', והעקר
על-ידי התורה וכו', ואז מתחבר
החי"ת עם הנו"ן ונעשה בחינת
ח"ן. ועל-ידי-זה נתקבלין כל
התפלות והבקשות ונתעלה חן
והשיבות ישראל בגשמיות ורוחניות
וכו' וכו'.

**ונה פרוש מאמר רבה בר בר
חנה:** האי גלא דמטבע
לספינתא, ומתחזי פי צוציתא דגורא
חורא ברישיה (גל זה המבקש להטביע
את הספינה, נראה כניצוץ של אש לבנה
בראשו) - פי מתחלה היצור הרע

ציונים והוספות

שהוא בחינת מלכות בחינת לבנה, מאיר בו אור
החכמה שהוא בחינת שמש עכ"ל. [עניינים
ובחינות אלו 'עניות ודלות' 'צמצום' 'תמימות'
'אמונה' וכיוצא] מכונים בשם: 'מלכות', מחמת
שרשם במידת ה'מלכות' העליונה, שהיא
שכינתו ית', המקבלת על ידי בחינות אלו את כל
השפע והחיות המושפע עליה מהספירות
העליונות, ומוציאה לגילוי את הנהגת מלכותו
ית', ואין כאן המקום להאריך בזה].

ד. מוהרנ"ת מגדיר כאן את מידת המלכות
דקדושה [בבחינתה הנמצאת אצל כל איש
ישראלין] בשם 'צמצום השכל', שרק על ידי
צמצום זה יכולים לקבל את אור השכל 'בהדרגה
ובמדה'. הגדרה זו אמנם לא נזכרה להדיא

הגדרתה העיקרית שהיא: 'ענייה ודלה דלית לה
מגרמה כלום', והמשלתה אל הלבנה שאין לה
אור מעצמה כי אם מה שמקבלת מהשמש. אולם
מוהרנ"ת במאמר זה יבאר את ענין 'מידת
המלכות' בהרחבה. לתועלת המעיינים נביא מעט
מלשון ה'פרפראות לחכמה' על תורה זו, בו הוא
מסכם למעשה כמה נקודות עיקריות שנתבארו
בדברי מוהרנ"ת, וז"ל: 'שמצמצם דעתו ושכלו
של עצמו, ומשבר כל תאוות גופו, ומקבל עליו
עול מלכותו יתברך בתמימות גדול ובאמונה
שלימה, ומצפה ומייחל בכל עת לזכות על ידי
זה הצמצום שהוא בחינת מלכות בחינת לבנה,
להשיג על ידי זה הארה אמתית מהשכל העליון
שהוא בחינת שמש... כי בזה הצמצום בעצמו

שָׁזָה עֵקֶר הַחַיִּיּוֹת וְהַתְּכָלִית וְכוּ', ה', וְכַנ"ל:

ב. וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת הַנֶּפֶת הָעֵמֶר שְׁעוּרִים וּסְפִירַת הָעֵמֶר, שֶׁהֵם הַתְּחִלָּה וְהַכְּנֶה לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה. פִּי מְבַאֵר בְּכַתְּבִים (פּרִי-עֵץ-חַיִּים, סְפִירַת הָעוֹמֵר) שֶׁבְּכֹל יְמֵי הַסְּפִירָה מְקַבְּלִין כָּל הַמַּחֲזִין דְּקַטְנוֹת וְגְדוּלוֹת רֵאשׁוֹן וְשֵׁנִי בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה בְּכֹל יוֹם וְיוֹם, כְּמַבְאֵר הֵיטֵב שָׁם, עֵינֵי שָׁם י.

ג. מְקַבְּלִין כָּל הַחֲמִשָּׁה חֻסְדִּים וְהַחֲמִשָּׁה גְבוּרוֹת וְכֻלְלוּתֵיהֶן, שֶׁהֵם בְּחִינַת שְׁבַעַת שְׁבַעַת, וּמְקַבְּלִין אוֹתָם בְּשְׁבַעַת שְׁבועוֹת שֶׁל הַסְּפִירָה. וּמְבַאֵר שָׁם, שֶׁבְּכֹל יוֹם וְיוֹם מְאִיר מַלְכוּת דְּזָעִיר אֲנַפִּין לְמַלְכוּת דְּנוֹקְבָא, כְּגוֹן בְּיוֹם רֵאשׁוֹן נִכְנָס מַלְכוּת שְׁבַחְסָד א' בְּחֻסְדָּא שְׁלוֹ, וְכֵן

נִכְנָס מַלְכוּת שְׁבַחְבוּרָה א' בְּחֻסְדָּא שְׁלָה, וּמְאִיר מַלְכוּת שְׁלוֹ בְּמַלְכוּת שְׁלָה. וּבְיוֹם שְׁנֵי נִכְנָס יְסוֹד שְׁבַחְסָד א' בְּחֻסְדָּא שְׁלוֹ, וְנִדְחָה בְּחִינַת הַמַּלְכוּת בְּגְבוּרָה שְׁלוֹ וְכֵן בְּנוֹקְבָא וְכוּ', וּמְאִיר וְנִדְחָה בְּחִינַת הַמַּלְכוּת בְּגְבוּרָה שְׁלוֹ וְכֵן בְּנוֹקְבָא וְכוּ', וּמְאִיר מַלְכוּת שְׁנִדְחָה בְּהַגְבוּרָה שְׁלוֹ לְמַלְכוּת שְׁנִכְנָס בְּגְבוּרָה שְׁלָה וְכוּ' וְכֵן בְּכֹל יוֹם וְיוֹם.

ד. נְמִצָּא, כְּשֶׁתְּעִין הֵיטֵב בְּפִנוֹת, תִּרְאֶה שֶׁעֵקֶר הַתְּקוּן בְּכֹל יוֹם הוּא בְּבְחִינַת 'מַלְכוּת' שֶׁבְּכֹל מְדָה וּמְדָה, עֵינֵי שָׁם הֵיטֵב בְּפִנוֹת הַמְּבַאֲרִים בְּפִרְטוּיֹת בְּכֹל לֵילָה וְלֵילָה בְּסוּף פֶּרֶק ז' מִשְׁעַר סְפִירַת הָעֵמֶר.

ה. הַיְנוּ, פִּי עַל-יְדֵי הַנֶּפֶת הָעֵמֶר וּסְפִירָה שֶׁבְּכֹל יוֹם מִמ"ט

ציונים והוספות

האר"י ז"ל והמובאים בסמוך, אינם מוכרחים להבנת דברי מוהרנ"ת כאן. עיקר הנקודה שמוהרנ"ת מעלה מכלל כוונות האר"י ז"ל הוא - שעל ידי מצוות ספירת העומר נעשים ב' עניינים: א. המשכת המוחין בכל בחינותיהם. ב. תיקון המידות והצמצומים, שעיקרם הוא תיקון מידת המלכות. ועל פי הנתבאר בדברי רבינו הק' הרי ששני עניינים אלו אכן תלויים זה בזה, כי רק בכח תיקון המידות והצמצומים שעיקרם הוא תיקון מידת המלכות, יכולים להמשיך ולקבל הארת המוחין, וכפי שהולך ומבאר.

בדברי רבינו הק', אולם זהו הפירוש המעשי של העניות ודלות דלית לה מגרמה כלום ומשל הלבנה המקבלת ומצמצמת את אור השמש שהזכיר רבינו הק'. ביאור ענין זה והעבודה למעשה יתבאר בהרחבה בסעיפים הבאים.

ה. ראה להלן סעיף כא, שם יבאר מוהרנ"ת בהרחבה שהשגת השכל שבכל דבר הוא יהיה התכלית והשכר והחיים הנצחיים של לעתיד לבוא.

ו. אריכות ועומק דבריו הקדושים אלו של

שְׁהֵם בְּחִינַת מַלְכוּת, כְּדֵי שְׁנוּכַל
עַל-יְדֵי-זֶה לְקַבֵּל אֶת הַמַּחֲזִין בְּהַדְרָגָה
וּבְמַדָּה, כִּי בְּלֹא תְקוּן בְּחִינַת הַמַּדּוּת,
וְהַצְמָצוּמִים אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל הַמַּחֲזִין,
כַּנ"ל.

וְזֶה בְּחִינַת חֲמִשִּׁים יוֹם שֶׁל סְפִירַת
הָעֶמֶר שְׁהֵם תְּקוּן הַמַּלְכוּת,
כַּמְבָּאָר לְעֵיל שֶׁעָקַר הַהֶאָרָה וְהַתְּקוּן
בְּכָל יוֹם וְיוֹם הוּא בְּבִחִינַת מַלְכוּת
כַּנ"ל, וְעַל-כֵּן הֵם חֲמִשִּׁים יָמִים כַּנֶּגֶד
בְּחִינַת נו"ן הַנ"ל שֶׁהוּא בְּחִינַת
מַלְכוּת, בְּחִינַת "לִפְנֵי שְׁמֹשׁ יְנוּן
שְׁמו". הֵינוּ 'לִפְנֵי שְׁמֹשׁ' - קִדְּם
שְׁמֹקְבָלִין הַמַּחֲזִין וְהַשְּׁכָל וְהַחֲכָמָה
שְׁהֵם בְּחִינַת שְׁמֹשׁ, כְּמוֹ שְׁמֹבָאָר שָׁם,
צָרִיכִין מְקַדְּם לְתַקֵּן בְּחִינַת מַלְכוּת,
שֶׁהוּא בְּחִינַת נו"ן, בְּחִינַת יְנוּן שְׁמו',
שֶׁזֶּהוּ בְּחִינַת נו"ן יוֹם שֶׁל סְפִירַת
הָעֶמֶר, כַּנ"ל ח:

יְמֵי הַסְפִירָה אָנוּ מַתְחִילִין לְהַמְשִׁיךְ
עָלֵינוּ קִדְּשַׁת קַבְּלַת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא
בְּחִינַת הַמְשָׁכַת הַמַּחֲזִין שֶׁהוּא עָקַר
בְּחִינַת קַבְּלַת הַתּוֹרָה. וְהָעָקַר עַל-יְדֵי
שְׁמַתְקָנִין בְּחִינַת 'מַלְכוּת', שֶׁהוּא
בְּחִינַת 'נו"ן', שֶׁהוּא בְּחִינַת צְמָצוּם
וּמְדָה לְקַבֵּל הַחֲכָמָה וְהַמַּחֲזִין
בְּהַדְרָגָה וּבְמַדָּה. כִּי בְּלֹא תְקוּן
בְּחִינַת הַמְדָּה וְהַצְמָצוּם שֶׁהוּא בְּחִינַת
מַלְכוּת אֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַחֲכָמָה
וְהַמַּחֲזִין מִחֲמַת רְבוּי אֹר, כִּי אֹר
הַשְּׁכָל גָּדוֹל מְאֹד וְאֵי אֶפְשָׁר לְקַבְּלוֹ
כִּי אִם עַל-יְדֵי בְּחִינַת מַלְכוּת שֶׁהוּא
בְּחִינַת מְדָה, בְּחִינַת נו"ן, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (תהלים עב, יז) "לִפְנֵי שְׁמֹשׁ יְנוּן
שְׁמו", כְּמוֹ שְׁמֹבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל.
עַל-כֵּן צָרִיכִין לְהִבְיָא עֶמֶר שְׁעוֹרִים
שֶׁהוּא כָּלֵל כָּל הַצְמָצוּמִים, הֵינוּ
שְׁעַל-יְדֵי הַנְּפֹת הָעֶמֶר שְׁעוֹרִים
נִתְתַקְּנִין כָּל הַצְמָצוּמִים וְהַמַּדּוּת,

ציונים והוספות

מקום גם אז אין לנו שום השגה ותפיסה
בעצם אור השכל כי אם כפי הארתו
והתקבלותו במידת המלכות שהיא סוד הנו"ן,
ולכן גם יום קבלת התורה ואור השכל הוא
בכלל מידת הנו"ן. אולם מכיון שאז המלכות
עולה ונכללת ומתיחדת לגמרי באור השכל
[בסוד התקשרות הנו"ן והחיות להיות
במצויאות החין וחיקית התי"ו, כמבואר בדברי
רבינו הק' ואכמ"ל] אין שייך בפועל לספור
יום זה.

ז. פרי עץ חיים ספירת העמר פרק ד. ויתבאר
בסעיף הבא.

ח. הגה למעשה מצוות הספירה בפועל היא
רק מ"ט ימים, אולם מאידך הרי מפורש
בתורה שהספירה מתייחסת גם ליום החמישים,
כלשון הכתוב: 'תספרו חמשים יום'. ולאור
דברי מוהרנ"ת כאן יתבאר יותר שהגם שביום
החמישים אנו זוכים לקבל את אור החכמה
והשכל הרמוז באות ח"י"ת (כמובא לעיל בסעיף א),
שהוא למעלה מהשבעה שבועות כידוע, מכל

ג. וְכַמְבָּאָר בְּהַתּוֹרָה הַנִּלְ, פִּי עַל-יַדִּי
הַתּוֹרָה מְכַנִּיעֵין מַלְכוּת הַרְשָׁעָה,
שֶׁהִיא בְּחִינַת פְּסִילוֹת רוּחַ שְׁטוֹת,
שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַתְּאֵאוֹת וְהַמְדוֹת רְעוֹת
שֶׁהֵם רוּחַ שְׁטוֹת וְשִׁנְעוֹן מִמֶּשׁ, פִּי
'אֵין אָדָם עוֹבֵר עֲבֵרָה אֶלָּא אִם כֵּן
נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוֹת' (סוּטָה ב.), וְזֶה
עָקֵר זְהֵמַת וְטַמְאָת מְצָרִים שְׁאֲנוּ
צָרִיכִין לְהִטְהָר מֵהֶם בְּאֵלוֹ יְמֵי
הַסְּפִירָה, כְּמוֹ שְׁאֲנוּ אוֹמְרִים
בַּסְּפִירָה: 'פְּדֵי לְטַהֲרָנוּ מִקְּלוֹפּוֹתֵינוּ
וּמִטַּמְאָתֵנוּ' וְכוּ' ט: (א)

וְכַלֵּל הַפְּנִינָה שֶׁל הַנִּפְתּ הַעֲמָר
שְׁעוֹרִים וְסְפִירָה הוּא - לְצֵאת
מִזְהֵמַת וְטַמְאָת מְצָרִים וְלִזְכוּת
לְקַבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁהוּא עָקֵר הַחֲכָמָה
וְהַשִּׁכְּלִי, פְּדֵי לִזְכוּת לְהַסְתַּפֵּל עַל
הַשִּׁכְּלִי שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבָר וְלְהִתְקַרֵּב
עַל-יַדִּי-זֶה לְהִשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ. פִּי כָּל מָה
שֶׁבָּרָא הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא בָּרָאוּ
אֶלָּא לְכַבּוֹדוֹ' (אבוֹת ו, יא), פְּדֵי לִזְכוּת
לְהַפִּיר אוֹתוֹ וְלַעֲבֹדוֹ עַל-יַדִּי כָּל
הַדְּבָרִים שְׁבַעֲעוֹלָם, אֲבָל אֵין זוֹכִין
לְזֶה פִּי אִם עַל-יַדִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה,

ציונים והוספות

מצרים בשלימות. אולם גם בכל ימי הספירה
אנו ממשיכים עלינו קדושת קבלת התורה על
ידי המשכת המוחין שבכל יום כמבואר
בסעיף הקודם, ועל ידי זה אנו מכניעים
בימים אלו את הרוח שטות ונטהרים
מקליפותינו וטומאתינו.

ט. מוהרנ"ת מבאר כאן שכיון שרק על ידי
התורה מכניעים את מלכות הרשעה שהיא
הכסילות והרוח שטות, לכן אנו מכינים
עצמינו בכל ימי הספירה לזכות לקבלת
התורה בחג השבועות, כדי שעל ידה נזכה
להכניע את מלכות הרשעה ולהיטהר מוזהמת

ניצוצי אור

(א) במהלך דבריו של מוהרנ"ת בסעיפים אלו (ב, ג ועין היטב עוד להלן סעיפים יז ויב בסעיף ח) מתבאר
והולך, כי קדושת התורה אשר אנו זוכים לקבל בחג השבועות כוללת כמה עניינים.

כי מלבד הנקודה המפורשת בדברי רבינו הק' (בתורה א) שבכח קדושת התורה מכניעים את היצר
הרע ומלכות הרשעה, [ונותנים כח ליצר הטוב והמלכות דקדושה שתתקשר אל החכמה והשכל שיש
בכל דבר], הרי בעומק הדברים, התורה עצמה היא אור החכמה והשכל וההתקרבות להשי"ת
שיש בכל דבר, שהרי חכמת התורה הק' היא פנימיות ושרש כל הבריאה, וכדברי הזוה"ק הנודעים
(תולדות קלד.): 'כד בעא קודשא בריך הוא וסליק ברעותא קמיה למברי עלמא, הוה מסתכל באורייתא
וברא ליה, ובכל עובדא ועובדא דברא קודשא בריך הוא בעלמא הוה מסתכל באורייתא וברא ליה,
הדא הוא דכתיב: 'ואהיה אצלו אמונ' - אל תקרי אמון, אלא אומן'.

וכן הדרך לקשר כל הדברים שבעולם אל חכמת הבורא ית' מתגלית רק ידי התורה, כי רק על ידי
קיום מצוות התורה וההתנהגות בכל דבר על פי דרכי התורה אנו מקשרים כל הדברים שבעולם אל

ד. ועל-פן מביאין עמר שעורים שהוא מאכל בהמה שהוא העדר הדעת. פי עקר יניקת הפסילות הוא מבחינת מעוט הקבנה, שהוא פגם המלכות. פי המלכות בחינת לבנה בחינת נו"ן הנ"ל הוא כלל כל הצמצומים והמדות של השכל, שאי אפשר לקבל את השכל פי אם על-ידי-זה פנ"ל. נמצא שעקר תקון השכל על-ידי בחינת המלכות, שהוא בחינת כלל כל הצמצומים והמדות פנ"ל.

ד. ועל-פן מביאין עמר שעורים שהוא מאכל בהמה שהוא העדר הדעת. פי עקר יניקת הפסילות הוא מבחינת מעוט הקבנה, שהוא פגם המלכות. פי המלכות בחינת לבנה בחינת נו"ן הנ"ל הוא כלל כל הצמצומים והמדות של השכל, שאי אפשר לקבל את השכל פי אם על-ידי-זה פנ"ל. נמצא שעקר תקון השכל על-ידי בחינת המלכות, שהוא בחינת כלל כל הצמצומים והמדות פנ"ל.

כ"י בקדושה זאת הבחינה יקרה מאד, הינו בחינת בהמה, הינו לעשות עצמו כבהמה, כאלו אין בו שום דעת כלל י"א, כמו שאמר דוד (תהלים עג, כב) "ואני בער ולא אדע בהמות הייתי עמו", וכמו שכתב אדמו"ר

אבל מחמת שהוא בחינת צמצום ומדה, וכל צמצום הוא

ציונים והוספות

ימי תמימים - זו שרה שהיתה תמימה במעשיה, אמר רבי יוחנן כהדא עגלתא תמימה, עכ"ל. [תחילת דברי המדרש: "יודע ה' ימי תמימים ונחלתם לעולם תהיה" - כשם שהן תמימים כך שנותם תמימים, הדברים מתאימים להפליא להמשך דברי מוהרנ"ת (להלן פרק ב) בענין שלימות שמירת הזמן שזוכים מכח הצמצום דקדושה].

י. כמובא לעיל (סעיף א) שהמלכות דקדושה היא בסוד הלבנה, וידוע בספרים הק' כי סוד מיעוט ופגמת הלבנה (כלשון הגמ' ר"ה כג: ועוד) הוא בחי' פגם המלכות וגלות השכינה, שמשם יניקת החיצונים ומלכות הרשעה. ומשמעות הדבר לענייננו ילך ויתבאר לפנינו. יא. ראה מדרש רבה ריש חיי שרה וז"ל: "יודע ה'

ניצוצי אור

חכמתו ית', וזוכים להכיר אותו ולעבדו על-ידי כל הדברים שבעולם' (כדברי מוהרנ"ת כאן, וראה בהרחבה להלן סעיף כא).

והכח להכניע את מלכות הרשעה שהוא היצר הרע, בכדי שנוכה להתנהג בכל דבר על פי דרכי התורה ומצוותיה, הוא על ידי עסק התורה (כמבואר בתורה א).

נמצא שבקבלת התורה אנו זוכים לקבל הן את אור חכמת התורה שהיא פנימיות החכמה והשכל שבכל דבר, והן את כלל תרי"ג מצוות התורה ודרכיה שעל ידם אנו מקשרים כל הדברים שבעולם אל חכמת הבורא ית', והן את קדושת עסק התורה לשבר ולהכניע את היצר הרע והרוח שטות ולתקן את המלכות דקדושה. ולכלל עניינים אלו אנו מכינים עצמינו בימי ספירת העומר.

בחינת נו"ן הנ"ל, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקַר
קִבְּלַת הַמַּחֲזִין, כְּנ"ל.

אבל "את זה לעמת זה עשה
אלקים" (קהלת ז, יד), ובכל
דבר יש טוב ורע, ועל-פני לפעמים
מתגברת הסטרא-אחרא ויונקת
מבחינת צמצום הנ"ל, פי עקר
יניקתם מבחינת העדר הדעת,
מבחינת צמצומים שהם בחינת
דינים, כִּידוּעַ (עץ חיים, שער כב, פרק ב).
וכשהם יונקים משם שזהו בחינת
מעוט הלבנה, אזי הם מהפכים הדבר
מהפך אל הפך, כמו שכתוב (משלי ב,
יג-טו) "המהפכים ארחות ישר ונלוזים
במעגלתם". פי באמת צריכין
להשתמש בכל דבר ובכל מדה
במקומו ובשעתו בקדשה ובטהרה
כראוי, הינו פי באמת צריך האדם
לזהר מאד שלא יעשה מעשה בהמה
חס ושלום, פי גדר האדם שיהיה

ז"ל (שיחות הר"ן טו) על פסוק (שמות לו,
א) "כל אשר נתן ה' חכמה בהמה"
- שהיא חכמה גדולה לעשות עצמו
בבהמה, פי על-ידי-זה עקר קבלת
הדעת והשכל האמת, פי זהו בחינת
צמצום המח הנ"ל, בחינת מלכות
בחינת נו"ן הנ"ל, שהוא בחינת מדה
וצמצום. הינו שאי אפשר לקבל שום
דעת ושכל אמתי פי אם כשמשים
עצמו בבהמה, כאלו אינו יודע כלל,
כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סוטה כא):
'אין התורה מתקימת אלא במי
שמשים עצמו כאינו יודע', ואז
על-ידי-זה דיקא זוכה לקבל את
השכל והמח בהדרגה ובמדה. וגם
כשמקבל איזה שכל ודעת צריך
לידע בכל פעם שעדין אינו יודע
כלל, כמו שכתב אדמו"ר ז"ל כמה
פעמים י, ועל-ידי-זה זוכה לקבל מח
ודעת חדש בכל פעם. וזהו בחינת
צמצום ומדה דקדשה, בחינת מלכות

ציונים והוספות

רחוק מאד ואינו יודע כלל, עכ"ל.
וראה עוד שם סי' רמו וז"ל: "זהצדיק הגדול
מאד אף כשזוכה להשיג השגות גדולות של
הקדושה באמת, אף על פי כן אינם נחשבים
בעיניו לכלום, לגודל עוצם הכרתו את גדולת
הבורא יתברך, על כן הוא משתדל ומתחזק בכל
פעם שיתחיל השם יתברך להראות לו אור
התורה כאילו לא התחיל להשיג כלל מימיו,
עכ"ל. וראה עוד בשבחי הר"ן לג - לה.

יב. ראה ליקוטי מוהר"ן סי' סג וז"ל: 'כל מה
שמתקרב יותר להשם יתברך צריך להתרחק
יותר. היינו כל מה שמתקרב יותר צריך לידע
שהוא רחוק מאד מהשם יתברך, כי אם יחשוב
וידמה בדעתו שכבר נתקרב להשם יתברך ויודע
בידיעות השם יתברך זה סימן שאינו יודע כלום.
כי אם היה יודע קצת מהשם יתברך, היה יודע
שהוא רחוק מאד ממנו, כי כל מה שמתקרב
יותר להשם יתברך ויודע יותר, הוא יודע שהוא

רחוק ממעשה בהמיות שהם כל התאות רעות שהם כסילות ושטות ושגזעון בחינת בהמה ממש. ובשביל זה השם יתברך חונן לאדם דעת פדי שיתרחק ממעשה בהמה, כי הדעת, שהוא גדר האדם, הוא ההפך מכל התאות שהם בחינת בהמיות כסילות ושטות. וכשזוכה לגרש התאות הבהמיות אזי נתחזק ונתרומם שכלו, כפי הכנעת התאות הבהמיות - פן נתרומם שכלו, כי כשזוה נופל זה קם י.

ואזי כשמגיע אל השכל, אז צריך לידע האמת - שעדין הוא

ציונים והוספות

החכמה הגדולה שבכל החכמות, לבלי להיות חכם כלל, כי באמת אין חכם בעולם כלל, ואין חכמה ואין תבונה נגדו יתברך. והעיקר הוא כי ירחמנא לבא בעי. עכ"ל. וראה עוד דברים נפלאים בליקוטי מוהר"ן שם סי' ה' סעיף טו.

יג. ראה ליקוטי מוהר"ן סי' כה.
יד. ראה עוד ליקוטי מוהר"ן תנינא סי' מד: יובאמת, אחר כל החכמות, אפילו מי שיודע חכמות באמת, אחר כל החכמות צריך להשליך כל החכמות ולעבוד את ה' בתמימות בפשיטות גמור בלי שום חכמות. וזה היא

ניצוצי אור

(ב) מוהר"ן מאריך כאן במעלת ה'בהמה דקדושה' שדווקא על ידה יזכה לקבל את אור החכמה והשכל, ומה נפלא הדבר כי את עבודת ההסתכלות בשכל של כל דבר שזכה לה יוסף הצדיק, רמז רבינו הק' (בתורה א) דווקא בפסוק בו יוסף הצדיק מתואר כ'שור', בסוד 'בהמה דקדושה', וז"ל: 'ועל כן נאמר ביוסף: 'בכור שורו הדר לו', 'בכור' הוא בחינת השכל, וזהו 'שורו' - לשון הסתכלות, כי צריכין להסתכל בהשכל שיש בכל דבר', עכ"ל, להורות כי כל ההסתכלות אל השכל היא רק בכח מידת ה'בהמה דקדושה'.

וראה בזה"ק שלח קסג: ד'שור תם' הוא בסוד 'ויעקב איש תם' לעומת 'שור המועד' דעשו, עיי"ש. ולאור דברי רבינו הק' כאן יתבאר כי יעקב שהוא סוד החכמה והשכל (כמבואר בפנים התורה) זכה לכך

נמצא, שהאדם צריך לכלי לעשות מעשה בהמה חס ושלום, ואז שכלו בשלמות, ואז דיקא צריך לידיע שהוא רחוק מהדעת, ויהיה בעיניו כבהמה שאין בה דעת כנ"ל. וזה בחינת מלכות דקדושה שהיא בחינת מדה וצמצום הדעת, שזהו בחינת בהמה בקדושה שמצמצם דעתו כאלו אינו יודע כלל, שעל-ידי-זה עקר קבלת הדעת והשכל כנ"ל, אבל בענין התאות אינו עושה שום מעשה בהמה כלל חס ושלום וכנ"ל ט.

אבל הסטרא-אחרא והקלפות מסיתין את האדם מהפך

אל הפך חס ושלום, כמו שנמצאין כמה בני אדם שמשקעים בכל התאות כאשר הם יודעים בעצמם, והם עושים מעשה בהמה ממש, והם רוצים עוד לידע חכמות, והם חכמים בעיניהם ונגד פניהם גבונים, ורוצים להטיל מום בקדושים חס ושלום, למצא קשיות וחסרונות בגדולי הצדיקים והפשרים האמתיים כאלו הפל צריכים ללמד שכל מהם. בפרט הרשעים הגדולים שהם פת המחקרים העוסקים בספרי חיצונים ובלשונויותיהם - אשר רשעוהם מפרסם לעין כל, והם משקעים בכל התאות רעות וחשודים על כל עברות

ציונים והוספות

טו. מדברי מוהרנ"ת בהמשך הסעיף (ר"ה ובאמת) מתבאר, כי מה שגודר ומצמצם ומרחק עצמו מתאוות הבהמיות זה עצמו הוא בחי צמצום דקדושה, ולכן על ידי זה יש לו את היכולת לצמצם שכלו ולהשים עצמו כבהמה ואינו

יודע, ואזי זוכה לאור השכל האמיתי. ואילו כאשר פורץ את גדר האדם ועושה מעשה בהמה, אינו יכול לצמצם שכלו ולהכיר במיעוט הבנתו, וממילא הולך ומתרחק מהשכל האמיתי.

ניצוצי אור

מכח מידת בהמה דקדושה, וכל הסתכלותו על השכל היה עם תמימות בבחי' 'שור תם', ולעומתו עשו הוא בבחי' בהמה דסטרא אחרא בבחי' 'שור מועד' המזיק [כדלהלן סעיף יג עיי"ש בענין עשו הנקרא 'חית קנה' וחזיר מיער' שהם מזיקי עלמא], כיון שהסתכלותו על השכל היא בלא מדה וצמצום.

[ויורמו באופן נפלא בדברי רז"ל (ברכות לג.) 'תני רב אושעיא מרחיקין משור תם חמשים אמה, ומשור מועד כמלא עיניו', ד'שור תם' הסתכלותו היא במידת הנו"ן והצמצום, בסוד 'חמשי"ם אמה', וענין ההרחקה ממנו היא למעליותא בסוד 'אמרת' אחכמה והיא רחוקה ממנו', שזה גופא סוד צמצום השכל כמבואר כאן בדברי מוהרנ"ת. ואילו 'שור מועד' מביט אל השכל 'כמלוא עיניו' בלא מדה וצמצום, וממילא הרי הוא באמת רחוק לגמרי מאור השכל, והופך להיות נוגח ומזיק, ועל כן צריכים להתרחק ממנו לגמרי].

בבחינת מלכות שהיא בחינת לבנה וכו' פנ"ל, כמו כן מתגבר החשך ט והקלפה שמהפך האמת מהפך אל הפך, פנ"ל.

עד שנמשך פגם וטעות זה גם בין הפשרים קצת, שאומרים חכמות של הכל והם עדין לא יצאו ממעשה בהמה, ואף-על-פי-כן הם חכמים בעיניהם ואומרים דעות וחכמות שקר בדרכי ה'. וזהו בחינת מה שכתב אדמו"ר ז"ל בסוף התורה הנ"ל על מאמר רבה בר בר חנה: ומתחזי פי צוציתא דנורא חורא ברישא וכו', שהבעל-דבר מתלבש עצמו במצות וכו' אבל באמת מלאך מזיק הוא.

וזהו בחינת פל החכמות של הכל המצויים עכשו שכלם הם תחבולות היצר-הרע והקלפה שמעקם לבכם ומתלבש עצמו במצות, כגון שמצוה לעבר זמן קריאת-שמע ותפלה כדי להתפלל בגוף נקי, ומבלים רב ימיהם על נקיות ועוברים זמן קריאת-שמע

שבתורה כמפרסם, והם גרועים מבהמות ברבוי זהמת תאוותיהם הרעות, ומעזים פניהם ככלבים ואומרים שהם חכמים ונבונים, וקורין את הפשרים והיראים האמתיים בשם כסילים ושוטים ופתאים, ומתפקים הקערה על-פיה, והם מפרשים כל ספר משלי וכו' שמגנה את הכסילים, הם מפרשים על הפשרים והיראים ההולכים על-פי התורה באמת, אוי להם! אוי לנפשם! ועליהם נאמר (ישעיה ה, כא) "הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבנים", וכתוב (ירמיה ח, ט) "הנה בדבר ה' מאסו וחכמת מה להם".

הפ"ט, שאלו הרשעים הם מהפכים ארחות ישר מהפך אל הפך, פי הם עושים מעשה בהמה ממש, והם חכמים בעיניהם, ורוצים לחקר ולידע כל הדברים איך הקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו, ומקשים קשיות וחקירות על ה' ועל צדיקיו ויראיו האמתיים. וכך זה נמשך מפגם המדה והצמצום הנ"ל, שהוא בחינת מלכות, שפכי מה שפוגמין

ציונים והוספות

טז. כי כאשר אין את הארת הלבנה המקבלת מאור השמש מתגבר חשכת הלילה, ראה להלן סעיף ו.

במצות, שכל זה נמשך מחכמות של הכל שנמשך מבחינה הנ"ל שמהפכין האמת, שעושין מעשה בהמה ורוצים לינדע חכמות והמצאות.

ובאמת היא בהא תלוי, כי כל יניקת הסטרא אחרת הוא מפגם המלכות מבחינת מעוט הלבנה פידוע (שער ההקדמות ז), הינו מבחינת פגם הצמצום הנ"ל. הינו כי על-ידי כל התאות והעברות חס ושלום פוגמין במלכות בבחינת צמצום הנ"ל, וכשנפגם ונתקלקל הצמצום, על-ידי זה אינו יכול לצמצם את מחו לקבל הדעת האמתי בהדרגה ובמדה, ואזי יוצא דעתו מהגבול, ועל-ידי זה הוא נתעה ונבוך בחכמות של שטות והכל מחמת שאין לו צמצום לקבל המח והשכל האמתי, שאי אפשר לקבלו כי אם על-ידי תקון הצמצום שהוא בחינת מלכות, שעל-ידי זה מקבלין השכל

ותפלה בכל יום, ולסוף אינם מתפללים בגוף נקי כלל, מפל שפן שאינם מתפללים במחשבות נקיות וזפות כלל, עד שעל-פי הרב אינם יודעים מה הם מדברים. וכבר צנחו על זה כמה גדולי הצדיקים, בפרט אדמו"ר ז"ל שאמר בפרוש"י שהוא טעות ושטות גדול ופתי היצר הרע לבלות זמן היקר על חמרות של שטות פאלה יי, ולא כן כונת השלחן ערוך והפוסקים כלל, כמובן למעין היטב בדבריהם, שאדריבא, ברב המקומות הם מקלים בזה מאד מאד, ואם באיזה מקומות נמצא שיכולין לטעות באיזה חמרא בזה - צריכין לילף אחר רב הפוסקים שרפם בכלם מקלים בזה מאד, כמבאר במגן אברהם בסימן צב בתחלתו יי, וכאשר ראינו מפל גדולי הקדמונים שלא נהגו בחמרא של שטות והכל הזה, ואין להאריך בזה כאן פי אין כאן מקומו. וכן בכמה דברים שהבעל-דבר מתלבש את עצמו

ציונים והוספות

שהאריך בענין חומרא יתירה זו: ואמר שדבר גדול הוא אצלו שדיבר מענין זה, כי יוצא מזה דבר גדול מאד דהיינו שלא לבלות זמן בשביל זה ושלא להאריך שם, עכ"ל.
 יט. ס"ק א. וראה עוד שם ס"ק ב.

יז. ראה שיחות הר"ן ל, חיי מוהר"ן תצח.
 יח. להלן פרק ב (סעיפים ה - יב) מובן כי אכן ההרגשה וההערכה ביקורתו העצומה של הזמן והדרך לשמירתו וניצולו תלויה בתיקון הצמצום וקדושה. וראה בשיחות הר"ן סוף שיחה ל אחר

בְּהִדְרָגָה וּבִמְדָה, שְׁזָהוּ עֶקֶר תִּקּוֹן הַשְּׂכָל וְכַנ"ל (א).

על-בין פְּשִׁיזָאִין מִמְצָרִים צָרִיכִין לְהִבְיָא עֶמֶר שְׁעוּרִים - שֶׁהוּא מְאֹכֵל בְּהֵמָה שֶׁהוּא בְּחֵינֵת כָּלֵל כָּל הַצְּמֻצוּמִים כְּמוֹכָא בְּפִגְמוֹת (פרי עץ חיים, ספירת העומר, פרק ה), כְּדִי לְהַמְתִּיק וּלְתַקֵּן בְּחֵינֵת הַצְּמֻצוּם וְהַמְדָּה וְהַגְּבוּל שֶׁל הַדְּעַת בְּשִׁרְשׁוֹ, כְּדִי לְזַכּוֹת לְבְּחֵינֵת בְּהֵמָה בְּקִדְשָׁהּ, דְּהֵינּוּ שְׂלָא לַעֲשׂוֹת מַעֲשֵׂה בְּהֵמָה וְאֶף-עַל-פִּי כֵּן יֵדַע שֶׁהוּא רְחוּק מִהַשְּׂכָל וַיְהִי בְּעֵינָיו כְּבְּהֵמָה כַּנ"ל, שְׁזָהוּ בְּחֵינֵת (ויקרא כג, יא) "וְהִנִּיף אֶת הָעֶמֶר לִפְנֵי ה'" וְכו' - שְׁצָרִיכִין

לְהִנִּיף בְּחֵינֵת הָעֶמֶר, בְּחֵינֵת כָּלֵל הַמְּדוּת וְהַצְּמֻצוּמִים, בְּחֵינֵת בְּהֵמָה דְּקִדְשָׁהּ, לְהִנִּיף הַכֹּל לְה' - לְהַתְּנִיחַ בְּזָה פְּרָצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ לֹא לְהַפְּיֵךְ חֵס וְשֵׁלוּם וְכַנ"ל, וּבְזָה שְׁמִנִּיפִין הָעֶמֶר מִבְּטָלִין הַפְּסִילוֹת וְהַרְיוּחַ שְׁטוֹת שְׂלָא יְהִיָּה לוֹ שׁוּם יְנִיקָה מִבְּחֵינֵת הַצְּמֻצוּם מִבְּחֵינֵת מְלָכוֹת מִבְּחֵינֵת בְּהֵמָה, כִּי מְנִיפִין אוֹתוֹ לְה' - שְׂלָא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם בְּחֵינֵת הַצְּמֻצוּם בְּחֵינֵת בְּהֵמָה כִּי אִם בְּשָׁבִיל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ וְכַנ"ל.

וְזָהוּ עֶקֶר הַכְּנָה וְהַתְּחַלָּה לְקַבֵּל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא הַדְּעַת, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל אֶת הַדְּעַת כִּי אִם עַל-יְדֵי תִקּוֹן הַמְּדָה וְהַצְּמֻצוּם

◆ נִיצוּצֵי אוֹר ◆

(ג) דְּבַרֵי מוֹהַרנ"ת כֵּן אֵנוּ רוֹאִים כִּי הַחֹמְרוֹת הַיְתִירוֹת הַמוֹנְעִים וּמְטַרְיִדִים אֶת הָאָדָם מֵעֲבוֹדַת הַשֵּׁי"ת, שׁוֹרֵשׁ בְּכַךְ שֶׁאֵינוּ מִצְמָצֵם אֶת שְׂכָלוֹ לִלְכַת בְּתַמִּימוֹת אַחֲרֵי הַחֻמָּה הָאֱמִתִּית וְהִישֵׁרָה שֶׁל הַתּוֹרָה הַק' וְחֻמְיֵי יִשְׂרָאֵל, וְהוֹלֵךְ וְתוֹעָה אַחֲרֵי חֻמְמוֹת שֶׁל שְׁטוֹת וְהַבֵּל הַמְּרַחֲקִים אוֹתוֹ מִהַשֵּׁי"ת, וְלִכֵּן עֵיקַר הַעֲצָה וְהַרְפּוּאָה לְמִי שֶׁנִּבְּוֵן בַּחֹמְרוֹת אֵלּוּ הוּא: תַּמִּימוֹת וּפְשִׁיטוֹת, וְהַכְּרָה בְּמִיעוּט וְחִסְרוֹן הַבְּנֵת, וּבִטּוֹל וְצִיּוֹת לְצַדִּיקֵי אֱמוּת שִׁדְרִיכּוֹ אוֹתוֹ בְּדֶרֶךְ הַיְשֵׁרָה.

רָאָה עַל כֵּךְ בְּלִיקוּטֵי מוֹהַר"ן תַּנִּינָא ס' מִדּוּז"ל: 'זָה כֹּל גְּדוּל וְיִסוּד וְעִיקַר בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם - לְהִיּוֹת תָּם וְיִשֵּׁר וְכו', לְעֲבוֹד אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּתַמִּימוֹת בְּלִי שׁוּם חֻמְמוֹת וְחִקִּירוֹת כֹּלֵל כֹּלֵל לֹא. גַּם חֻמְמוֹת שִׁישׁ בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם בְּעֲצָמוֹ צָרִיךְ הַרְחִיק מְאֹד, כִּי כֹל אֵלּוּ הַחֻמְמוֹת שֶׁל הָעוֹלָם שִׁישׁ לְהַנְכַסֵּין וּמִתְחַלִּין קִצַּת בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם אֵינֶם חֻמְמוֹת כֹּלֵל, וְהֵם רַק דְּמִיּוּנוֹת וְשְׁטוּתִים וּבִלְבוּלִים גְּדוּלִים. וְאֵלּוּ הַחֻמְמוֹת מִפִּילִין מְאֹד אֶת הָאָדָם מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם, דְּהֵינּוּ מָה שְׁחוּשֵׁב וְחוֹקֵר וּמִדְּקָדֵק בִּיּוֹתֵר אִם הוּא יוֹצֵא כְּרָאוּי בְּמָה שְׁעוּשָׂה, כִּי בִשֵׁר וְדָם אִי אֶפְשָׁר לוֹ שִׁיצֵא יְדֵי חוּבְתוֹ בְּשִׁלְמוֹת, 'וְאִין הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בֵּא בְּטְרוֹנֵי'א וְכו', וְלֹא נִתְּנָה תּוֹרָה לְמַלְאכֵי הַשְּׁרָת'. וְעַל אֵלּוּ הַמְּדַקְדָּקִים וּמַחְמִירִים בַּחֹמְרוֹת יְתִירוֹת, עֲלֵיהֶם נֹאמַר: 'וְחֵי בְּהֵם' - 'וְלֹא שִׁמּוֹת בְּהֵם', כִּי אִין לְהֵם שׁוּם חֵיּוֹת כֹּלֵל, וְתַמִּיד הֵם בְּמֵרָה שְׁחוּרָה, מַחְמֵת שְׁנֵדְמָה לְהֵם שֶׁאֵינֶם יוֹצֵאִים יְדֵי חוּבְתָם בְּהַמְצוּוֹת שְׁעוּשִׁין, וְאִין לְהֵם שׁוּם חֵיּוֹת מִשׁוּם מִצְוָה מַחְמֵת הַדְּקוּקִים וְהַמְּרָה שְׁחוּרוֹת שְׁלֵהֵם, עַכ"ל. וְרָאָה עוֹד שִׁיחוֹת הַר"ן רַלָּה.

שְׁנַתְתִּיקָן עַל-יְדֵי הַנֶּפֶת הָעֶמֶר שְׁעוּרִים הַצְּמִצּוּם בְּחֵינַת מַלְכוּת, בְּחֵינַת "לְפָנַי
 וְכַנ"ל. וְאֵז מִתְחִילִין לְמָנוּת נו"ן יוֹם - שְׁמֶשׁ יִנּוֹן שְׁמוֹ כַּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 שֶׁהוּא בְּחֵינַת נו"ן הַנ"ל שֶׁהוּא בְּחֵינַת אָנוּ יוֹצְאִין מִטְּמָאָה לְטָהָרָה: (ד)

◆ נִיצוּצֵי אוֹר ◆

(ד) בפרק זה נתבאר, כי כדי לזכות לאור השכל והשגת החכמה מוכרחים לתקן את מידת המלכות שהיא ענין המדה והצמצום, וזה סוד מצוות 'ספירת העומר חמשים יום', לתקן את מידת המלכות והצמצום השייכת לאות [ומספר] נו"ן. בכדי לזכות ל'קבלת התורה', שהיא השגת אור החכמה והשכל (סעיף ב).

אלא שענין הצמצום צריך שמירה גדולה, כי הסטרא אחרא נאחזת בצמצום אור השכל ומבקשת להרחיק את האדם לגמרי מהשכל ולהפילו למעשה בהמה והליכה אחרי התאוות, ובכך לפרוץ אצלו את צמצום השכל דקדושה שלא יכיר את מקומו, ויהיה חכם בעיניו לבקש לחקור ולהבין בשכלו דרכי ה' וצדיקו.

ועל כן העבודה למעשה בתיקון הצמצום הוא: א. שיגדור ויצמצם עצמו מהליכה אחר התאוות הבהמיות. ב. שיצמצם שכלו, היינו שיכיר שעדיין הוא רחוק מן החכמה וישים עצמו כאינו יודע, ויקבל עול מלכותו יתברך בתמימות גדול ובאמונה שלימה, ואזי יאיר לו אור השכל להתקרב אל השי"ת.

ועל זה באה מצוות 'הנפת עומר שעורים' לתקן את הצמצום שיהיה בקדושה. כי ה'עומר שעורים' שהוא מאכל בהמה הוא כלל המידות והצמצומים (כמבואר בכתבי האריז"ל). והנפתו למעלה באה לתקן את ענין ה'צמצום' וה'בהמה' שאכן יהיו 'צמצום ובהמה דקדושה' כראוי בלא אחיזת הסטרא אחרא, היינו שנזכה להיטהר ולהינצל ממעשה בהמה שהיא זוהמת מצרים, ומאידך, להשים עצמו כבהמה דקדושה וכמי שאינו יודע. וכל אלו הם ההכנה המוכרחת ל'קבלת התורה', שהיא השגת אור החכמה והשכל (סעיף ד).

פרק ב

חוזרים חלילה כל ימי עולם, על-פן כל ימי חיי האדם כלולים בשבעת ימים שהם בחינת שבעת ימי השבוע, וכל יום מכל השבועה ימים, על-פן הם בחינת 'שבע שבתות', שהם ארבעים ותשעה ימי הספירה, שהמצוה לספור כל יום יום - פדי לידע ולזכר את ימי חיי הבלו שכל הימים אשר הוא חי על פני האדמה הם מנויים וספורים במספר ובמנין, כמו שכתוב (איוב טז, כב) "כי שנות מספר יאתיו", "אם כימי שכיר ימיו" (שם ז, א), וכתוב (קהלת ו, יב) "מספר ימי חיי הבלו", וכתוב (תהלים צ, יב) "למנות ימינו פן הודע" וכו'.

ועל-פן אסור להאדם לדחות את עצמו מיום ליום, רק לידע היטב שנה היום לא יהיה לו עוד כל ימי חיו, כי יום האחר הוא ענין

ה. ועקר פונת הספירה בפשיטות הוא י - שצריכין לדעת שימי האדם מנויים וספורים במספר ובמנין כל יום ויום, והאדם יצטרף לתן דין וחשבון מכל יום ויום, כי אין שום יום הולך לבטלה חס ושלום, ואפלו שעה ורגע אחת אינו הולך לבטלה חס ושלום, בבחינת "שבע שבתות תמימת תהיינה" (ויקרא כג, טו), שהשבע שבתות שהם ימי הספירה צריכין להיות תמימות ושלמות בעבודת ה', ולא ילך מהם רגע לאבוד חס ושלום.

כי 'שבע שבתות' מרמזין על כל ימי חיי האדם שכלולים בשבעה ימי השבוע. כי כל ימי עולם כלולים בשבעה ימי השבוע שהם שבעת ימי בראשית, כי אין נמצא יום בעולם חוץ משבעת ימי השבוע, שהם

ציונים והוספות

פנימיות הדברים ומשמעותם למעשה יתבאר בפרק שלפנינו, ויתבאר בו יסודות גדולים בעבודת השי"ת בענין יקרות וקדושת כל יום ויום, עבודת הזירות' ושמירת הזמן, סודם של המניעות והקשיים המתחדשים בכל יום, ועיקר העיקרים: סודה הגדול של עבודת ה'המתנה'.

כ. בפרק שלפנינו מוהרנ"ת ממשיך לבאר סוד מצוות ספירת העומר וחג השבועות, והולך ומבאר בחינה נוספת בענין הצמצום דקדושה' המוכרח לקבלת התורה ואור השכל, והוא סוד צמצום 'הזמן'. כי כל יום ויום הוא מדה וצמצום וכלי אל אור מיוחד של חכמה ושכל הגנוז ומתחדש דווקא באותו היום.

תִּרְצוּ לְשָׁמַע בְּקוּלוֹ וּלְקַבֵּל אֶת
הַתּוֹרָה, אִי אֶפְשָׁר לָכֵם לְקַבֵּל פִּי אִם
עַל-יְדֵי בְּחִינַת 'הַיּוֹם', לִידַע שֶׁהֶעֱקַר
הוּא הַיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
(דברים כו, טז) "הַיּוֹם הַזֶּה אֲנֹכִי מֵצוּרָה
לְעֵשׂוֹת" - 'הַיּוֹם הַזֶּה' דִּיקָא, וְכָתִיב
(שם ו, ז) "אֲשֶׁר אֲנֹכִי מֵצוּרָה הַיּוֹם", וְכֵן
הַרְבֵּה, 'הַיּוֹם' דִּיקָא כְּנִל.

כִּי עַל-יְדֵי שְׁמוּנֵי וְסוּפְרִים שֶׁבַע
שְׁבָתוֹת קִדְּם קִבְּלַת הַתּוֹרָה
שֶׁהֵם בְּחִינַת כָּלֵל יְמֵי הָאָדָם כְּנִל,
עַל-יְדֵי-זֶה יוֹצֵאִין מִטְּמָאָה לְטַהֲרָה
וּמְשִׁיכִין הָאֵמֶת וְהַקְּדוּשָׁה עַל עֲצָמוֹ
שֶׁיֵּדַע תָּמִיד בְּכָל יוֹם וְיוֹם שֶׁעֵקֶר
הוּא הַיּוֹם הַזֶּה דִּיקָא כְּנִל, שְׁזָהוּ
עֵקֶר בְּחִינַת קִבְּלַת הַתּוֹרָה שֶׁפְּלוּלָה
מִכָּל הַיָּמִים וְהַמְּדוּת, כְּמוֹ שֶׁפְּתוּב
(תהלים לט, ח) "וּמִדַּת יְמֵי מַה הִיא",
כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה 'וּבְיָוֵם
הַבְּפוּרִים' (ליקוטי מוהר"ן סי' נו).

אֲחֵר לְגַמְרֵי, וְהַלּוֹאֵי שֶׁיִּפְרַע בְּזַמְנוֹ
שֶׁיִּזְכֶּה לְמַחֵר לְצֵאת יְדֵי חוּבְתוֹ מֵה
שְׁצָרִיף לְפָרַע לְהַשֵּׁם-יְתִבְרַךְ חוּבַת
הַזָּמֵן שֶׁל יוֹם מַחֵר בְּעֲצָמוֹ, אֲבָל עַל
כָּל פְּנִים חֲלִילָה לְהַטְעוֹת אֶת עֲצָמוֹ
לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם, וּכְמוֹ שֶׁפְּתוּב
אֲדָמוֹר ז"ל (ליקוטי מוהר"ן סי' ערב) עַל
פְּסוּק (תהלים צה, ז) "הַיּוֹם אִם בְּקוּלוֹ
תִּשְׁמָעוּ", שֶׁעֵקֶר הָעֲבוּדָה מִי שְׁרוּצָה
לְשָׁמַע בְּקוּלוֹ יְתִבְרַךְ וּלְדַבְּקָה בּוֹ
הֶעֱקַר הוּא שֶׁיֵּדַע שֶׁהֶעֱקַר הוּא הַיּוֹם,
'הַיּוֹם' דִּיקָא וְכוּ', כְּמַבְאָר שָׁם כ"א.

וְזֶה בְּחִינַת מְצוֹת סְפִירַת הָעֵמֶר
שֶׁהוּא הַתְּחִלָּה וְהַכְּנֶה לְקִבְּלַת
הַתּוֹרָה, לְהוֹרוֹת, שְׁאֵי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל
אֶת הַתּוֹרָה כִּי אִם כְּשִׁיּוּדְעִין שֶׁהֶעֱקַר
הוּא הַיּוֹם הַזֶּה שֶׁהָאָדָם עוֹמֵד בּוֹ וְלֹא
לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם, כִּי כָּל יְמֵי הָאָדָם
מְנוּיִים וְסְפוּרִים וְכְנִל. שְׁזָהוּ בְּחִינַת
'הַיּוֹם' - אִם בְּקוּלוֹ תִּשְׁמָעוּ, הֵינּוּ אִם

צינונים והוספות

כשיחשוב שאין לו רק אותו היום לא יהיה לו
משא כלל. וגם שלא ידחה את עצמו מיום ליום
לאמור: מחר אתחיל, מחר אתפלל בכונה ובכח
כראוי, וכיוצא בזה בשאר העבודות, כי אין
לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותו השעה
שעומד בו, כי יום המחרת הוא עולם אחר
לגמרי. 'היום אם בקולו תשמעו' - 'היום' דיקא,
הבן, עכ"ל.

כא. וז"ל: "היום אם בקולו תשמעו" - זה כלל
גדול בעבודת השם, שלא ישים לנגד עיניו כי
אם אותו היום, הן בעסק פרנסה והצטרכותו,
צריך שלא יחשוב מיום לחברו כמובא בספרים,
וכן בעבודתו יתברך לא ישים לנגד עיניו כי אם
אותו היום ואותו השעה. כי כשרוצין ליכנס
בעבודת ה', נדמה להאדם כאלו הוא משא כבד
ואי אפשר לו לישא משא כבד כזו, אבל

לִצְאָת מְזֵהֶמֶת מְצָרִים וְלִקְבֹּל אֶת
הַתּוֹרָה בְּשָׁבוּעוֹת, אָזִי אֵין צָרִיכִין
עוֹד אַחֲר־כֵּן לְסַפֵּר הַיָּמִים בְּפֶה מְלֹא
בְּכָל יוֹם בְּשֶׁאֵר יָמוֹת הַשָּׁנָה, פִּי
מִמֵּילָא זוֹכִין לְזַכֵּר זֹאת בְּכָל יוֹם
עַל-יְדֵי שְׂכָבָר מְשַׁכְּנו עָלֵינוּ הַקְּדוּשָׁה
עַל-יְדֵי מִצְוֹת סְפִירָה וְקִבְלַת הַתּוֹרָה
וְכַנ"ל, פִּי זֶה עָקַר הַקְּדוּשָׁה - לְזַכֵּר
בְּכָל יוֹם וַיּוֹם שְׁזֶה הַיּוֹם מְנוּי וְסִפּוּר
וְצָרִיכִין לִצְאָת בּו חוֹבַת הַיּוֹם בְּזֶה
הַיּוֹם דִּיקָא פְּנ"ל:

ו. וְעַל-כֵּן סוֹפְרִין הַיָּמִים לְעַמֵּר, פִּי
הָעַמֵּר הוּא בְּחִינַת תְּקוּן וְהַמְתַּקֵּת
כָּל הַצְּמָצוּמִים וְהַגְּדִירִים שֶׁל הַמַּחֲזִין,
כְּדֵי לְקַבֵּל הַמַּחֲזִין בְּהַדְרָגָה וּבְמִדָּה,
וְשֵׁלָא לְתַן יְנִיקָה חֵס וְשֵׁלָום
לְהַסְטָא-אַחֲרָא יוֹתֵר מְדָאֵי
מִהַצְּמָצוּמִים וְהַמְדוּת, כְּדֵי שֶׁלָּא

כִּי קָדָם קִבְּלַת הַתּוֹרָה בְּעַת שְׁאָנוּ
צָרִיכִין לְטַהַר עֲצָמָנוּ מִטְּמֵאֵת
מְצָרִים - אָנוּ צָרִיכִין לְסַפֵּר הַיָּמִים
בְּפֶה מְלֹא, כְּדֵי לְזַכֵּר זֹאת הַיָּטֵב שְׂיָמִי
הָאָדָם מְנוּיִים וְסִפּוּרִים. פִּי מַחֲמַת
זִהְמַת מְצָרִים יְכוּלִים הַסְטָא-אַחֲרָא
וְהַקְּלָפוֹת לְבַלְבֵּל אֶת הַמַּחַ חֵס וְשֵׁלָום
שְׂיִטְעָה אֶת עֲצָמוּ כְּאֵלוּ אֵין הַיּוֹם
מְסֻגָּל לְעִבוּדַת הַבּוֹרָא יְתַבְרַךְ, וַיִּרְצָה
לְדַחוֹת מִיּוֹם לְיוֹם, עַל-כֵּן צָרִיכִין
לְסַפֵּר הַיָּמִים בְּפֶה מְלֹא, כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ
לוֹ כַח גְּדוּל לְהַזְכִּיר אֶת הָאָדָם אֲפִלוּ
בְּעַת שְׁאֵינוּ נְקִי מִזֵּהְמַתוֹ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב
(יִרְמִיָּה ל"א, יט) "מְדֵי דְבָרֵי בּו זְכוֹר
אֲזַכְּרֶנּוּ" וְכו', כְּמוֹ שְׂפָתוֹב בְּ]לִקוּטֵי
מוֹהַר"ן [סִימָן ע"ח כ"ב.

אָבֵל עַל-יְדֵי שְׁסַפְרָנוּ אֲרַבְעִים
וּתְשַׁעַה יְמֵי הַסְפִירָה וְזָכִינוּ

ציונים והוספות

עצמו בהשם יתברך, אפילו שם במקומות הנמוכים, שהם בחינות מקומות המטונפים, אפילו אם נפל למקום שנפל, כי הדיבור אינו מניח אותו לשכוח את השם יתברך, בבחי' כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד, שכל זמן שיש בו הדיבור של השם יתברך שהוא הדיבור דקדושה, זה הדיבור אינו מניח אותו להיות נשכח מהשם יתברך, כי הדיבור זוכר ומזכיר אותו להתחזק בהשם יתברך במקום שהוא. והבן הדבר היטב מגודל כח הדיבור, והוא עצה נפלאה ונוראה למי שחפץ באמת לבל יאבד עולמו לגמרי חס ושלום, עכ"ל.

כב. וז"ל שם (בהוספה בסוף התורה): 'הדיבור הולך עם האדם אפילו למקומות המטונפים, כמו האם ההולכת עם הולד לכל מקום שהוא הולך, ועל כן נקרא הדיבור 'אם הבנים'. וזהו 'כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד', היינו שאפילו אם האדם מונח חס ושלום במקום שהוא, אפילו בשפל המדרגה מאד, אפילו במקומות המטונפים, אף על פי כן על ידי הדיבור יכול להזכיר את עצמו בהשם יתברך. דהיינו, שאפילו אם הוא במקום שהוא, אם יתחזק גם שם לדבר על כל פנים דיבורים קדושים של תורה ותפלה והתבודדות, יכול להזכיר את

גדול מה שהחשף קדם לאור, כי החשף הוא בחינת העדר הדעת בחינת צמצום המחין, שזהו בחינת לבנה ששליטתה בלילה שהיא בחינת מלכות וכנ"ל, שעקר תקוון וקבלת המחין על-ידה דיקא וכנ"ל יד.

אבל מחמת פגם מעשי בני אדם, שהם בחינת פגם מעוט הלבנה, על-ידי-זה נמשך להסטר-א-אחרא יניקה חס ושלוש משם מבחינת צמצום הנ"ל, כי משם עקר יניקתם כנ"ל, ומשם עקר אחיזת מלכות הרשעה שהיא זהמת מצרים, כי עקר יניקתם מפגם מלכות דקדשה שהוא בחינת פגם הצמצום הנ"ל שהוא בחינת מעוט הלבנה כנ"ל, ומשם נמשכין כל הפגמים שבעולם, ואזי מתגבר חס ושלוש

הפכו האמת וכנ"ל. ועל-כן סופרין הימים לעמר, כי באמת כל יום ויום יש בו חכמה ושכל מיוחד, שזה עקר אור יום שהוא אור השמש שהוא השכל, כמו שמבאר בהתורה הנ"ל. וכן מבאר בהמעשה של יום השלישי, שכל יום ויום בא עם שירים וחדות וכו', שכלולים בהם כל החכמות שבעולם, עין שם היטב ותבין שכל החכמות שבעולם פלולים בהימים, כי אור יום הוא השכל, וזהו "כי יש יתרון לחכמה מן הסבלות פיתרון האור מהחשף" (קהלת ב, יג).

אבל בכל יום יש חשף שקדם לאור, פי הלילה קודם אל היום בסדר הבריאה, כמו שכתוב (בראשית ה, א) "ויהי ערב ויהי בקר יום אחד". ובשרשו בקדשה הוא תקוון

ציונים והוספות

מסתור, כדי לתקן בחינת כלי שנוכל לקבל האור בהדרגה ובמדה. וכן הוא בכל פעם, בכל דרגא ודרגא, לכל אחד כפי מדרגתו. ומשם נמשך גם החשך והאור של היום, מה שהשם יתברך מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית, וגולל אור מפני חשך וחשך מפני אור, והכל בשביל שיתחדש האור בכל יום. כי על-ידי החשך שמסתיר האור בכל פעם, על-ידי זה זוכין אחר כך לקבל האור בהתחדשות יותר, שזה עיקר השלמות שיהיו בכל יום כחדשים, בבחינת 'חדשים לבקרים' וכו', עכ"ל.

כג. סיפורי מעשיות מעשה יג (מעשה משבעה בעטליריס) עיי"ש.
כד. ראה דברים בהירים בענין זה בליקוטי הלכות קריאת שמע ה' וז"ל: 'כי השם יתברך ברא העולם שיהיה אור וחשך, דהיינו שהתגלות אורו לבני אדם לא יהיה קבוע בתמידות בשוה, כי תענוג תמידי אינו תענוג, וגם כי היו מתבטלין במציאות. על-כן בחכמתו ברא שיהיה אור וחשך, והחשך קדם לאור, כי חשך נמשך מבחינת הצמצום וההסתרה, שהשם יתברך מצמצם ומסתיר אורו, בבחינת 'אכן אתה אל

בפֿרֿט בתפֿלה שְׁשֵׁם בְּאִים כֹּל
הבלבולים שְׁפֿעוֹלָם (כְּמוֹ שֶׁחֹבֵב בְּתוֹרָה
מִיִּשְׂרָאֵל, לְקוּטֵי מוֹהֲרֵינ׳ן סִימֵן ל, עֵינ׳ן שֵׁם יי״ו).
אַבְל צְרִיכִין לִידַע, שְׂאֵף-עַל-פִּי-כֵן
זֶה הַיּוֹם הוּא יוֹם וְעוֹלָה בְּחֻשְׁבוֹן,
וּבּוֹדָאֵי יֵשׁ בּוֹ טוֹב, רַק שֶׁהַחֲשֵׁף
מְכַסֶּה עָלָיו, כִּי הַקְּלָפָה קוֹדֶמֶת
לְפָרִי יי״ו, וְצְרִיכִין לְהַתְגַּבֵּר וּלְהַשְׁתַּדֵּל
לְשַׁבֵּר הַקְּלָפָה, שֶׁהֵם כֹּלֵל כֹּל
הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַטְּעִיּוֹת
וְהַדְּחִיּוֹת, וְלִידַע וּלְהֵאמִין שְׂדֵיִקָּא
בַּיּוֹם הַזֶּה יָכוֹל לְהִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-
יִתְבָּרֵךְ לְפִי בְּחֵינְתּוֹ, וְאִם תִּדְרָשְׁנוּ
יִמְצֵא לָךְ וְתִזְכֶּה לְמַצָּא הַטוֹב שֶׁבְּזֶה
הַיּוֹם דִּיקָא, כִּי לִית יוֹם דְּלִית בֵּיה
טוֹב, כְּמוֹ שְׂאֵיתָא בְּזוּהַר הַקְּדוּשׁ (נִשְׂא
קַבֵּל). הַמוֹבָא בְּ[לְקוּטֵי מוֹהֲרֵינ׳ן] סִימֵן
פַּד יי״ו, וְזֶה לְשׁוֹנוֹ: 'תָּא חֲזִי כֹל שֵׁית

חֲשֵׁף מִמֶּשׁ שְׂרוּצָה לְהַחֲשִׁיף אֹר
הַיּוֹם לְגַמְרֵי, הֵינּוּ שְׂרוּצָה לְבַלְבֵּל אֶת
הַדַּעַת וּלְהַחֲשִׁיף אֶת אֹר הָאֱמֶת
שֶׁהוּא אֹר הַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה הָאֱמֶתִית
הַמְּאִיר בְּכֹל יוֹם וְיוֹם שֶׁהוּא עֶקֶר אֹר
יוֹם, וּמִזֶּה נִמְשָׁכִין כֹּל הַבְּלוּלִים
וְהַמְּנִיעוֹת וְהַעֲכוּבִים שֶׁבְּכֹל יוֹם
וְיוֹם יי״ו, שֶׁמִּזֶּה נִמְשָׁכִין כֹּל הַטְּעִיּוֹת
הַנִּזְלֵל שֶׁהָאָדָם רוּצָה לְדַחוֹת זֶה הַיּוֹם,
עַד שֶׁעַל-פִּי הָרַב נִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ אֵין
זֶה הַיּוֹם נִמְנָה וְנִסְפָּר כֹּלֵל בֵּימֵי חַיּוֹ,
כְּאִלוֹ הַיּוֹם הַזֶּה אֵי אֶפְשָׁר לְעַבֵּד אֶת
הַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ.

וּבְאֵמֶת בּוֹדָאֵי כְּפִי הַשְׁתַּטְּחוֹת
וְהַתְּפִשְׁטוֹת הַסְּטָרָא-
אַחֲרָא וְהַקְּלָפָה שֶׁבְּכֹל יוֹם וְיוֹם
בּוֹדָאֵי קָשָׁה מְאֹד לְעַסֵּק בְּעַבּוּדַת ה',

ציונים והוספות

ימלל גבורות ה', ישמיע כל תהלתו" - "תהלתו"
לשון "ובמלאכיו ישים תהלה", היינו ערובוב
ובלבולים שאז משמיעין את עצמן דייקא בשעה
שעומד להתפלל ולמלל גבורות ה', "עכ"ל
ועיי"ש.

כז. עיין זוה"ק משפטים קח:

כח. ז"ל בליקוטי מוהר"ן שם: 'איתא בגמרא
(מגילה כח): 'במה הארכת ימים, אמר לו ותרן
הייתי בממוני'. לבאר זה, צריך לידע מה דאיתא
בזוהר הקדוש וזה לשונו: 'תא חזי לשית ימי
בראשית לכל חד אית ליה פרצופיה דהווא
דרגא דאנהיג ליה, ולא תשכח יום דלית ביה

כה. לגבי המבואר כאן שמהתגברות החשך
שקודם לאור נמשכים כל המניעות, יש לציין
מה שכתוב בליקוטי מוהר"ן סי' סו: 'חשך'
לשון מניעה, כמו שכתוב: "ולא חשך ממני"
(בראשית לט), "ולא חשכת את בנך" (שם כב),
עכ"ל.

כו. וז"ל: 'כי כל הערובוב הדעת וכל הבלבולים
וכל השטותים שיש לנו לפעמים - הכל נמשך
בתפלתנו, כי כל הבלבולים וכו' וכל המחשבות
שחושב האדם לפעמים, הכל באים על דעתו
בשעת התפלה דייקא, והכל נשמע אליו אז
דייקא, בשעה שעומד להתפלל, בבחינת: "מי

מְלַכְר שְׁיֵשׁ עַל הַטּוֹב שֶׁבְכָל יוֹם, כְּמִבְאָר בְּדַהַר הַנ"ל, וּמִשֵּׁם בָּאִים כָּל הַטְּעוּיֹת וְהַדְּחִיּוֹת שֶׁל כָּל אָדָם שֶׁבְכָל יוֹם, שֶׁנִּדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ הַיּוֹם הַזֶּה אֵינוֹ כָּלוּם, כְּאִלוֹ אֵינוֹ מִימֵי חַיָּיו, כְּאִלוֹ הַיּוֹם אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְקַרֵּב לְהֵשֵׁם-יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, כְּאֶשֶׁר נִמְצָא זֶה בְּרַב בְּנֵי אָדָם שֶׁאֵינֶם מְפַקְחִים עַל דְּרִכֵּיהֶם הַיֵּטֵב, בְּפָרֵט כְּשֵׁשׁ לוֹ אֵיזָה סִבָּה וּמֵאֲרָע לְטוֹב אוֹ לְהַפְּךָ חֵס וְשָׁלוֹם, שֶׁאֵז הַיּוֹם מִתְבַּלְבֵּל אֶצְלוֹ לְגַמְרֵי, עַד שֶׁרַב יְמֵיהֶם כְּלַיִם בְּזָה

יְמֵי בְּרֵאשִׁית וְכוּ', וְלֹא תִשְׁפַּח יוֹם דְּלִית בֵּה טוֹב וְכוּ', וְכָל יוֹמָא אֵית לֵיה גְּדַר מְלַכְר דְּלֹא יַעוּל כָּל בַּר נֶשׁ לְהֵהוּא טוֹב, כְּגוֹן חֲשָׁף דְּכִסְיָא לְנַהוּרָא' וְכוּ' כ"ט.

עַל-בֵּן צְרִיכִים לִידַע שְׂמָה שֶׁנִּדְמָה לְהָאָדָם כְּאִלוֹ הַיּוֹם אֵי אֶפְשָׁר לוֹ לְהִתְפַּלֵּל בְּכּוֹנֵה וְלִלְמַד וְלַעֲסֵק בַּעֲבוּדַת ה' - זֶה נִמְשָׁף רַק מִהַחֲשָׁף שֶׁקָּדַם לְאוֹר שֶׁנִּמְשָׁף מִפְּגָם הַצְּמָצוּם הַנ"ל, שֶׁמִּשֵּׁם נִמְשָׁף הַגְּדַר

ציונים והוספות

להטוב הגנוז, והארכת הימים שלך להיות גדולים כנ"ל וכו', עכ"ל, ועיי"ש.

ונפלא להתבונן, כי הנה מלשון הזוה"ק היה נראה שהדבר תלוי אם האדם הוא חייבא שאז ננעלו השערים בפניו לגמרי, או שהוא בר נש טוב וצדיק וירא שמים שאזי נפתחים השערים בפניו כפום דרגא דיליה, אולם הלשון שבו מביא רבינו הק' את דברי הזוה"ק הוא: 'וכשאדם רוצה וחושק עד מאד ופותחין לו, כנ"ל בווהר הקדוש', הנה גילה לנו רבינו הק' פנימיות כוונת הזוה"ק שהעיקר תלוי ברוב החשק והרצון עד מאד, וכשאדם רוצה וחושק עד מאד אזי שמו נקרא 'טוב וצדיק וירא שמים', ואם ידרשנו ימצא לו, כלשון מוהרנ"ת כאן.

כ"ט. תרגום בלשון הקודש: בוא וראה, כל ששת ימי בראשית... ולא תמצא יום שאין בו טוב... וכל יום יש לו גדר מבחוץ כדי שלא יכנס כל אדם לאותו הטוב, כמו החשך שמכסה את האור.

טוב וכו'. וכל יומא אית לה גדר מלכר, דלא יעול כל בר נש לההוא טוב, כגון חשך דכסיא לנהורא וכו'. ובגין דא, מאן דאיהו חייבא ויעול למנדע רזין דאורייתא כמה נחשים ועקרבים מבלבלין מחשבתיה דלא יעול לאתר דלאו דיליה. אבל מאן דאיהו טוב, כל אילין נטירין אינון למימריה, וקטיגור נעשה סניגור, ויעלוך לה לטוב הגנוז, ויימרון: מרנא, הא בר נש טוב וצדיק וירא שמים בעי לעילא קדמך וכו'. ההוא טוב גנוז יימא לון, פתחו ליה בהאי תרעא דאתקרי אהבה, או בהאי תרעא דאיהו תשובה, כל צדיק יעול כפום דרגא דיליה. ואין טוב אלא תורה, וכשאדם רוצה להגות ולחשוב בתורה, היינו ברזין דאורייתא, אינון נטירין ונחשים ועקרבים מבלבלין מחשבתיה, ואלו הם המחשבות שבאין לאדם. וכשאדם רוצה וחושק עד מאד ופותחין לו, כנ"ל בווהר הקדוש, אזי כל יום ויום אצלו גדול עד מאד, כי רואה ומשיג הטוב הגנוז היינו רזין דאורייתא השייך לאותו היום. וזה ששאל התנא: 'במה הארכת ימים', הינו באיזה מדה מן המדות נכנסת

הַיָּמִים שָׁאִין בוּ מְאַרְעוֹת פְּאֵלָה - נִדְמָה לוֹ גַם-פֶּן עַל-פִּי הָרֵב בְּכָל יוֹם כְּאֵלוֹ הַיּוֹם הַזֶּה אֵינּוּ כְּלוּם וְכִנּוּ"ל. וְכָל זֶה נִמְשָׁךְ מֵהַגִּדְרָה מְלַבֵּר דְּאִית עַל פֶּל יוֹם וְכִנּוּ"ל, שֶׁנִּמְשָׁךְ מֵהַחֲשֵׁךְ שֶׁקָּדָם לְאוֹר, דְּהֵינּוּ מִבְּחִינַת פְּגָם הַצְּמֻצוּם הַנִּלְשָׁה שֶׁהוּא בְּחִינַת (תִּיקוּן) מְעוֹט הַלְּבָבָה פְּנ"ל.

על-פֶּן סוֹפְרִים הַיָּמִים לְעֵמֶר דִּיקָא, פִּי הָעֵמֶר הוּא בְּחִינַת הַמְתָּקַת הַצְּמֻצוּם הַנִּלְשָׁה בְּחִינַת תִּיקוּן מְעוֹט הַלְּבָבָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַטֵּל

לְהַכֵּל וְלִרְיֵק רַחֲמָנָא לְצִלּוֹ, כְּגוֹן בְּיוֹם זֶה הוּא יָרִיד וְיוֹמָא דְשׁוּקָא, וּבְיוֹם זֶה צָרִיךְ לְחַשֵּׁב חֲשְׁבוֹנוֹתָיו, וּבְזֶה הַיּוֹם יוֹצֵא לְדַרְךָ, וּבְאֵלוֹ הַיָּמִים הוּא בְּדַרְךָ נֶעַ וְנֹד וּמְטַלְטֵל, וּבְזֶה הַיּוֹם בָּא מִן הַדַּרְךָ וְצָרִיךְ לְהָרִים הַמְשָׁאוֹי מֵעַל הַעֲגָלָה וְלִסְדֵּר הַסְּחוּרָה וְלַחֲלָקָה כְּרֵאוֹי וְכוּ', וּבְיוֹם זֶה מְזַדְמֵן לוֹ אֵיזָה מְרִיבָה וְקִטְטָה עִם אֶחָד, וּבְיוֹם זֶה נִקְרָא עַל אֵיזָה סְעֵדָה, וְכִיוֹצֵא בְּזֶה בְּטוֹלִים וּבְלְבוּלִים שׁוֹנִים בְּכָל יוֹם וְיוֹם, עַד שֶׁכִּמְעַט בְּכָל יוֹם נִמְצָא בוּ בְּטוֹל וּבְלְבוּל גְּדוֹל. וְאֶפְלוּ בְּשֵׁאֲר

ציונים והוספות

מניעות ובלבולים אלו, וכן מזדמן לו כמעט בכל יום ויום, עד שמזלזלין בדברים העומדין ברומו של עולם ומה ניהו תפלה, כמו שאמרו רז"ל על פסוק 'כרום זולות לבני אדם' - אלו דברים העומדין ברומו של עולם ובני אדם מזלזלין בהם, ומאי ניהו תפלה, שהתפלה דומות עליהם למשאווי וחפצים לפטור התפלה מעליהם. וכל זה מחמת שאינם מבינים שבכל יום ויום הוא כך, כמו שגילה רבינו ז"ל בהתורה הנ"ל שכל יום ויום כשכבא להאדם לכל אחד לפי בחינתו הוא קצר בתחלתו ובא במצר ובצמצום גדול להאדם, והקדושה והעבודה שצריך לעשות באותו היום עדיין היא נעלמת במצר גדול ובקטנות גדול מאד, אבל האדם צריך בכל יום ויום להיות גיבור כארי וכו', להתגבר להאריך ולהרחיב את היום, ולהתחיל לילך בכל שעה מקטנות לגדלות, דהיינו להגדיל כל שעה ושעה בתוספות קדושה יתרה, שזהו בחינת מה שצריכין בכל יום לצאת ממוחין דקטנות למוחין דגדלות, עכ"ל.

ל. ראה ליקוטי מוהר"ן סי' ס' וז"ל: 'כי כל יום ויום ממקום שמתחיל אצל כל אחד, בוודאי בתחילה הוא קצר, היינו שבתחילת היום קשה עליו מאד העבודה שצריך לעשות באותו היום כגון להתפלל וללמוד וכיוצא, ועל כן היום בתחילתו הוא קצר, כי צריך להתחיל מעט מעט, ואחר כך מתרחב והולך בעבודתו. וצריך האדם לראות להגדיל ולהרחיב ולהאריך כל שעה ושעה שבא אחר כך, להגדילה ולהרחיבה בתוספות קדושה, עכ"ל.

וראה דברים נפלאים בליקוטי הלכות גניבה ג וז"ל: 'כי בכל יום אנו צריכין לצאת ממצר למרחב, כי כל יום ויום בתחילתו הוא קצר מאד ובא להאדם לכל אחד לפי בחינתו במצר גדול, וכנראה בחוש שבכל יום בתחילתו קשה על האדם מאד מאד העבודה שהוא צריך לעשות, ומחמת זה רבים נמנעין מעבודתו יתברך ודוחין ומטעין את עצמן בכל יום ויום, שאומרים: היום קשה לי להתפלל, היום לבי אטום, היום יש לי

שִׁישְׁרָאֵל אֹמְרִים אֶל הַעֲכוּ"ם שֶׁהֵם בְּחִינַת הַסְטְרָא-אַחְרָא וְהַקְּלָפוֹת הַמְּסַבְּבִין אֶת הַקְּדוּשָׁה שֶׁמֶהֵם כָּל הַמְּנִיעוֹת וְהַבְּלוּלִים וְהַדְּחִיאוֹת שֶׁבְּכָל יוֹם, עַד שֶׁנִּדְמָה כְּאִלוֹ זֶה הַיּוֹם אֵינוֹ יוֹם כָּלָל. וְזֶהוּ 'יוֹם לְבָנוֹת גְּדִרְיָךְ' - כְּלוֹמַר אַתֶּם הַסְטְרָא-אַחְרָא וְהַמְּנִיעוֹת וְהַדְּחִיאוֹת, אַתֶּם אֹמְרִים שֶׁזֶה הַיּוֹם הוּא רַק לְבָנוֹת גְּדִרְיָךְ - הֵינּוּ הַגְּדִרִים שֶׁל הַסְטְרָא-אַחְרָא, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַגְּדֵר שִׁישׁ עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שֶׁלֹּא יִתְקַרֵּב לְהַטּוֹב שֶׁבְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שֶׁאֵיִתָּא בְּזֵהר הַנְּ"ל, דְּכָל יוֹמָא אֵיִתְּ לָהּ גְּדֵר מְלַבֵּר וְכוּ', כַּנְּ"ל. וְזֶהוּ 'יוֹם הַהוּא יְרַחֵק חֵק' - שֶׁאַתֶּם אֹמְרִים שֶׁהַיּוֹם הוּא רַק לְבָנוֹת גְּדִרְיָךְ - דִּהְיִנּוּ

יְנִיקַת הַחֲשֵׁף וְהַסְטְרָא-אַחְרָא, שֶׁהוּא בְּחִינַת הַגְּדֵר שִׁישׁ עַל כָּל יוֹם וְיוֹם, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה זֹכִינ׳ לַיַּדַּע הָאֵמֶת - שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ בּוֹ טוֹב וְצָרִיכִין לְהַשְׁתַּדֵּל לְהִתְקַרֵּב בְּזֶה הַיּוֹם דִּיקָא לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ כְּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם, כִּי כָּל הַיָּמִים מְנוּיִים וְסִפּוּרִים, שֶׁזֶהוּ בְּחִינַת מַצּוֹת סִפִּירַת הָעֶמֶר, וְכַנְּ"ל:

ז. וְזֶה שֶׁכְּתוּב (מִיכָה ז', י"ב) "יוֹם לְבָנוֹת גְּדִרְיָךְ יוֹם הַהוּא יְרַחֵק חֵק, יוֹם הוּא וְעֵדֶיךָ יָבּוּא, לְמַנִּי אֲשׁוּר" וְכוּ', וְעֵינ׳ שֶׁם בְּפִירוּשׁ רַש"י שֶׁפִּירֵשׁ לְפִי עֲנִינּוּ, שֶׁהַדְּבוּר מוֹסֵב אֶל הָאֲמוֹת שֶׁמִּתְגַּרְיִין בִּישְׁרָאֵל, עֵינ׳ שֶׁם לֹא. וְלְפִי עֲנִינּוּ יִתְפָּרֵשׁ הַיֵּטֵב,

ציונים והוספות

מראש המרעים והאויבים של ישראל - הוא אשור, ועד שאר ערי המצור שהצרו לישראל וכו'.
וזה לשון רש"י: יום לבנות גדיריך וכו' - ועוד היא אומרת אלי: יום לבנות גדיריך שאת מצפה לו, אותו היום ירחק חוקך, זמנו יאריך ולא יבא לעולם. יום הוא ועדיך יבוא - הנביא אומר: אותו היום שאתם מלעיגים עליו לאמור בטל והלך לו, יום ההוא שמור ונצור ולא בטל, עדיך יבוא - האויב, להחריבך. למני אשור. אשר הוא ראש למרענו... עכ"ל.
מוהרנ"ת לפי מהלכו מפרש את הפסוק הראשון 'יום לבנות גדיריך' וכו' באופן אחר, כדלהלן בדבריו הק'.

לא. להבנת הענין נעתיק את הפסוקים במלואם, בשילוב ביאור על פי פירושו של רש"י, וזה לשון הפסוק: יום לבנות גדיריך, יום ההוא ירחק חק - אלו דברי אומות העולם הפונים אל כלל ישראל ומיאישים אותם מתקוותם לגדור את פרצותיהם ולקומם הריסותיהם, באמרם: אותו יום שאתם מקווים אליו לבנות גדיריך, היום ההוא ילך ויתרחק ולא יבוא לעולם.
על כך משיב הנביא ואומר לאומות העולם: יום הוא ועדיך יבוא, למני אשור וערי מצור ולמני מצור ועד נהר וים מים נהר נהר - אותו יום מקווה שאתם מיאישים ממנו, יום שמור ונצור הוא! ואינו בטל, ויבוא עד אליך, אויבי, להחריבך. והחורבן של אויבי ישראל יתחיל

הגדרים והמסכים שעל כל יום, שהם המניעות והדחיות, אבל הוא רחוק לעסק בזה היום בתורה שנקראת 'חק ומשפט', וזהו יום ההוא ירחק חק' - שבזה היום ירחק חק שהוא התורה, כי אי אפשר לעסק בתורה ועבודה בזה היום מחמת דחיות ומניעות כנ"ל.

אבל באמת אינו כן, כי יום הוא ועדיף יבוא, כי בודאי זה היום הוא יום גמור, ובודאי נשתדל ונתגבר לעסק בזה היום דיקא בתורה ועבודת ה' ולשבר את הגדרים שלכם וכל המניעות שלכם שאתם רוצים להחשיף ולהסתיר את אור היום, בחינת יום הוא ועדיף יבוא. וכעין שפרש רש"י לפי ענינו, וזה לשונו: "יום הוא ועדיף יבוא" - הנביא אומר: אותו היום שאתם מלעיגים עליו לאמר בטל והלך לו, יום הוא' - שמור ונצור ולא בטל, 'עדיף יבוא' - העכו"ם, להחריבך. "למני אשור" - שהוא ראש למרעינו, "וערי מצור" וכו'.

ראה והבן והבט אתה המעין ותראה שמפרש ברוח קדשו של רש"י ז"ל כל דברינו באר היטב, הינו שהנביא אומר בשם ישראל

להסטר-אחרא והקלפות שהם כלל העכו"ם: "יום הוא ועדיף יבוא" - אותו היום שאתם מלעיגים עליו לאמר בטל והלך לו, כאלו זה היום בטל והולך לריק ולהבל חס ושלום, ואי אפשר להתקרב בו להשם-יתברך מגדל השתטחות והתפשטות הגדרים והמחצות והבלבולים שמתגברים מאד בכל יום, עד שנדמה בכל יום שבזה היום אי אפשר לעבד את השם-יתברך. אבל באמת אינו כן, כי "יום הוא" - שמור ונצור ולא בטל. "עדיף יבוא" - העכו"ם להחריבך, שבזה היום דיקא יבוא אליך חרבן והריסה, שנוזפה להרס הגדרים והמחצות שלכם עד שנוזפה להתקרב להטוב שבזה היום דיקא, וכנ"ל.

וזהו "למני אשור" - שהוא ראש למרעינו, "וערי מצור" - הינו כלל כל הקלפות וסטרין אחרנין שפוללים בהעכו"ם, שראש שלהם אשור שהוא הראשון שהגלה את ישראל מארצם, כי התחלת הגלות של עשרת השבטים התחיל מאשור, כמו שפרש רש"י שהוא ראש למרעינו, "וערי מצור" וכו' - הינו עם כלל שאר הקלפות והסטר-אחרא שהם בחינת ערי מצור, שהם בונים

פסדר רק כמו שקבלנו אותם בליל ראשון של פסח שלא פסדר, רק שאז קבלנו כלם בחפזון ברגע אחת אבל עכשו מקבלין אותם בהדרגה ובמדה בכל ימי הספירה אבל שלא פסדר, פי מקבלין מחין דגדלות קדם מחין דקטנות, עיין שם השנויים הנפלאים, כגון ביום ראשון של שבוע ראשון מקבלין גדלות א' דאבא וביום שני גדלות א' דאמא, וביום שלישי קטנות ב' דאבא ואמא וביום רביעי גדלות שני דאמא, וביום חמשי קטנות א' דאבא ואמא, וביום ששי רשימו דגדלות ב' דאבא וביום שביעי עצמות דגדלות ב' דאבא, ובזה נשלם שבוע ראשון. והכל נכנס בבחינת מזח החכמה שהוא כלל שבוע הראשונה, ואחר-כך בשבוע שני מקבלין כל אלו המחין ונמשכין למזח הבינה וכו'.

ובל אלו הבחינות הם בכל אדם ובכל זמן, פי אף-על-פי שאין יודעין באור הפונות לעמקן, אבל אף-על-פי-כן זה אנו יודעים ומאמינים, שכל אלו הבחינות נעשין ונמשכין בכל דור ודור בכל שנה ושנה בכל אדם ואדם לפי בחינתו. פי כלל כל המחין והחכמה והשכל

ערי מצור ממש סביב כל אדם שהם בחינת גדרים ומחצות רבות וחומות נחשת ובריחי ברזל, ומשתטחים ומתפשטים מאד מאד בכל יום ויום למנע את האדם מלצאת חובת יום ביומו, וכמו שכתוב (קהלת ט, יד) "עיר קטנה ואנשים בה מעט ובא עליה מלך גדול וסבב אותה ובנה עליה מצודים גדולים", וכל אלו הערי מצור - שהם כלל הגדרים והמניעות והדחיות של הסטרא-אחרא - כלם נזקה להחריב, פי אנו יודעים שדיקא זה היום שאנו עומדים בו - "יום הוא", פי בודאי הוא יום גמור ואינו בטל חס ושלום פאשר אתם אומרים, "ועדיך יבוא" - העכו"ם והסטרא-אחרא להחריבך, וכנ"ל:

ח. וזה בחינת כלל הפונות של ספירה, עיין שם היטב בסוף פרק ו' (כפרי עץ חיים, ספירת העומר), שם מסדר הפונות היטב בפרטיות בכל לילה ולילה, ותראה גדל השנויים שבכל יום ויום. והכלל, שבכל השבע שבועות שהם ארבעים ותשעה ימי הספירה אנו מקבלים בכל יום יום מזח מיוחד, פי עתה אנו מקבלין המחין בהדרגה ובמדה בכל יום ויום, אבל אין מקבלים אותם

הוא לדעת ולהכיר את הבורא יתברך, שזה עקר הדעת, עקר קבלת התורה, כמו שכתוב (דברים ד, ט) "וידעתה היום והשבות אל לבבך פי ה' הוא האלקים" וכו', פי על-ידי כל מצוה ומצוה ועל-ידי כל דבור ודבור מעסק התורה - זוכין להמשיך על עצמו דעת ושכל להתקרב אליו יתברך ולהכיר אותו יתברך שזה עקר התכלית.

וזה כלל כל פונות האר"י ז"ל, שרבים ככלם הם להמשיך מחין, הינו שפונת כל המצות הוא להמשיך מחין ודעת על כל אדם שיוזכה להכיר את הבורא יתברך בעלמא דין ובעלמא דאתי כפי בחינתו, ועל-ידי כל מצוה ומצוה נמשך מח ושכל מיוחד לדעת ולהכיר אותו יתברך בבחינה זאת, כי לתבונתו אין מספר, וכפי היחוד שגורמים למעלה פן נמשך על האדם שפע הדעת שיוזכה להכיר אותו יתברך.

ובימי הספירה שאז צריכין לצאת מטמאת מצרים שנתאחזה בהם מאד, על-פן צריכין לקבל המחין שלא פסדר, כמבאר בפונות (פרי עץ חיים שם פרק א). וכן נגד כל מח שצריכין לקבל בכל יום ויום בפטריות, כמו כן יש כנגדו קלפה הקודמת לפרי, שהוא בחינת הגדר

מלבר דאית על כל יום ויום פנ"ל. וכפי השנויים הגדולים שבין המחין כמו כן יש שנויים רבים בהגדרים והמחצות שיש על כל יום ויום, פי "את זה לעמת זה עשה אלקים".

ומזה תבין מאליך, שמשם נמשכין כל מיני הדחיות והבלבולים שבאין על האדם בכל יום, עד שנדמה כאלו זה היום אינו יום מימי חייו, פי בזה היום יש בו סבה זאת ועפ"י זה ובלבול וכו' וכו', פי הכל נמשך משנויים הגדולים שיש בין הימים, פי יכול להיות שאף-על-פי שבימים הקודמים התפלל קצת והיה לו איזה נחא קצת, אבל עכשו קשה ביותר, פי יכול להיות שהימים הראשונים היו בבחינת מחין דגדלות אצלו, ששם אין אחיזת החיצונים שהם המניעות כל-כך, אבל עכשו צריך לקבל בחינת מחין דקטנות, ולפעמים הוא בחינת קטנות א' שהיא קטנות יותר, וגם יש קטנות דקטנות ששם הסטרא-אחרא נאחזת ביותר, ועל-פן נדמה לו שקשה לעמד כנגד המניעות שבזה היום, אבל באמת צריך להאמין שבנדאי גם בזה היום יש בו טוב, רק שצריכין לשבר הגדר כפי אותו היום כדי לזכות להטוב שבזה היום דיקא, וכנ"ל.

בְּכֹל יוֹם וְיוֹם כָּפִי אוֹתוֹ הַיּוֹם, וְאִם
 לְפַעֲמִים מִשְׁתַּטְּחִים כְּנִגְדּוֹ מֵאֵד מֵאֵד
 עַד שְׂאֵי אֶפְשָׁר לוֹ בְּשׁוּם אִפְן
 לְהִתְפַּלֵּל כְּרְאוּי, אֶף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיף
 לִידַע וּלְהֶאֱמִין שְׁגָם הַיּוֹם הַזֶּה הוּא
 יוֹם, וְהוּא מְנוּי וְסִפּוּר בֵּימֵי חַיָּיו,
 וְאִם אֵי אֶפְשָׁר לְהִתְפַּלֵּל כְּרְאוּי בְּשׁוּם
 אִפְן בְּזֶה הַיּוֹם - יִשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת בּוֹ
 עֲבוּדָה אַחֲרָת, כְּגוֹן לְלַמַּד יוֹתֵר אוֹ
 לַעֲסֹק בְּמִצּוֹת וּגְמִילוֹת חֶסֶד אוֹ
 לִזְמַר שְׁאֵר תְּחִנוּת וּבִקְשׁוֹת וְשִׁיחָה
 בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֵנוּ וְכִיּוֹצֵא, כִּי 'הַשֵּׁם'
 יִתְבַּרְךָ רָצָה לְזִכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל
 לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצּוֹת יָד,
 וּבְרִיף ה' יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת
 עַצְמָנוּ בְּכֹל יוֹם וְיוֹם בְּכִמָּה מֵיָנִי
 לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּבְכִמָּה וּכְמָה
 מֵיָנִי מִצּוֹת וְכוּ', וְהַעֲקֹר שִׁישְׁתַּדֵּל
 שְׂלֵא יִטְעָה חֵס וְשְׁלוֹם שְׁהַיּוֹם הַזֶּה
 בְּטֵל וְהוֹלֵךְ, כִּי צְרִיף לְחַשֵּׁב בְּכֹל
 יוֹם שְׂאֵין לוֹ כִּי אִם אוֹתוֹ הַיּוֹם
 לְבַד, בְּחִינַת "הַיּוֹם אִם בְּקִלּוֹ

כִּי אֶף-עַל-פִּי שְׁבִכְלָל יִשְׂרָאֵל אֵין
 מְקַבְּלִין הַמַּחֲזִין שְׂלֵא פִסְדֵּר כִּי
 אִם בְּפִסְחָ וְאַחֲרֵי-כֵן בֵּימֵי הַסְּפִירָה,
 אָבֵל תָּמִיד מְקַבְּלִין פִּסְדֵּר, אִף כְּכֹר
 מְבֹאָר שְׂמָה שְׂמִכְרָחִין אִז לְקַבֵּל שְׂלֵא
 פִסְדֵּר הוּא מַחֲמַת גְּדֵל אַחֲזִיזַת
 הַסְּטָרָא-אַחֲרָא שְׁהִיא זְהֵמַת מְצָרִים,
 שְׂמַחֲמַת זֶה הַהִכְרַח לְקַבֵּל הַמַּחֲזִין
 שְׂלֵא פִסְדֵּר כְּנ"ל, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁהָאָדָם
 אֵינוֹ נָקִי מֵעוֹנוֹתָיו וְצְרִיף לְשׁוּב
 בְּתִשְׁבּוּבָה, אִזִּי הוּא גַם-כֵּן בְּבַחֲזִינַת
 יְצִיאַת מְצָרִים, וְאִזִּי הוּא צְרִיף גַם
 בְּשְׂאֵר יְמוֹת הַשָּׁנָה לְקַבֵּל הַמַּחֲזִין שְׂלֵא
 פִסְדֵּר כְּפִי בְּחִינַת יְצִיאַתוֹ מִמְצָרִים,
 דִּהְיֵנוּ מְזַהֲמַת עוֹנוֹתָיו, וְכִמוֹ כֵּן בְּאִים
 עָלָיו שְׁנוּיִים לְאֵין מִסְפָּר, עַד שְׁבִכְלָל
 פַּעַם נִדְמָה לוֹ שְׁעֵתָה אֵי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם
 אִפְן לַעֲבֹד אֶת הַשֵּׁם-יִתְבַּרְךָ, וְכֹל זֶה
 כָּאִ מְשֻׁנּוּי הַמַּחֲזִין הַבְּאֵין בְּכֹל יוֹם
 שְׂפָמוֹ כֵּן הֵם הַתְּפִשְׁטוֹת הַגְּדָרִים
 וְהַמַּחֲצוֹת שְׁעַל כָּל יוֹם וְיוֹם, כְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְחַזֵּק אֶת עַצְמוֹ

תְּשַׁמְעוּ, וְכִנְי"ל (בַּאוֹת ה): (ה)

ציונים והוספות

לב. אבות פרק ו יא.

ניצוצי אור

(ה) בסעיפים האחרונים (ה-ה) התבארו כמה יסודות עצומים בעבודת הזריזות ושמירת הזמן: א. שידע האדם ויזכור שכל ימיו מנויים וספורים, ויצטרך ליתן דין וחשבון מכל יום ומכל שעה, ולא ידחה מיום לחבירו 'כי אין לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותו השעה שעומד בו, כי יום המחרת הוא עולם

ט. ואחר שסופרים ארבעים ותשעה ימי הספירה זוכין לשבועות, שאז הוא עקר קבלת התורה, ואז זוכין לקבל בחינת 'פתר', פמוכא בפגנות (פרי עץ חיים, חג השבועות פרק א), ואיתא בדברי אדמו"ר ז"ל (ליקוטי מוהר"ן סי' ו) ש'פתר' הוא לשון 'המתנה', כמו שכתוב (איוב לו, ב) "פתר לי זעיר"ג, ואז הוא תכלית התקון של בחינת הצמצומים בכל הבחינות. **פי** בשבע שבועות שסופרין מקדם,

אז מתקנים את הצמצום של המחין שלא יצא המח חוץ לגבול הקדשה, שלא יחשב מחשבות רעות בתאות ורהורים וחקמות חיצוניות וחקמות של הבל וכל מיני מחשבות שהוא חוץ לגבול הקדשה, שכלם נמשכין מבחינת זהמת מצרים שיונקין מפגם הצמצום דקדשה שהוא בחינת מלכות דקדשה, פי הם מבחינת מלכות הרשעה, שכל זה אנו עוסקין לתקן בכל ימי הספירה כנ"ל. וכפי התקון כן נמשך עלינו הארת המחין

ציונים והוספות

המתנה כמו "כתר לי זעיר" (איוב לה), והכוונה: אל תחשוב במקום הזה כלל, אמנם המתן עד שיתפשט ואז תוכל להבין, עכ"ל. **לד.** סעיפים ג - ד (פרק א).

ג. ופירש רש"י: 'הוחל לי מעט'. ולשון המצודות: 'המתן לי מעט'. וראה פרדס רימונים להרמ"ק (שער כג פרק יא) וז"ל: "כתר" - טעמים רבים פירשו בשם זה, יש שפירשו מלשון

ניצוצי אור

אחר לגמרי' (סעיף ה). **ב.** בכל יום מאירה חכמה מיוחדת וזורה אור וטוב מיוחד השיך דווקא ליום זה (סעיף ו). **ג.** כלל גדול הוא כי החשך קודם לאור, וה'טוב' הנמצא בכל יום מוכרח להיות מסובב עם 'גדר' של מניעות ועיכובים (סעיפים ו-ז). **ד.** על אף כל הגדרים והמניעות המתפשטים סביב עבודת ה' שבאותו היום, יזכור שהיום הזה הוא 'יום!' ויכול כל אחד ובכל מצב לזכות ב'טוב' המיוחד של יום זה, וממילא יזדרז בזריזות עצומה למלאות את היום בעבודת השי"ת כפי יכולתו חוק ולא יעבור (שם). **ה.** כפי האור והטוב המיוחד הנמצא בכל יום כמו כן מתגבר לעומתו מניעה ועיכוב מיוחד, ומזה נמשכים כל סוגי הטרדות והעיכובים השונים העוברים על האדם בכל יום, עד שנדמה לו שבים זה אי אפשר בשום אופן לעבוד את השי"ת (סעיף ח). **ו.** אלא ש'רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות' - וישנם אין ספור אופנים של תורה ותפילה ומעשים טובים שאפשר למלאות בהם את היום בכל מצב שהוא, ולכן לא יטעה לחשוב שיום טרוד זה בטל והולך לריק, אלא יתגבר לעבוד את השי"ת בכל מה שיוכל כפי אותו היום, 'כי אין לאדם בעולמו כי אם אותו היום שעומד בו!' (שם) - וכלל עניינים אלו הם עיקר עבודת ימי הספירה.

בסעיפים הבאים (ט-י) יגלה מוהר"ת מהי ההשלמה הנפלאה וההכרחית של עבודת הזריזות וסוד קיומה.

מיני צמצומים. הינו, צמצום אחד בעת שרוצין לקבל המחין - שצריכין לתקן הצמצום שלא יצא המח מגבול הקדשה ולחוץ, שלא יחשב מחשבות חוץ וכו' פנ"ל, וזה מתקנין בארבעים ותשעה ימי הספירה פנ"ל.

ואחר-כך גם כשקבלין המחין - צריכין לתקן הצמצום השני שגם בקדשה לא יצא חוץ לגבול, בחינת 'במפלא ממך אל תדרש' וכו' (חגיגה יג.), שזהו בחינת האזקה: "פן יהרסו לעלות אל ה'" וכו', וזה צריכין לתקן בשבועות על-ידי בחינת 'פטר', כי פטר לשון המתנה פנ"ל, הינו שאסור להרס לעלות אל ה', וכמובא בדברי אדמו"ר ז"ל מזה בכמה מקומות יח: יו

הקדשה, עד שבשבועות ביום החמשים - אז מקבלין המחין בשלמות ונמשך עלינו הקדשה משער החמשים ואז הוא עקר קבלת התורה - אז נתתקן צמצום המחין בבחינה עליונה.

הינו, כי גם כשנשמרים מפגם הצמצום הנ"ל שלא להרהר במחשבות חוץ פנ"ל וזוכין למחין הקדשה - עדין צריכין לזהר ולהשמר מאד גם בקדשה שלא יצא חוץ לגבול שיש לו, שזהו בחינת האזקה שהזהיר מאד קדם קבלת התורה: "פן יהרסו לעלות אל ה'" (שמות יט, כא).

נמצא, שצריכין לתקן המחין בשתי בחינות שהם בחינת שני

ציונים והוספות

בהגה"ה. וראה עוד בשיחות הר"ן רכד. (וראה עוד בליקוטי מוהר"ן סי' עב בהגה"ה השניה).
 לו. בסעיף זה ביאר מוהר"ן ענין ב' הצמצומים של ימי הספירה וחג השבועות על פי היסודות שביאר בפרק א בענין צמצום השכל והמוחין, והוסיף כאן לבאר כי ישנם בזה ב' צמצומים: א. קודם שמקבל אור השכל, ואז עיקר הצמצום הוא להיזהר ממחשבות חיצוניות של תאוות רעות וחכמות של הבל, וזה מתקנים בימי הספירה. ב. אחר שזוכה לקבל אור השכל, ואז עיקר הצמצום הוא לעכב ולעצור את שכלו שלא ידרוש ויחקור במופלא ומכוסה ממנו ולא יהרוס לעלות אל ה', וזה מתקנים בחג השבועות.

לה. ראה ליקוטי מוהר"ן תנינא סי' ה וז"ל: 'צריך כל אחד ואחד לצמצם את מחו ושכלו, שלא להניח את המח לצאת חוץ לגבול שיש לו, שלא יהיה משוטט המח במה שאין לו רשות לפי מדרגתו, בבחינת 'במפלא ממך אל תדרוש, במכוסה ממך אל תחקר', שזהו בחינת שדי בחינת צמצום, כי שדי - שיש די באלקותו לכל בריה, הינו שכל בריה יש לו די וגבול באלקותו יתברך, שאסור לו לילך בשכלו כי אם עד הגבול, לא יותר, כי כל אחד ואחד יש לו גבול וצמצום בשכלו לפי ערכו, שאפילו בקדושה אסור לו לצאת חוץ לגבול שיש לו, בחינת: 'במפלא ממך אל תדרוש וכו', בחינת: 'פן יהרסו אל ה' לראות' וכו', עכ"ל, ועיי"ש

עבודתו בשלמות כראוי, בכחינת
'הבא לטהר מסייעין לו, אומרים לו
המתין' (יומא לט.), פמוכא בהתורה
'קרא את יהושע' (ליקוטי מוהר"ן סי' ו'),
שזהו בחינת פתח פמו שמבאר שם,
ענין שם.

וְעֵינַיִן זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְבָאֵר הַיֵּטֵב
בְּכֹתֵב, וַיֵּשׁ בְּזֶה שִׁיחוֹת
קְדוּשׁוֹת הַרְבֵּה שֶׁשְּׁמַעְנֵנו וְהִבְנֵנו מִפְּיוֹ
הַקְדוּשׁ וּמַעֲט מֵהֶם מְבַאֲרִים בְּאִיזָה
מְקוֹמוֹת י, וְעֵינַיִן בְּסוּף הַסְּפּוּרֵי
מַעֲשֵׂיֹת (שיחות הר"ן כז) הַמְּתַחֲלִיל:
אף-על-פי שְׁהָאָדָם צָרִיף לְהִיֹּת זָרִיז

י. ואלו שני התקונים צריך גם כל
אדם לזהר בהם מאד מאד. כי
צריך האדם לזהר מאד בכל יום ויום
לצאת חובת היום בכל מה דאפשר,
כי צריך לידע שכל ימיו מנויים
וספורים, ויצטרף לתן דין והשבון
מכל יום ומכל שעה, ואין לו
בעולמו כי אם אותו היום, שזהו
בחינת מצות ספירה פנ"ל, על-פן
בנדיא הוא צריך להיות זריז גדול
בכל יום ויום להתחזק בעבודתו
יתברך בכל אשר תמצא ידו לעשות
בכחו. אף אף-על-פי-כן צריכין
להמתין הרבה עד שיזכה שתהיה

ציונים והוספות

לעשותו מיד דייקא בלי איחור ועיכוב כלל
אפילו רגע אחת, כי מי יודע כמה מניעות
ועיכובים והרהורים יהיה לו בשעה האחרת, כי
אין להאדם בעולמו כי אם אותה השעה ואותה
הרגע בלבד. אף על פי כן לפעמים כשרואין
שמתגברין ומכריחין עצמו לאיזה דבר ואינו
עולה בידו, צריכין לפעמים להתמתין ולבלוי
ליפול בדעתו מזה ולבלוי לבלבל דעתו כלל במה
שאינו זוכה לאותו הדבר, וימתין קצת עד שיבוא
עתו. ואי אפשר לבאר דבר זה בכתב כלל.

ורבינו ז"ל היה בדבר זה חידוש נפלא מאד, כי
היה זריז בתכלית הזריזות שלא היה דוגמתו
בעולם, וכל דבר שהיה צריך לעשות אפלו
בעניני עבודת גשמיות שהם צרכי האדם, היה
עושהו בזריזות נפלא מיד דייקא, מכל שכן
בעבודת השם, ואף על פי כן היה מתון גדול,
כשראה שאינו עולה בידו היה מתון מתון,
עכ"ל. ועיי"ש עוד.

בסעיף הבא יבאר מוהרנ"ת ב' צמצומים אלו
[שהם עבודת ימי הספירה וקדושת חג
השבועות] באופן נוסף, על פי היסודות
המתבארים כאן בפרק ב בענין קדושת ושמירת
הזמן, ויבארם בסוד הזריזות וה'המתנה'.

לז. בספה"ק חיי מוהר"ן הקדיש מוהרנ"ת לענין
זה פרק שלם הנקרא: 'שלא להתעקש על שום
דבר ואין לדחוק את השעה' (חיי מוהר"ן תל - תלה),
והביא שם 'כמה שיחות וסיפורים יפים שהם
עצות גדולות טובות מאד' (כלשונו שיחות הר"ן כז).
נעתיק קטע אחד מהדברים: 'ואפילו בעבודת
השם צריכין לפעמים זאת לבלוי להכריח עצמו
יותר מדי, אף על פי שבאמת צריכין להיות זריז
גדול מאד לקדש עצמו כראוי, ולזכות לעבודת
השם בשלמות במהירות גדול, ואסור להניח
מיום לחברו כלל, כי אין העולם עומד כלל
אפילו כהרף עין, ועל כן כל מה שיכולין
להתגבר לעשות איזה דבר בעבודת ה' צריכין

ובשְׁבוּעוֹת אִז מְתַקְנִין צְמָצוּם הַשְּׁנִי לְבָלִי לְהֵרֵס הַגְּבוּל לְעֵלוֹת אֶל ה', רַק לְהִמָּתִין לִישׁוּעַת ה' תָּמִיד בְּכָל מָה שְׁעוֹבֵר עָלָיו, וְשָׁלָא יִגְרַם לוֹ הַזְרִיזוֹת חוּץ מִהַמְּדָה הַרְיָסָה לְגַמְרֵי חַס וְשָׁלוֹם.

פי זֶה פָּלַל גְּדוּל, שֶׁבְּכָל דְּבָר וּבְכָל מְדָה שֶׁבְּעוֹלָם יֵשׁ בּוֹ טוֹב וְרַע, וְהַבְּעַל-דְּבָר אֹרֵב עַל הָאָדָם תָּמִיד לְלַכְדוֹ בְּמַצּוֹדְתוֹ חַס וְשָׁלוֹם בְּכָל

וְכוּ', עִמֵּן שָׁם י"ח. וְזֶה בְּחִינַת 'לֹא עָלִיד הַמְּלֹאכָה לְגַמֵּר וְלֹא אֶתָּה בֶּן חוּרִין לְהַבְטִיל מִמֶּנָּה' (אבות ב, טז) ל"ט.

ושְׁנֵי הַבְּחִינוֹת הָאֵלֶּה מְקַבְּלִין בְּאֲרַבְעֵים וְתִשְׁעָה יָמֵי הַסְּפִירָה וְשְׁבוּעוֹת, כִּי בְּאֲרַבְעֵים וְתִשְׁעָה יָמֵי הַסְּפִירָה סוֹפְרִים הַיָּמִים - לִידַע שְׁהַיָּמִים מְנוּיִים וְסוֹפְרִים פְּנ"ל, עַל-פֶּן צְרִיכִין לְהִיּוֹת זְרִיז גְּדוּל מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּדְתוֹ יִתְבָּרַךְ,

ציונים והוספות

שהם עצות גדולות טובות מאד להרגיל עצמו בעבודתו יתברך, אך אי אפשר לבאר דברים אלו בכתב היטב, והמשכיל החפץ באמת יבין קצת, עכ"ל.

לט. ראה שיחות הר"ן שה, וז"ל: שייך להשיחות ששמעתי ממנו ז"ל כמה פעמים שאמר בזה הלשון: 'מע האט גאר ניט צו טאהן' [-אין צריכין לעשות כלל], וכן מבואר בדברי רז"ל במנחות דף צ"ט: 'תנא דבי רבי ישמעאל, דברי תורה לא יהיה עליך חובה ואי אתה רשאי לפטור עצמך מהן, והוא עצה נפלאה למי שמבינה מעט, עכ"ל.

וראה ליקוטי הלכות ברכת השחר ה סעיף נא, וז"ל: 'כי עיקר ההתחלה בכלל ובפרט הוא בחינת מצה, שאין צריכין לעשות כלל, בחינת יוגם צדה לא עשו להם' וכו', ואחר כך עושין איזה עסק וכו'... וגם בהתורה ומצות בעצמן צריכין ב' בחינות הנ"ל, כי אין צריכין לעשות כלל, כי מה אנו וכו', וכמו שאמר רז"ל 'לא עליך המלאכה לגמור', כי העיקר הוא הרצון וכו', אך אחר כך עושין, וסוד זה בשלימות יתגלה רק לעתיד לבא, עכ"ל.

לח. וז"ל: 'אף על פי שהאדם צריך להיות זריז גדול מאד מאד בעבודת ה' להזדרז מאד בכל עת ובכל שעה לעשות הרבה בעבודת ה', כי עיקר הוא העשיה, ללמוד הרבה ולעשות מצוות הרבה ולהתפלל ולהתחנן הרבה לשפוך לבו לפניו יתברך, וכיוצא בזה שאר ענייני עבודת ה', אף על פי כן אל תהי נבהל כשאתה רואה בספרים קדושים ענייני עבודת הרבה, אל תהי נבהל מפני זה לאמור מתי אוכל לקיים אחת מהנה מכל הענינים הללו, מכל שכן כולם. כי צריך לבל יהיה מבוהל לחטוף הכל בבת אחת, רק לילך בנחת בהדרגה מעט מעט, ולא שיהא מבוהל ומבולבל שרוצה לקיים ולחטוף הכל בבת אחת ומחמת זה נתבלבל לגמרי, כמו שיש בשריפה חס ושלום שמחמת הבהלה חוטפין מה שאין צריכין, רק צריך לנהוג בהדרגה בנחת מעט מעט.

ואם לפעמים אין האדם יכול לעשות כלל בעבודת ה', מה לעשות, אונס רחמנא פטריה, וירגיל עצמו לכסוף ולהתגעגע ולהשתוקק תמיד אליו יתברך, כי ההשתוקקות והכיסופין בעצמם הם דברים גדולים מאד ורחמנא לבא בעי. ויש בענין זה כמה שיחות וסיפורים יפים ששמענו

מיני תחבולות ורמאות וערמימיות שבעולם מה שאין הפה יכול לדבר והלב לחשב, וצריכין לשום לב אל האמת תמיד ולהסתכל היטב בכל דבר מה יצא מזה, כדי שלא יהיה נלכד ברשתו חס ושלום.

פי בודאי בתחלה מתגבר הבעל-דבר מאד על האדם למנעו לגמרי מדרך החיים חס ושלום, אך כשהאדם מתעורר קצת ורוצה לשוב לה' - להתפלל או ללמד וכיוצא, הוא מתפשט כנגדו ומנעו בכמה מניעות וחלישות ובלבולים בלי שעור, עד שפמה פעמים גם כשמתפלל ולומד - אין העבודה בשלמות פראוי, בפרט שפמה זמנים ועתים מבלבל אותו לגמרי מחמת טרדת הפרנסה וכיוצא, ולא די לו בזה פי אם עוד אורב עליו כאלו אפס תקוה חס ושלום, כאלו אי אפשר לו עוד להתקרב להשם-יתברך פראוי, מאחר שעוברים ימים ושנים ועדין הוא רחוק כמו שהוא רחוק.

ובאמת גם זה הוא תחבולות הבעל-דבר, וגם זהו בחינת מה שכתוב בהתורה הנ"ל שהבעל-דבר

מתלבש את עצמו במצות, שמכניס בלבו התרשלות וחלישות על-ידי המצות והיראה שלו שהוא מתלבש בהם כאלו הוא רוצה בתקנתו, ומוכיח אותו על-ידי שהוא רחוק כל-כך, ובאמת כונתו להרע למנעו ולהחלישו גם ממעט עבודתו שרוצה לעסק בה.

על-כן כל מי שרוצה לכנס בעבודת ה' צריך לזהר מאד לאחז בשניהם, בבחינת "טוב אשר תאחז בזה וגם מזה אל תנח ידך" וכו' (קהלת ז, יח), דהינו להיות זריז גדול מאד מאד בעבודתו יתברך, "ואת כל אשר תמצא ידך לעשות בכחך עשה" (קהלת ט, י) - בזריזות גדול דבר יום ביומו, ולא לדחות מיום ליום חס ושלום וכנ"ל. ואף-על-פי-כן צריך להמתין הרבה הרבה, שאפלו כשרואה שאין עבודתו בשלמות, ואפלו אם לפעמים אינו יכול לעשות כלל, אף-על-פי-כן ימתין ויצפה לישועת ה', כמו שכתוב (תהלים סב) "אף לאלקים דומי נפשי וכו', אף אל אלקים דמיה נפשי" וכו', וכתוב (איכה ג, כו) "טוב יחיל ודומם לתשועת ה'".

ציונים והוספות

מ. ראה דברים נפלאים בליקוטי הלכות גזילה ה', וז"ל: 'כי בענין זה של המתנה והשיהי,

שצריכין להמתין ולצפות הרבה ולהרבות בתפילה ותחנונים ושיחה הרבה עד שיזכה

וְזֶה בְּחִינַת שְׁמִירַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (דברים יב, כח) "שָׁמַר וְשָׁמְעָתָּ", וּכְתִיב (שם כ, ח) "לְשָׁמַר מֵאֵד וְלַעֲשׂוֹת" וְכוּ', פִּי צְרִיכִין שְׁמִירָה גְדוֹלָה מְאֹד מִתְחַבְּלוֹת הַבְּעַל־דָּבָר בְּכָל הָאֲפָנִים וְהַבְּחִינּוֹת, עַד שְׂיִזְכָּה לַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה. וּשְׁמִירָה לְשׁוֹן הַמִּתְנָה, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (בראשית לו, יא) "וְאָבִיו שָׁמַר אֶת הַדְּבָר" מֵאֵי, הֵינּוּ שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת לְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבָרֵי הַתּוֹרָה בְּשִׁלְמוֹת לְדַבֵּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּאֵמַת פִּי

אִם עַל־יְדֵי בְּחִינַת שְׁמִירָה וְהַמִּתְנָה מִי, כִּי צְרִיף לְהַמְתִּין הַרְבֵּה עַד שְׂיִזְכָּה לְמָה שְׂיִזְכָּה.

כִּי אֶפְלוּ מִי שְׂזוֹכָה לַעֲבוֹדַת ה' פְּרָאוּי וְעוֹסֵק הַרְבֵּה בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים צְרִיף גַּם־כֵּן לְהַמְתִּין הַרְבֵּה עַד שְׂיִזְכָּה לְשִׁלְמוֹת פְּרָאוּי, כִּי עֵקֶר תְּכֵלִית הַעֲבוֹדָה הוּא לְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ שְׂאִיתָא בְּזַהַר הַקְּדוֹשׁ (כא מב:) 'בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעִין לֵיה', וְלָזֶה צְרִיכִין לְהַמְתִּין הַרְבֵּה.

ציונים והוספות

להמשיך על עצמו בחינת קדושת התורה, יש בזה נסיון גדול, וכמעט עיקר הבחירה תלוי בזה. כי זה ידוע שהכל חפצים ליראה את שמך, ואפילו הגרוע שבגרועים כל זמן שאינו בכלל הפורקי עול חס ושלום בודאי הוא חפץ ומשתוקק הרבה לשוב להשי"ת, אפילו אם נפל ונתרחק כמו שנתרחק, כמו שכתוב 'כי עזה כמות אהבה וכו', רשפיה רשפי אש שלהבת י-ה, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה ונהרות לא ישטפוה', וכמו שפירש רש"י שם שזה נאמר על האהבה של כל אחד מישראל לאביו שבשמים, רק עיקר העיכוב הוא מחמת שצריכין להמתין הרבה, ולהרבות בתפילה ותחנונים ולהתחזק עצמו מאד בכל מה שעובר עליו, על כן רבים לא יכלו לעמוד בנסיון זה ומתרחלים מלפקח על חייהם הנצחיים עד שמתרחקים כמו שמתרחקים חס ושלום, עכ"ל, ועיי"ש בארוכה.

מא. ופירש רש"י: 'היה ממתין ומצפה מתי יבוא'.

מב. נראה בכוונתו, כי 'שמירת התורה' משמעותה להישמר מכל תחבולות הבעל דבר המבקש למנוע את האדם מקיום התורה, ו'שמירה' זו אורכת ימים ושנים של 'שמירה והמתנה' עד שיזכה לעשות ולקיים את התורה כראוי. ועוד והוא העיקר, כי עיקר תחבולת היצר אשר ממנה צריכין שמירה מיוחדת, היא החלישות הדעת והייאוש, ועיקר ה'שמירה' מול תחבולה זו היא ה'שמירה וההמתנה', שיתחזק להמתין ולצפות לישועת ה' בלי גבול, ורק כך יוכל לעמוד על עמדו עד שיזכה למה שיזכה.

[וראה בהמשך המאמר (להלן סעיף יג בענין שבועת השומרים) וז"ל: 'מלכות הוא בחינת שמור, כידוע בזהר ובכתבי האר"י ז"ל בענין זכור ושמור: זכור לדכורא, ושמור לנוקבא שהיא בחינת מלכות כידוע', עכ"ל. ומבואר כי ה'שמירה' הפשוטה במובן של קיום התורה והמצוות היא בסוד המלכות, אולם הכח הפנימי לקיים כראוי חובת שמירה זו היא על ידי ה'שמירה' הפנימית שהיא ההמתנה הנעוצה בסוד הכתר].

בהתבודדות ושיחה בינו לבין קונו, פעם בשיחה עם חברו או רבו, פעם בעשית איזה מצוה וגמילות חסד, פעם ברצון וכסופין והשתוקקות שזה העקר, פמבאר בדבריו ז"ל שעקר הוא הרצון וכו' ובתוך כך לומדין כאלו לומדין ומתפללין כאלו וכו', עין שם מ:

יא. וזה בחינת גאולה ראשונה וגאולה אחרונה שאין לה הפסק כי אין אחריה גלות, שהם בחינת פסח ושבועות. כי פסח הוא בחינת גאולה ראשונה, שאז אוכלין מצה שהוא בחינת חפזון, כמו שכתוב (דברים טז, א) "שבעת ימים תאכל עליו מצות כי בחפזון יצאת" וכו', וזה בחינת זריזות - שצריכין להזדרז מאד בעבודת ה' בזריזות גדול ולא לדחות מיום לחברו חס ושלוש, שזהו בחינת ספירת העמר

אך לא היה לנו כח להמתין כל-כך, כי כפי הנקדה טובה שבלב כל אחד מישראל הוא בוער ומתלהב מאד להפלל בו יתברך ולדבקה בו, על-כן ברחמיו נתן לנו את התורה הקדושה, כי היא חיינו וארץ מינו, כי על-ידי התורה יש לנו במה להחיות עצמנו כל הימים אשר אנו ממתנינים לישועתו להפלל בו יתברך בשלמות, כי התורה היא אחדותו יתברך, ועל-ידי התורה בעצמה אנו זוכין לבוא אל התכלית האמתית לדבקה בו יתברך.

אך גם מי שאין עבודתו בשלמות, ואפלו אם נדמה לו שעדין הוא רחוק לגמרי, ואפלו אם הוא באמת כף, אף-על-פי-כן צריך להמתין ולצפות לישועתו, ולהחיות את עצמו בתוך כך בכל מה שיוכל, פעם בתורה, פעם בתפלה, פעם

ציונים והוספות

חילוקים רבים ברצון. אפילו באדם אחד בעצמו בכל עת ובכל רגע יש חילוקים גדולים בין הרצונות. והכלל, שעיקר הוא הרצון והכיסופין שיהיה כוסף תמיד אליו יתברך, ובתוך כך מתפללין ולומדין ועושין מצוות. [ובאמת, לפי גדולתו יתברך כל אלו העבודות אינם כלום, רק הכל הוא בדרך 'כאילו', כי הכל הוא כמו שחוק בעלמא כנגד גדולתו יתברך, בלשון אשכנז: קלאמירשטין], עכ"ל.

מג. שיחות הר"ן נא, וז"ל: 'איני יודע מי הוא שיוכל לומר שיעבוד את ה', לפי גדולת הבורא יתברך, מי שיוודע מעט מגדולתו יתברך, איני יודע איך יכול לומר שיעבוד אותו יתברך. ושום מלאך ושרף אינו יכול להתפאר על זאת שיוכל לעבוד אותו יתברך, רק העיקר הוא הרצון, להיות רצונו חזק ותקיף תמיד להתקרב אליו יתברך. ואף על פי שהכל חפצים ורוצים לעבודו, אף על פי כן אין כל הרצונות שווין. ויש

כנ"ל, ועל-כן מאז מתחילין תכף לספר ארבעים ותשעה ימי הספירה, כמו שכתוב (ויקרא כג, טו) "וספרתם לכם ממחרת השבת", שתלתה התורה מצות ספירה במחרת השבת שהוא יום ראשון של פסח שנקרא שבת, כמו שפרש רש"י (שם יא), כי בימי הספירה אנו ממשיכין עלינו המחין של פסח שהם בחינת זריזות, בחינת חפזון, [רק שבפסח מקבלין כל המוחין בבת אחת, ובספירה מקבלין אותן המוחין בעצמן בהדרגה בכל ימי הספירה, וכנ"ל].

אבל שבועות, שהוא קבלת התורה, הוא בחינת גאולה האחרונה שנאמר בה (ישעיה נב, יב) "כי לא בחפזון תצאו ובמנוסה לא תלכוון"

וכו'. ועל-כן מביאין אז שתי הלחם מחמץ דיקא, כמו שכתוב (ויקרא כג, יז) "חמץ תאפינה" וכו', וחמץ הוא באחור הזמן - בחינת המתנה, הינו שצריכין לבלי להרס לעלות אל ה', רק בגדל הזריזות יהיה זהיר לאחז גם בזה - להמתין הרבה, בבחינת 'אומרים לו המתן, שזה נמשך מבחינת 'פטר' שמקבלין בשבועות, שהוא לשון המתנה כנ"ל.

וזוהו בחינת גאולה האחרונה שאין לה הפסק, כי פשוטין לזה לבחינת המתנה, אז בודאי יזכה לגאולה שלמה מגלות נפשו, כי בודאי סוף כל סוף ישוב אל ה' וירחמהו כי "חסדי ה' לא תמנו" וכו' (איכה ג, כב) (1).

◆ ניצוצי אור ◆

(1) מבואר בדבריו כי סוד ה'קמתנה' היא סוד הגאולה האחרונה והנצחית שעליה נאמר: 'כי לא בחפזון תצאו וגו', והיא סוד ה'כתר' שזוכים להארתו בחג השבועות, (ד'כתר' הוא מלשון 'המתנה', כמובא לעיל ריש סעיף ט). ומהקמתנה עליונה ונשגבה זו שהיא הגאולה עצמה, נמשכת ההמתנה הפשוטה והארוכה שאנו ממתנים ומחכים אל הגאולה בכל תקופת הגלות.

בביאור מהותה של אותה 'הקמתנה' עליונה שבגאולה עצמה, לא האריך כאן מוהרנ"ת (וראה היטב ליקוטי הלכות הודאה ו סעיף סב והל' ספירת העומר א אות ב-ג ועוד). אולם, עיקר החידוש המפליא שמתגלה בדברי מוהרנ"ת הוא שההמתנה הארוכה עד לגאולה שרשה באור הגאולה עצמה, עד שמי שמוכן באמת להמתין ולהמתין מובטח לו שיזכה לגאולה שלימה שאין אחריה הפסק.

וממילא נבין מכך שישנה קירבה והארה מיוחדת בעצם ההמתנה והיחול אל השי"ת, שהרי כל כח ההמתנה אל הגאולה מושפעת אלינו מעצם אור הגאולה, וההמתנה הארוכה אל הגאולה אינה סתם מעבר קשה שמוכרחים לסבול עד שזוכים להיגאל, אלא הוא סוד עמוק מאד אשר נמשך ממקום עליון וגבוה, סוד הכתר, ובו תלוי כל גאולת הנפש, שרק כאשר האדם קונה בנפשו את הכח להמתין ולצפות ולייחל בלי גבול, או אז מתנוצץ בליבו הארה מהגאולה הנצחית, ורק בכך יזכה להתקרבות

הגלות אף-על-פי-כן צריכין להמתין עוד ועוד, כמו שכתוב (חבוק ב, א) "אם יתמהמה חפה לו פי בא יבא לא יאחר" - פן הוא בפרטיות בכל אדם, אף-על-פי שצריך לבכות הרבה לפני השם-יתברך ולהתחנן לפניו על נפשו שיגאלנה מהרה מתאות עולם-הזה והבליו, אף-על-פי-כן כשרואה שמתמהמה הדבר הרבה - צריך להוחיל ולהמתין הרבה, זמנים אחר זמנים, אולי יראה ה' בעניו, פי לא לעולם יריב ולא לנצח יקצף (ישעיה נז, טז), ואף-על-פי שהמניעה מצדנו מחמת שאין אנו הגונים במעשינו כראוי, ואפלו אם הוא כמו שהוא, אף-על-פי-כן כל זמן שתולה עיניו למרום ושומר ומצפה וממתין לישועתו יתברך, על-ידי-זה בעצמו יחוס ויחמל עליו השם-יתברך ויקרבהו לעבודתו באמת ויתהפך הפל לטובה:

ועל זה נאמר (חבוק ב, א) "על משמתי אעמדה ואתיצבה וכו' פי עוד חזון למועד וכו' אם יתמהמה חפה לו" וכו', שזהו נאמר על הגאולה האחרונה, וזהו גם בכל אדם ובכל זמן, פי עקר הגאולה היא גאלת הנפש, שאף-על-פי שצריכין למהר מאד למלט נפשו ממה שצריך להמלט, אף-על-פי-כן כשרואה שמתעכב גאלתו הרבה - צריך להתחזק להמתין הרבה לישועתו "עד ישקיף וירא ה' משמים" (איכה ג, ג), כמו שכתוב (תהלים עא, יד) "ואני תמיד איחל".

וכמו שהוא בענין הגאולה הפלית של ישראל, שבודאי צריכין בכל יום לפל על פניו ולבכות ולהתחנן הרבה לפניו יתברך שימהר גאלתנו תכף ומיד, פי ארף עלינו הגלות וכשל פח הסבל, ואף-על-פי-כן כשרואין שמתארך

◆ ניצוצי אור ◆

אמיתית אל הקדושה. [עד שנראה מדברי מוהרנ"ת כי כל עבודת הזריזות העצומה של ימי הספירה הינה כלי והכנה לקבל את אור ההמתנה].

[ובבחינה נוספת, מכיון שסוד הגאולה האחרונה היא סוד ההמתנה העליונה על כן כאתערותא דלתתא לזכות אליה מוכרחים אנו להמתין ולהתמהמה עידן ועידינים, כמבואר בביאור הליקוטים על תורה ב', שהאריכות אפיה של כלל ישראל הממתנים ומחכים לגאולה היא ההכנה והאתערותא דלתתא לעורר את האריכות אנפין' העליונה אשר ממנה נמשך רוחו של משיח, עיי"ש, וראה עוד כוכבי אור שיחות וסיפורים אות טו].

כי באמת עקר תקון בחינת הספירה הוא, כשזוכין לשבועות שהיא בחינת המתנה פנ"ל. הינו כי בחינת ספירה הוא שצריך האדם כל ימי חייו לזכר מאד מאד בכל יום ויום שהוא מנוי וספור במספר ובחשבון כדי שיתגבר לעסק בו בעבודת ה' כל מה שיוכל וכן"ל. אבל אחר כל אלה, אפלו שהוא ממארי דחשבונא וחושב עם עצמו בכל יום, וזוכר ויודע היטב שימיו מנויים וספורים וקצובים, אף-על-פי-כן מגדל התגברות הסטרא-אחרא שמתגברת כנגד הקדשה מאד בכל מיני תחבולות, כי "את זה לעמת זה עשה אלקים", ובפרט כנגד מי שרוצה לכנס בעבודת ה', על-כן יכול להיות שאף-על-פי-כן יתגבר כנגדו הבעל-דבר חס ושלום, ויבלבל עבודתו חס ושלום, ולא די לו בזה כי אם שירצה חס ושלום על-ידי-זה לסתד ימי ספירתו, לומר לו: מה בצע שתספר את ימיה בכל עת ותחשב

יב. וזהו (ירמיה לא, ה) "כי יש יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה ציון אל ה' אלקינו" וכו', ופרש רש"י: [נצרים -] 'לשון שמירה, פלומר, יש יום שיקראו אותם ששמרו התורה ויאמרו קומו' וכו', עין שם. הינו, כי מי שהוא נוצר ושומר וממתין לישועת ה' פנ"ל, בודאי יש לו 'יום', כי סוף כל סוף יגיע היום שהוא מצפה שזוכה להתקרב אליו יתברך, בחינת "כי יש יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה", בחינת (מיכה ז, יב) "יום הוא ועדיף יבא" שנאמר גם-כן על הגאולה האחרונה (כמו שפרש רש"י שם), שהוא בחינת שבועות שהוא גמר תקון הספירה, כמו שפתוב (ויקרא כג, טז) "תספרו חמשים יום", שכל הארבעים ותשעה ימים סופרים כדי להגיע ליום החמשים שהוא שבועות, שאז זוכין לבחינת פתר שהוא בחינת המתנה, שזהו בחינת שמירת התורה פנ"ל מי.

ציונים והוספות

הגאולה [בחי' יום החמשים], שמי שישמור וימתין ויצפה לישועת ה' בוודאי יזכה סוף כל סוף להתקרב אל השי"ת. וכעת הולך ומבאר שאכן ב' העניינים תלויים זה בזה, כי שלימות ותיקון הזריזות בימי הספירה תלוי ועומד בהמתנה והציפיה של יום החמשים, כדלהלן.

מד. הנה, לעיל (סעיף ז) פירש מוהרנ"ת הפסוק 'יום הוא - ועדיך יבוא' שעולה על כל יום ויום מימי חייו [הכולים בימי הספירה], שצריך להאמין שהוא 'יום' גמור מנוי וספור ואינו בטל והולך לריק ולהזדרז למלאותו בעבודת ה', עיי"ש, וכאן הוא מפרשו שעולה על יום

על אחריתך בכל יום מאחר שאַתָּה רואה שְׁעַם-כָּל-זֶה אֵינְךָ פּוֹעֵל לְהִיּוֹת כְּרָצוֹנִי יִתְבָּרֵךְ בְּאַמֶּת, כִּי נִשְׁתָּה גְבוּרְתְּךָ וְיִצְרָךְ תּוֹקֶפְךָ, רַחֲמָנָא לְצַלָּן.

אב"ל אם משפיל על האמת לאמתו, יאמר וישיב ללבבו: ואם כן, וכי משום הא אחדל לגמרי חס ושלום לספר את ימי? הלא אף-על-פי-כן יבוא קצי ואכרח לתן דין וחסבון מכל יום ויום! על-פני אף אם יעבר עלי מה, אני על משמרתו אעמד לשמר ולצפות ולהמתין לישועת ה'. ובתוך כך אחטף מעבודת ה' כל מה שאוכל בכל יום ויום מעט או הרבה, בבחינת 'חטף ואכל חטף ושתה דהאי עלמא דאנן ביה כבי הוליא דמ'א' (ערובין נד.), שְׁנַאֲמַר על אכילת תורה ומצות שְׁנִקְרָא אַכִּילָה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (משלי ט, ה) "לְכוּ לַחֲמוּ בְּלַחֲמֵי."

וּבְשִׁיחָהּ חֶזֶק וְאַמִּיץ בְּדַרְךָ זֶה - שְׁיִמְנָה וְיִסְפֹּר אֶת יָמָיו אַף-על-פי שְׁנִדְמָה לוֹ שְׁאִינוֹ יוֹצֵא חוֹבַת הַיּוֹם, וְאַפְלוּ אִם הָאֵמֶת הוּא כֶּךָ, אַף-על-פי-כן לא יסתר ספירתו בשביל זה, כִּי אַף-על-פי-כן, אַף-על-פי שְׁאִינוֹ יוֹצֵא יְדֵי חוֹבָתִי בְּכָל יוֹם - אַף-על-פי-כן כֵּן יָמֵי מְנוּיִים וְסְפוּרִים, וְעַל-כֵּן אֲנִי מְחִיב לְשׁוּם כָּל לְבִי וּמְגַמְתִּי וְתַקּוּתִי לְהַמְתִּין וּלְצַפּוֹת לִישׁוּעַת ה' וְכַנ"ל, וְאִזְ דִּיקָא יוֹכַל לְקַיֵּם בְּחִינַת מְצוֹת סְפִירָה כָּל יָמָיו. נִמְצָא, שְׁדִיקָא עַל-יְדֵי בְּחִינַת הַהִמְתָּנָה שֶׁהוּא בְּחִינַת שְׁבוּעוֹת, יְכוּל לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ בְּחִינַת מְצוֹת סְפִירָה כָּל יָמָיו, כִּי יִזְכֶּה לְחַשֵּׁב עַל יָמָיו בְּכָל יוֹם וְלַחֲטֹף מֶה שְׁיִוְכַל, מֵאַחַר שְׁחֹשֵׁב עַל אַחֲרִיתוֹ בְּכָל יוֹם, וְאִזְ בְּוִדָּאֵי יִזְכֶּה שְׁיִגִיעַ יוֹם יְשׁוּעָתוֹ שְׁיִתְקַרֵּב לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרֵךְ, בְּבְחִינַת "כִּי יֵשׁ יוֹם קָרָאוּ נְצָרִים" - 'נְצָרִים' דִּיקָא, שֶׁהוּא לְשׁוֹן שְׁמִירָה וְהַמְתָּנָה, כַּנ"ל: (ז)

◆ ניצוצי אור ◆

(ז) בסעיפים הקודמים (ט-יא) התבאר היסוד הגדול בעבודת ה' אשר הוא הדרך לזכות לקבלת התורה וגאולת הנפש, ובלעדיו אי אפשר להתקרב באמת אל השי"ת ולעבדו כראוי - והוא סוד ההמתנה, דהיינו שלא ידחוק את השעה לרצות לעלות ולהתקרב אל ה' בשלימות תיכף ומיד, אלא יקנה בנפשו כח עצום של המתנה וציפייה אין סופית לישועת ה', וגם אם הוא רחוק מאד משלימות גאולת נפשו שהוא להתדבק בו ית', ואפילו אם אינו יכול לעשות כלל בעבודת ה', ואף על פי שיתמהמה כך עידן ועידינים, על משמרתו יעמוד ויחכה ויוחיל, ובתוך כך יחיה את עצמו בכל מה שיוכל 'פעם בתורה, פעם בתפילה, פעם בשיחה בינו לבין קונו, פעם בשיחה עם חבירו, פעם בעשיית מצוה וגמילות חסד, פעם בכיסופין והשתוקקות שזה העיקר'.

◆ ניצוצי אור ◆

ונתבאר עוד (סעיף יא) כי חג הפסח הוא ענין הגאולה הראשונה שהוא סוד הזריזות והחיפזון (שהתבארה בארוכה בסעיפים ה-ח), וחג השבועות הוא אור הגאולה האחרונה שהוא סוד הכתר וההמתנה. וימי הספירה הינם המשך של הארת פסח, מאחר שבהם מקבלים ומכניסים את המוחין שזכינו בליל הסדר אל כלים וצמצומים, ועל כן עיקר עבודת ימים אלו הוא זריזות וחיפזון, למנות ולספור את ימיו בכדי להזדרז מאד בכל כוחו למלאותם כראוי בעבודת השי"ת.

ונתבאר בארוכה (שם) שעיקר תיקון והשלמת עבודת הזריזות, הוא דווקא כאשר הוא נכלל בהארת ההמתנה, כי עכשיו לקראת הגאולה האחרונה, מגודל התגברות הסט"א לסתור ולמנוע את עבודת הזריזות, הרי שלולי אור ההמתנה וההתחזקות העצומה שמחזקים אותנו הצדיקים הגדולים, לשמור ולהמתין ולצפות להשי"ת בלי גבול יהיה איך שיהיה [-אור הגאולה האחרונה דחג השבועות], לא נוכל להחזיק מעמד בעבודת הזריזות וההתגברות בעבודת ה' [-אור הגאולה הראשונה דחג הפסח] - דווקא ההמתנה היחול והציפיה, הם אלו שיתנו לנו את הכח להזדרז ולחטוף ככל שנוכל טוב אמיתי ונצחי בכל יום ויום.

אולם בסעיף האחרון (סעיף יב) מתגלה חידוש נפלא, שגם כאשר מגודל התגברות הבעל דבר נשתה גבורתו ואינו זוכה להזדרז ולהתגבר בעבודת ה', ואינו ממלא את חובת היום כלל, אף על פי כן לא יסתור את ספירתו! וימשיך בהמתנה עיקשת לספור את ימיו ולשים אל ליבו את אחריתו.

וזוהי ההכרזה העמוקה של 'מצוות הספירה': יעבור עלי מה לא אשכח את אחריתי וסופי, 'על משמרתי אעמודה' להמשיך ולספור כל יום ויום מימי חיי מתוך ייחול וציפיה והמתנה לישועתי, ואנסה בכל כוחי להזדרז ולחטוף כפי שאוכל.

ומסיים מוהרנ"ת, כי מי שיקיים 'מצוות ספירה' זו כל ימיו: 'בְּדַאי יִזְכָּה שְׂגִיעֵ יוֹם יְשֻׁעָתוֹ שִׁיתְקַבֵּב לְהַשִּׁים יִתְבַּרְךָ!'

[נמצא אפוא, כי כל הזריזות וההתגברות בעבודת ה' שבימי הספירה חדורים לגמרי בנקודת ההמתנה והייחול, וכח זה נמשך מצד היותם ימי הכנה והמתנה לחג השבועות, אשר מבחינה זו מאיר בהם הארת חג השבועות אשר כולו בסוד הכתר וההמתנה. ובכך משתלבים דבריו הק' שבמאמר זה, לעשירות דבריו הק' במקומות רבים מספור (הלכות פסח ט, דם א, גביית חוב מיתומים ג, גזילה ה, ועוד) שעיקר מהותם של ימי הספירה - כשעדיין לא נטהרנו בשלימות מזוהמות מצרים ולא זכינו לקבל ולקיים את התורה - הם דווקא ההמתנה והכיסופים].

(והמשכיל יבין, כי דווקא הגדר מלבר' שישנו בכל יום המבקש למנוע ולעכב את הזריזות, הוא זה שמכריח את האדם בכל יום לברר את נקודת ההמתנה, שגם בתוקף התגברותו וזריזותו יהיה מוכרח לישא עיניו לה' ולייחל אליו, עד שהגדר מלבר' הופך לזר זהב' המכתי"ר ומעטר את ה"זריזות", וכלל גדרות החשך שבכל יום בונים יחדיו את הכתר העליון שביום החמישים, עד שהלילה האחרון כיום יאיר לעסוק כל אותו הלילה בתיקון ה'כתר'. כי דווקא הארת ה'לא עליך המלאכה לגמור' [-כתר ההמתנה דחג השבועות], היא היא הגמור' וההשלמה האמיתית של ההשתדלות והזריזות אשר 'אי אתה בן חורין ליבטל ממנה' [-דימי הספירה]. והלא גם בפשיטות, ההמתנה והרצונות והכיסופים הם אלו שבאמת ממלאים ומשלימים את כל אותם ימים ושעות ורגעים טרודים בהם אי אפשר לעשות כלל].

פרק ג

בְּחֵינַת "לא יִחַפֵּץ כָּסִיל בְּתִבּוּנָה" (משלי יח, ב). כִּי מְלָכוֹת הִרְשָׁעָה בְּחֵינַת עֵשׂוֹ, הוּא בְּחֵינַת חֲזִיר הַיַּעַר, בְּחֵינַת חֵית קְנָה" מ, שֶׁהֵם בְּחֵינַת מִזִּיקֵי עֲלָמָא, שְׁמִשָּׁם בָּאִים כָּל הַגְּנֻבוֹת וְהַגְּזֵלוֹת וְהַהֲכָשׁוֹת וְכָל מִינֵי הַזְּקוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי מְלָכוֹת הִרְשָׁעָה הֵם בְּחֵינַת כָּסִילוֹת כַּנ"ל מ, שְׁמִשָּׁם בָּאִים כָּל הַהֲזָקוֹת, כִּי הַדַּעַת שׁוֹמֵר מִכָּל הַהֲזָקוֹת, וְעַל-יְדֵי כָּסִילוֹת בָּאִים כָּל הַהֲזָקוֹת, כְּמוֹ שֶׁכָּתַב אֲדִמוֹר"ר ז"ל בְּסֵפֶר הָאֶלֶף-בֵּית (ספר המדות, דעת כח) 'כְּשֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה אֵיזָה הֵזֶק יָדוּעַ לַהּוֹי לָךְ שֶׁפָּגַמְתָּ בַּדַּעַת'.

וְעַל-כֵּן עֵקֶר הַשְּׂמִירָה עַל-יְדֵי בְּחֵינַת מְלָכוֹת דְּקַדְשָׁה, כְּשׁוֹזְכִין לְהַגְבִּיר מְלָכוֹת דְּקַדְשָׁה עַל מְלָכוֹת דְּסֵטְרָא-אַחְרָא, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה

יִג. וְזֶה בְּחֵינַת דִּינֵי שׁוֹמְרִים מ"ה, שֶׁכָּל הַשׁוֹמְרִים צְרִיכִין לְשַׁבַּע אֶפְלוֹ עַל טַעֲנַת סֶפֶק - שְׁבוּעָה דְּאוּרֵיתָא (חושן משפט, סי' פז, סעיף ז), מֵה שֶׁלֹּא מְצִינּוּ כֵּן בְּכָל הַתּוֹרָה, כִּי אֵין שׁוֹם שְׁבוּעָה דְּאוּרֵיתָא עַל טַעֲנַת סֶפֶק (שם סי' עה, סעיף יז), [וְאָף עַל פִּי שֶׁעַד אֶחָד מְחַיֵּב שְׁבוּעָה אֶפְלוֹ טַעֲנּוּ בְּסֶפֶק עַל-פִּי הָעֵד, תְּשׁוּבְתוֹ בְּצֵדוֹ, כִּי שָׁם יֵשׁ טַעֲנַת וְדָאֵי שֶׁל הָעֵד, וְעֵקֶר חַיִּיב הַשְּׁבוּעָה מִחֲמַת דְּבִרֵי הָעֵד שִׁיּוּדַע בּוֹדָאֵי, אֲבָל שׁוֹמְרִים חַיִּיבִים שְׁבוּעָה דְּאוּרֵיתָא עַל טַעֲנַת סֶפֶק לְגַמְרֵי].

כִּי עֵקֶר הַשְּׂמִירָה הוּא לְשׁוֹמֵר הַדְּבָר מִכָּל מִינֵי הַזְּקוֹת, וְכָל מִינֵי הַזְּקוֹת בָּאִין מִבְּחֵינַת מְלָכוֹת הִרְשָׁעָה, שֶׁהִיא בְּחֵינַת עֵשׂוֹ שֶׁבָּזָה אֶת הַבְּכוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחֵינַת כָּסִילוֹת,

והוספות

ויתבאר בפרק זה סוד השמירה מהזיקות, ענין שבועת השומרים, טעם הפטור של שמירה בבעלים, סוד מצוות מזוזה ומהות הבית, ויסתעף מזה לבאר בארוכה כל פרשת יעקב אבינו במלחמתו עם עשו ולבן, ועוד כמה עניינים נפלאים.

מז. מלשון הכתובים 'יכרסמנה חזיר מיער' (תהלים פ) 'גער חית קנה' (שם סח), ובחז"ל (שמות רבה פרשה לה) דקאי על עשו.
מז. פרק א סעיפים ג - ד.

מה. אחר שהאריך מוהרנ"ת לבאר את ענייני ספירת העומר וחג השבועות על פי היסודות שנתבארו בתורה א', כעת הוא ממשיך לבאר על פי יסודות תורה זו את דיני השומרים [אשר עסק בהם בסדר לימודו בשולחן ערוך בתקופה ההיא]. עיקר היסוד עליו בנוי פרק זה הוא מה שמתבאר בתורה א' כי בכל דבר וחפץ שבעולם ישנו חכמה ושכל אלוקי שהוא עיקר החיות הפנימית של הדבר, ואיש הישראלי צריך תמיד להסתכל ולקשר עצמו אל שכל וחיות זו.

כי כָּל מִזִּיקֵי עֲלָמָא אֵין לְהֵם שְׁלִיטָה בְּאוֹר יוֹם, כִּי כָּל שְׁלִיטָתָם הוּא רַק בַּחֲשָׁף וּבְלִילָה, כִּי בּוֹ תִרְמַשׁ כָּל חֵיתוֹ יַעַר" (תהלים קד, ט), וְכִמוֹ שֶׁפֶתוּב (איוב כד, טז) "חֲתַר בַּחֲשָׁף בְּתַיִם יוֹמָם חֲתָמוּ לְמוֹ", וְכִתִּיב (שם פסוק יד) "וּבְלִילָה יְהִי כַגִּבֹּב". וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁעַל-יְדֵי זֹכִינ׳ לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשָּׁכֵל שֶׁבְּכָל דְּבַר, שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָא אִורי יוֹם, עַל-יְדֵי-זֶה נִצּוֹלִין מִכָּל הַהֲזָקוֹת. וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי-זֶה מִתְגַּבֵּר מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה שֶׁהִיא בַּחֲנִינְתָא שְׁמור׳, שֶׁהִיא בַּחֲנִינְתָא עֲקֶרֶת הַבֵּית שֶׁשׁוֹמֵרֶת כָּל חֲפְצֵי הַבֵּית מִכָּל מִין הַהֲזָקוֹת, וְכֵן"ל.

נמצא שֶׁעֲקָר הַשְּׁמִירָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, וְזֶה בַּחֲנִינְתָא "בְּהִתְלַכְךָ תִּנְחָה אֶתְךָ בְּשִׁכְבְּךָ תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ" וְכו' (משלי ו, כב), וְכִתִּיב (שם ב, יא) "מִזְמָה תִּשְׁמַר עֲלֶיךָ תְּבוּנָה תִּנְצֵרְכָה", כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמֵרֶת מִכָּל מִזִּיקֵי עֲלָמָא כֵּן"ל. וְעַל-כֵּן בְּאַמַּת אֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל לְעֲנִין דִּינָא (בבא בתרא ז:): 'תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים אֵינָם צְרִיכִים נְטִירוּתָא, כִּי הַתּוֹרָה שׁוֹמֵרֶת אוֹתָם, כְּמַבְאֵר הַדִּין לְעֲנִין שְׂאִין הַתְּלַמִּיד חֲכָם צְרִיף לְתַן לְצִרְכֵי שְׁמִירַת הָעִיר מִכָּל הַהֲזָקוֹת. (יורה דעה סי' רמג, סעיף ב):

מְכַנְיַעִין וּמְבַטְלִין כָּל הַהֲזָקוֹת שֶׁבְּאֵין מִבְּחִינַת מַלְכוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא כֵּן"ל. וְעַל-כֵּן מַלְכוּת הוּא בַּחֲנִינְתָא שְׁמור׳ [כִּפְדוּעַ בַּזְהַר (בראשית מח:)] וּבְכַתְּבֵי הָאָר"י ז"ל (פרי עץ חיים, שבת פ"ק ז ועוד) בְּעֲנִין זְכוֹר וְשְׁמור׳: זְכוֹר לְדְכוּרָא, וְשְׁמור׳ לְנוֹקְבָא - שֶׁהִיא בַּחֲנִינְתָא מַלְכוּת, כִּפְדוּעַ], כִּי עֲקָר הַשְּׁמִירָה עַל-יְדֵי בַּחֲנִינְתָא מַלְכוּת, וְכֵן"ל.

ועל-כֵּן עֲקָר הַשְּׁמִירָה הוּא עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מִגְּבִירִין מַלְכוּת דְּקַדְשָׁה עַל מַלְכוּת דְּסִטְרָא-אַחְרָא, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה מְבַטְלִין כָּל הַהֲזָקוֹת כֵּן"ל, כִּי עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה נוֹתְנִין כַּח לְמַלְכוּת דְּקַדְשָׁה שֶׁהִיא בַּחֲנִינְתָא תְּקוּן צְמִצוּם הַמַּחֲזִין בַּחֲנִינְתָא נו"ן, עַל-יְדֵי-זֶה נִמְשָׁךְ הָאֶרֶץ הַשָּׁכֵל וְהַחֲכָמָה שֶׁהוּא הַחַיּוֹת שֶׁל כָּל דְּבַר שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָא חִי"ת, וְאִזּוֹ זֹכִינ׳ לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשָּׁכֵל שֶׁיֵּשׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם לְהִתְקַרֵּב עַל-יְדֵי-זֶה לְהַשֵּׁם-יְתִבְרַךְ, שֶׁזֶהוּ בַּחֲנִינְתָא שְׁמֵשׁ, בַּחֲנִינְתָא יַעֲקֹב שֶׁזֶה לְבַכּוּרָה, כְּמַבְאֵר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, וְאִזּוֹ נִשְׁמְרִין מִכָּל הַהֲזָקוֹת, כִּי אִורי יוֹם, בַּחֲנִינְתָא שְׁמֵשׁ, שֶׁהוּא בַּחֲנִינְתָא אִורי הַשָּׁכֵל - מִצִּיל מִכָּל הַהֲזָקוֹת.

יִד. כִּי בְּאֵמַת קָשָׁה מְאֹד לְשֹׁמֵר
שׁוֹם דְּבָר, כִּי יֵשׁ בְּמָה וּכְמָה
מִיָּנִי הַזְּקוּת שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְשֹׁמֵר מֵהֶם
כִּי אִם בִּישׁוּעַת ה', וּכְמוֹ שֶׁכְּתוּב
(תהלים קכז, א) "אִם ה' לֹא יִשְׁמֵר עִיר
שְׂוֹא שָׁקֵד שׁוֹמֵר". וְעַל-כֵּן עָקַר
הַשְּׂמִירָה עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וּכְנִ"ל. וְעַל-
כֵּן בְּאֵמַת אֶמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (יבמות
ק"ט:) 'הִרְחַק מִן הַפְּקֻדוֹנוֹת', כִּי
הַשְּׂמִירָה קָשָׁה מְאֹד כַּנִּ"ל, כִּי עָקַר
הַשְּׂמִירָה הוּא בְּמָקוֹם דְּשָׁכִיחַ הַזְּקָא,
שְׂאִז מוֹסְרִין הַדְּבָר לְשׁוֹמֵר לְשֹׁמֵר,
אֲבָל הַשְּׂמִירָה מֵהַזְּקוּת קָשָׁה מְאֹד,
כִּי הַמְזִיקֵי עֲלָמָא הֵם אֹרְבִים תָּמִיד
עַל כָּל דְּבָר, כִּי הֵם כְּנֹגֵד מְלָכוֹת
דְּקִדְשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת מְדֻרְגָּה
הַתְּחַתּוּנָה שֶׁל הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא בְּחִינַת
שְׂמִירָה, מַחֲמַת שֶׁהִיא סְמוּכָה אֶל
הַחִיצוֹנִים וְהֵם אֹרְבִים כְּנֹגֵד תָּמִיד
לְקַלְקֵל וְלִהְיֵיק חֵס וְשָׁלוֹם אֶת
הַדְּבָרִים וְהַחֲפָצִים שֶׁהִיא שׁוֹמֵרַת
אוֹתָם כְּשִׁמוּצָאִין אֵיזָה פָּגָם חֵס

וְשָׁלוֹם, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יֵשׁ לָהֶם כַּח
לְהַתְּגַבֵּר כְּנֹגֵדָה חֵס וְשָׁלוֹם.
וְעַל-כֵּן יֵשׁ לְהֵאָדָם מְלַחְמוֹת
גְּדוּלוֹת בְּכָל פְּעַם,
וּבְכַרְט בְּעֵינָיו עֲבוֹדוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת
שֶׁהֵם מְמוֹנֵו וְחִפְצוֹ שֶׁל הֵאָדָם, כִּי יֵשׁ
בָּהֶם קְדוּשׁוֹת וְנִיצוּצוֹת רַבִּים מְאֹד,
אֲבָל מַחֲמַת שֶׁהֵם בְּבְחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת
בְּחִינַת "צִאֲתָךְ" (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בַּתּוֹרָה 'כִּי
תֵצֵא לְמַלְחָמָה' לְקוּטֵי מוֹהַר"ן סִימָן רפ"ח),
שֶׁשֶׁם סְמוּכִים הַחִיצוֹנִים מִמֶּשׁ, שֶׁהֵם
אֹרְבִים לִינֵק מִשֶׁם וּלְהַשְׁחִית
וּלְקַלְקֵל חֵס וְשָׁלוֹם, וְעַל-כֵּן קָשָׁה עַל
הֵאָדָם לְשֹׁמֵר אֶפְלוּ חֲפָצֵי עֲצִמוֹ, מִכָּל
שֶׁכֵּן שְׂצָרִיף לְהַתְּרַחֵק מִלְּקַבֵּל עָלָיו
שְׂמִירַת פְּקֻדוֹנוֹת שֶׁל אַחֲרֵים, כִּי עָקַר
הַשְּׂמִירָה כְּתוּבָנָה הוּא - שִׁסְתַּפֵּל עַל
הַדְּבָר בְּעֵינָיו הֵיטֵב וְלֹא יַעֲלִים עֵינָיו
מִמֶּנָּה, הֵינּוּ שְׂצָרִיף לְהַסְתַּפֵּל עַל
הַשֶּׁכֶל שֵׁשׁ בְּאוֹתוֹ הַחֲפָץ, וּלְקַשְׁרוֹ
אֶל הַשֶּׁכֶל וְהַדְּעַת הָאֵמַתִּי, שְׁעַל-יְדֵי-

ציונים והוספות

עבודת התורה היא פנימיות יותר והיא למעלה מעבודת המשא ומתן. אף על פי שגם המשא ומתן היא עבודה גדולה כי הוא מספיק את התלמידי חכמים, ונאמר עליו 'שמח זבולון', על כל זה נקרא 'צאתך' נגד עבודת התורה שהיא בחינת 'יששכר באהליך', כי אף על פי כן עבודת התורה למעלה יותר, עכ"ל.

מח. וז"ל: 'זוה פירוש' כי תצא למלחמה' וכו' - 'כי תצא', זה בחינות משא ומתן, בחינת 'שמח זבולון בצאתך' וכו', כי משא ומתן נקרא בחינת 'צאתך', כי אף על פי שזבולון ויששכר שוים מחמת זבולון היה מספיק ליששכר ונאמר עליו 'שמח זבולון', על כל זה נקרא 'צאתך', ויששכר 'אהליך', כי אף על פי כן,

הפנימיות, שְׁזָה זוכין על-ידי התורה כפ"ל. ועל-פן כל שומר צריך לשבע, כי אין אנו מאמינים לו על השמירה שהיתה פראוי פי אם על-ידי השבועה בנקיטת חפץ שהוא התורה, שעל-ידי-זה מקשרין הכל אל פנימיות השכל שיש בכל דבר, שעל-ידי-זה עקר תקון השמירה בְּשֵׁרֶשֶׁה וּכְנ"ל:

טז. וְזֶה שֶׁקָּרָא הַתּוֹרָה אֶת הַשּׁוֹמֵר 'בְּעַל-הַבֵּית', כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (שמות כב, ז) 'וַיִּקְרַב בְּעַל-הַבֵּית אֶל הָאֱלֹקִים', וּפִרַשׁ רַש"י שֶׁהוּא הַשּׁוֹמֵר שֶׁנִּקְרָא בְּעַל-הַבֵּית. וְלְכַאוּרָה תְּמוּיָה הַלְשׁוֹן, מֵדוּעַ נִקְרָא הַשּׁוֹמֵר 'בְּעַל-הַבֵּית', הֲלֹא אִם מְסֹר לוֹ הַחֶפֶץ לְשִׁמְרוֹ בַּחוּץ נוֹהֵג בּוֹ גַם-כֵּן כָּל דֵּינֵי הַשּׁוֹמְרִים, וּמֵדוּעַ יִהְיֶה נִקְרָא 'בְּעַל-הַבֵּית', גַּם הֲלֹא עָקֵר הַבְּעַל-הַבֵּית הוּא בְּעַל הַחֶפֶץ, וְאֵיךְ יִקְרָא עֵתָה אֶת הַשּׁוֹמֵר 'בְּעַל-הַבֵּית' בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַשְּׂעָה שֶׁנַּעֲשֶׂה שׁוֹמֵר עָלָיו!

אך בְּזֶה רְמוּזָה לָנוּ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה טַעַם כָּל דֵּינֵי הַשּׁוֹמְרִים שֶׁהַחֲמִירָה עֲלֵיהֶם הַתּוֹרָה לְשִׁמּוֹד הֵיטֵב מְאֹד, כְּמִבְּאֵר בְּדַבְרֵי רַבּוֹתֵינוּ

זֶה עָקֵר הַשְּׁמִירָה כְּנ"ל. וְזֶה בְּנֹדָאֵי קִשָּׁה עַל הָאָדָם, כִּי זֶה עָקֵר הַמְּלַחֲמָה שֶׁל הָאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם - שְׁלֹא יִהְיֶה נִמְשָׁךְ אַחֵר גְּשָׁמִיּוֹת הַדְּבָר רַק לְהִסְתַּפֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר:

טז. וְעַל-כֵּן כָּל הַשּׁוֹמְרִים צְרִיכִים שְׁבֻעָה דְּאוּרִיתָא אֶפְלוּ עַל טַעֲנַת סַפֵּק, כִּי אָנוּ חוֹשְׁדִים אוֹתוֹ שֶׁפָּגַם בְּהַשְּׁמִירָה עַל-יְדֵי אֵיזָה פְּשִׁיעָה אוֹ שְׁלִיחוֹת יָד וְכוּ', מִחֲמַת שֶׁהַשְּׁמִירָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת עֲבוֹדוֹת הַחִיצוֹנִיּוֹת בְּמָקוֹם שֶׁסְּמוּךְ אֶל הַחִיצוֹנִים, שֶׁשָּׁם הֵם נֶאֱחָזִין מְאֹד, עַל-כֵּן קִשָּׁה לְהִיּוֹת נִשְׁמָר מֵאַחֲזִינְתֶם, שֶׁמִּשָּׁם בָּאִים כָּל הַפְּשִׁיעוֹת וְשְׁלִיחוֹת יָד וְכָל הַהִכָּחָשׁוֹת וְהַהֲזָקוֹת וְכוּ"ל. וְעַל-כֵּן תִּכְרַךְ שֶׁנַּעֲשֶׂה שׁוֹמֵר - חָל עָלָיו שְׁבֻעָה דְּאוּרִיתָא מִיָּד אֶפְלוּ עַל טַעֲנַת סַפֵּק, כִּי הַשְּׁבֻעָה הִיא בַּחֲיַנַּת הַתְּקַשְׁרוֹת (שַׁעֲרֵי-אוֹרָה, שַׁעַר ב), כִּי הַשְּׁבֻעָה הִיא בְּנִקְיִטַת חֶפֶץ שֶׁהוּא הַסִּפְר־תּוֹרָה שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה עָקֵר תְּקוּן הַשְּׁמִירָה כְּנ"ל, כִּי עָקֵר תְּקוּן הַשְּׁמִירָה הוּא עַל-יְדֵי שֶׁמְקַשְׂרִין הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁמְסַתְּפְלִין עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר שֶׁהוּא עֶצֶם

שְׁצַרְיָכִין לְבָנוֹת הַבַּיִת לְשֵׁם ה', כְּדִי לְעַסֵּק בּוֹ בַּחֲכָמָה הָאֲמִתִּית שֶׁהִיא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי כָּל אָדָם צָרִיף לְכוּן בְּבִנְיַן בֵּיתוֹ, שֶׁכְּמוֹ שֶׁבְּגַשְׁמִיּוֹת הוּא בּוֹנֵה מַחְצוֹת הַבַּיִת, כְּדִי שִׁיְהִיָּה לוֹ מְקוֹם לְכַנֵּס בּוֹ מַחוּץ לְפָנִים הוּא וְכָל חַפְצָיו, כְּמוֹ כֵּן בְּרוּחָנִיּוֹת יְכַנִּיס הַכֹּל מַחוּץ לְפָנִים, שִׁיעֲלָה כָּל הַדְּבָרִים מִבְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת, וַיִּקְשֶׁר אוֹתָם אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא שְׂרָשׁ הַכֹּל, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (תהלים קד, כד) "כָּל־מִן בַּחֲכָמָה עֲשִׂיתָ".

וְעַל־כֵּן זֶה הַשּׁוֹמֵר שֶׁחֹגֵר מִתְּנִיּוֹ לְשׁוֹמֵר הַדְּבָר הוּא נִקְרָא 'בְּעַל־הַבַּיִת', כִּי זֶה עֹקֵר בְּחִינַת הַשְּׁמִירָה שֶׁשּׁוֹמֵר הַדְּבָר מִכָּל מִינֵי הַזְּקוּת שֶׁבָּאִין מִבְּחוּץ, דְּהֵינּוּ מִמְּזִיקֵי עֲלָמָא שֶׁנִּקְרָאִים 'חִיצוֹנִים' (ספר הליקוטים, ברכה), כִּי עֹקֵר אֲחִיזַתָּם בְּחוּץ בְּבְחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת, וְזֶה הַשּׁוֹמֵר צָרִיף לְשׁוֹמֵר הַדְּבָר מֵהֶם וּלְקַשְׁרוֹ וּלְהַעֲלוֹתוֹ אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהִיא בְּחִינַת בַּיִת, וְעַל־כֵּן נִקְרָא הַשּׁוֹמֵר 'בְּעַל־הַבַּיִת'.

ז"ל מ"ט, וְכֹלֶם צְרִיכִים לְשָׁבַע שְׁבוּעָה דְּאוּרִיָּתָא בְּנִקְיִטַת חַפְצֵי. כִּי כָּל זֶה מַחְמַת שְׁזָה הַשּׁוֹמֵר חֲגַר מִתְּנִיּוֹ לְהִיּוֹת נְעֻשָׁה בְּעַל־הַבַּיִת עַל זֶה הַחַפֵּץ, דְּהֵינּוּ לְקַשֵּׁר הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, שֶׁהִיא פְּנִימִיּוֹת הַשְּׁכָל שִׁישׁ בְּכָל דְּבָר, שֶׁהוּא שְׂרָשׁ הַדְּבָר וְחִיּוֹתוֹ שֶׁמִּשָּׁם עֹקֵר הַשְּׁמִירָה כְּנ"ל, וְעַל־כֵּן נִקְרָא 'בְּעַל־הַבַּיִת' בְּוִדְאֵי, כִּי הַבַּיִת שֶׁל הָאָדָם הוּא בְּבְחִינַת פְּנִימִיּוֹת נִגְדַּת מְקוֹמוֹת שֶׁבְּחוּץ, וְעֹקֵר בְּנִיַן הַבַּיִת הוּא בְּשִׁבִיל שִׁיִּכְנֵס בּוֹ מַחוּץ לְפָנִים הָאָדָם עִם כָּל חַפְצָיו. וְעַל־כֵּן הַבַּיִת הוּא מְקוֹם מְשֻׁמֵּר, כִּי עֹקֵר הַשְּׁמִירָה עַל־יְדֵי בְּחִינַת פְּנִימִיּוֹת, דְּהֵינּוּ עַל־יְדֵי שֶׁמְכַנְסִין כָּל דְּבָר מַחוּץ לְפָנִים וּמְקַשְׁרִין אוֹתוֹ לְשְׂרָשׁוֹ שֶׁהוּא הַחֲכָמָה, שֶׁהוּא עֹקֵר הַפְּנִימִיּוֹת כְּנ"ל.

וְעַל־כֵּן צְרִיכִין לְבָנוֹת הַבַּיִת בַּחֲכָמָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי כד, ג) "בַּחֲכָמָה יִבְנֶה בַּיִת וַיִּבְתְּבוֹנָה יִתְכַוֵּן" וְכוּ' י"א, הֵינּוּ

ציונים והוספות

מט. ראה ב"מ דף צג: 'עד מתי שומר שכר חייב לשמור עד כדי (בראשית לא, מ) 'הייתי ביום אכלני חורב וקרח בלילה', ועיי"ש.

נ. חושן משפט סי' פז סעיף יג.

נא. ראה ליקוטי מוהר"ן סי' רסו.

ומחמת שזוהו עבודה קשה, כי זה עקר יגיעת ועבודת כל אדם בזה העולם, להעלות ולקשר הכל מבחוץ לפנים על-ידי עבודת התורה והמצות, בפרט שמירת חפצים וממונו של אדם, שהוא בעצמו בחינת עבודת חיצונית פנ"ל, על-כן השמירה קשה מאד, כי מחמת שעקר אחיזתם בחפצים וממון של האדם, ובפרט פי כשנותנין הדבר לשמר - הוא בודאי במקום ששכיח הזקא וכנ"ל, על-כן קשה על השומר מאד שיצא ידי חובת השמירה שיהיה ראוי להיות נקרא 'בעל-הבית' על החפץ, דהיינו שיקשר החפץ מבחוץ לפנים, שזוהו בחינת 'בעל-הבית' פנ"ל, על-כן הטילה התורה עליו שבועה בנקיטת חפץ שהוא התורה שעל-ידי-זה מקשרין הכל לשרשו פנ"ל.

יז. וזהו בחינת שמירה בכעלים שפטור מהכל (חושן משפט סי' שמו) - שהוא פליאה גדולה על-פי פשוטו, מפני מה יהיה פטור השואל בשביל שהבעלים עשו לו טובה יתרה בתחלה והשאילו את עצמו גם-כן אליו? אף הכל על-פי הנ"ל, פי עקר השמירה בבחינת חיצונית פנ"ל, ובעל החפץ נגד השומר הוא בבחינת פנימיות, פי בכל דבר ובכל דרגא יש בחינת פנימיות וחיצונית, וכל בחינה הגבה מחברו - הוא בבחינת פנימיות נגד הנמוך ממנו, ועל-כן בעל החפץ הוא בבחינת פנימיות נגד השומר או השואל שחל עליהם השמירה שהוא בבחינת חיצונית.

וזהו 'ונקרב בעל-הבית אל האלקים' - 'בעל-הבית' דיקא, פי קריבה זו לשבועה, כמו שדרשו רבותינו ז"ל (בבא קמא ג:), ועל-כן קוראו פאן בשם 'בעל-הבית', פי בשביל זה צריך לשבע, מחמת שעקר תקון השמירה הוא בבחינת 'בעל-הבית' - לקשר

ועל-כן שמירה בכעלים פטור, ודוקא פשהיה בעל החפץ עמו במלאכתו בשעת השאילה כמו

שְׁאֵמְרוּ רְבוּתֵינוּ וְ"ל (בבא מציעא צה:), כִּי מֵאֲחֵר שְׁזָה בְּעַל הַחֶפֶץ כָּבֵר נַעֲשֶׂה שׁוֹמֵר לְגִבֵי חֻבְרוֹ, נִמְצָא שְׁנַעֲשֶׂה בְּבַחֲמֵינֵת חִיצוֹנִיּוֹת נִגְדוּ חֻבְרוֹ וְחֻבְרוֹ הוּא בְּבַחֲמֵינֵת פְּנִימִיּוֹת נִגְדוּ וְכַנ"ל, עַל-כֵּן אַחֲרֵי-כֵן כָּשַׁחֲבֵרוּ זֶה חִזְרוּ וְשָׂאֵל מִזֶּה הַשׁוֹמֵר אֵיזָה חֶפֶץ - שׁוֹב אֵין חָל עָלָיו חִיּוֹב הַשְּׁמִירָה מֵאֲחֵר שֶׁהוּא בְּבַחֲמֵינֵת פְּנִימִיּוֹת נִגְדוּ בְּעַל הַחֶפֶץ הַזֶּה, כִּי זֶה בְּעַל הַחֶפֶץ כָּבֵר נַעֲשֶׂה שׁוֹמֵר אֲצִלּוֹ וְיִרְדוּ לְבַחֲמֵינֵת חִיצוֹנִיּוֹת וְהוּא כִּנְגִדוּ בְּבַחֲמֵינֵת פְּנִימִיּוֹת, עַל-כֵּן שׁוֹב אֵי אֲפֹשֶׁר שְׂיַחֲוֹל עָלָיו תּוֹרַת הַשְּׁמִירָה, כִּי עֵקֶר כָּל דִּינֵי חִיּוֹב הַשְּׁמִירָה הוּא רַק מַחֲמַת שֶׁהַשׁוֹמֵר הִתְחַיֵּב אֶת עֲצָמוֹ לְצִאֲתָ לַחֲוֹץ וְלְהַעֲלוֹת וּלְקַשֵּׁר הַחֶפֶץ מִחֲוֹץ לְפָנִים שְׁזָהוּ עֵקֶר בְּבַחֲמֵינֵת הַשְּׁמִירָה, נִמְצָא שֶׁעֵקֶר חִיּוֹב הַשְּׁמִירָה הוּא בְּבַחֲמֵינֵת חִיצוֹנִיּוֹת, וּמֵאֲחֵר שְׂשָׂאֵל בְּבַעֲלִים - שֶׁהַבְּעָלִים מְשַׁעֲבָדִים אֵלָיו לְשְׁמִירָה וְהֵם בְּבַחֲמֵינֵת חִיצוֹנִיּוֹת נִגְדוּ - שׁוֹב אֵין חָל עָלָיו חִיּוֹב הַשְּׁמִירָה, כִּי אֵי אֲפֹשֶׁר שְׂיִהְיֶה הוּא בְּבַחֲמֵינֵת חִיצוֹנִיּוֹת נִגְדָם מֵאֲחֵר שֶׁכָּבֵר נַעֲשֶׂה נִגְדָם בְּבַחֲמֵינֵת פְּנִימִיּוֹת, מֵאֲחֵר שֶׁהֵם עָמוּ בְּמֵלֶאכְתּוֹ בְּשַׁעַת הַשְּׂאִילָה וְהֵם

מְחִיבִים לְשׁוֹמֵר לוֹ חֶפְצָיו, שְׁזָהוּ בְּבַחֲמֵינֵת חִיצוֹנִיּוֹת נִגְדוּ וְכַנ"ל, כִּי עֵקֶר חִיּוֹב הַשְּׁמִירָה הוּא בְּבַחֲמֵינֵת חִיצוֹנִיּוֹת כַּנ"ל, עַל-כֵּן שְׁמִירָה בְּבַעֲלִים פְּטוּר.

וְזֶה בְּבַחֲמֵינֵת מַצּוֹת מְזוּזָה שֶׁהִיא שְׁמִירָה לְהַבִּיתָ, כִּי הַמְּזוּזָה קוֹבְעִין אֲצֵל הַפֶּתַח שֶׁדָּרָךְ שָׁם נִכְנָסִין מִחֲוֹץ וּלְפָנִים, וְשָׁם צְרִיכִין שְׁמִירָה גְּדוּלָה מֵהַחִיצוֹנִים הַנֶּאֱחָזִין בְּחֲוֹץ, עַל-כֵּן צְרִיכִין לְקַבֵּעַ מְזוּזָה שָׁם אֲצֵל הַפֶּתַח. כִּי הַמְּזוּזָה הִיא בְּבַחֲמֵינֵת כְּלָלִיּוֹת הַתּוֹרָה, כִּי נִכְתָּבִין בָּהּ שְׁתֵּי הַפְּרָשׁוֹת 'שְׁמַע' וְהִיא אִם שְׁמוֹעַ, שֶׁהֵם קִבְּלוּ עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם וְעַל מַצּוֹת, שֶׁהֵם כָּלֵל כָּל הַתּוֹרָה כְּלָהּ, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְכַנִּיעִין מַלְכוּת הָרִשְׁעָה שֶׁהִיא בְּבַחֲמֵינֵת כְּסִילוֹת שְׁמִשָּׁם אַחֲזִית כָּל הַחִיצוֹנִים וּמְזַיְקִי עֲלֵמָא, וּמְכַנִּיעִין וּמְבַטְלִין כָּלֵם וּמְגַבִּירִין מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה, וְזוֹכִין לְקַשֵּׁר הַבֵּית עִם כָּל אֲשֶׁר בּוֹ אֵל עֲצָם הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא חֲכֻמַת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה עֵקֶר תְּקוּנָה בְּנִין הַבֵּית, בְּבַחֲמֵינֵת "בְּחֻכְמָה יִבְנֶה בַּיִת" כַּנ"ל, כִּי הַתּוֹרָה הִיא בְּבַחֲמֵינֵת 'בֵּית', בְּבַחֲמֵינֵת בֵּי"ת דְּבְרָאשִׁית^י, גַּם תַּבַּת 'בְּרָאשִׁית'

הוא 'ראש-בית' כמו שאיתא בתקוני זהר (תיקון ג, יח.), פי עקר בגין הבית צריך להיות בחכמה שהוא התורה, שעל-ידי מעלין ומכניסין הכל מחוץ לפנים, ומקשרין כל דבר אל השכל והחכמה שיש בו שהוא פנימיותו וחייתו כנ"ל.

הוא 'ראש-בית' כמו שאיתא בתקוני זהר (תיקון ג, יח.), פי עקר בגין הבית צריך להיות בחכמה שהוא התורה, שעל-ידי מעלין ומכניסין הכל מחוץ לפנים, ומקשרין כל דבר אל השכל והחכמה שיש בו שהוא פנימיותו וחייתו כנ"ל.

יח. וזהו שנסמך "למען ירבו ימיכם" וכו' לפסוק "וכתבתם על מזוזות" וכו' (דברים יא, כ-כא), פי על-ידי המזוזה נמשך חיים ואריכות ימים, כמו שד"ר רבתינו ז"ל (תיקוני זהר, תיקון י, כה.) 'מזוזת - זו מות'. פי עקר החיים על-ידי שמשך שרין הדבר לשרשו שהוא החכמה שהוא חיותו ופנימיותו, כמו שכתוב (קהלת ז, יב) "החכמה תחיה", על-פן על-ידי המזוזה שקובעין אצל פתח הבית, שעל-ידי-זו יכולין להכניס מחוץ לפנים ולקשר הכל אל החכמה כנ"ל, על-פן על-ידי-זו נמשך חיים בנדאי, פי משם עקר החיים כנ"ל.

נמצא, שהמזוזה היא בחינת התגברות מלכות דקדושה [וכן איתא בפתבים (טעמי המצוות, ואתחנן) שמזוזה בגימטריא אדנ"י, שהיא בחינת מלכות דקדושה כידוע], שמגבירין על מלכות הרשעה שהיא בחינת פסילות וכו' כנ"ל.

וזה בחינת 'ומחינן לה באלוותא דחקיק עליה שמות' וכו', פי המזוזה היא בצורת מקל והיא פלה שמות הקדושים, ועל-ידי-זו מכניעין

ציונים והוספות

הרע שרוצה לעשות את האדם משוגע ממש חס ושלום. כי בעל עברה הוא משוגע, כמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה: 'אין אדם עובר עברה אלא אם כן נכנס בו רוח שטות', וכמו שהמשוגעים צריכים להכותם ולשום עליהם שמות, כמו כן ממש התורה שעוסקין הוא בחינת מקלות ושמות, שבזה מכין ומכניעין את היצר הרע ומגרשין מן האדם את השגעון והרוח שטות שנכנס בו, בחינת 'ומחינן ליה באלותא, דחקיק עליה שמות' וכו', עכ"ל.

נג. המבואר בתורה א', וז"ל: 'ומחינן ליה באלותא דחקיק עליה אהיה' וכו', הינו שיעקר הכנעתו של היצר הרע הוא על ידי התורה, שהיא כולה שמותיו של הקדוש ברוך הוא. והתורה היא בחינת וי"ו, כי הלוחות ארכן ו' ורחבן ו'. וזהו בחינת אלותא, דהיינו מקלות, דחקיק עליה אהיה וכו', היינו שמות, בחינת התורה שהיא בחינת וי"ו, והוי"ו הוא צורת 'מקל', והיא כולה שמותיו של השם יתברך, היינו שהתורה הקדושה היא מכניע את היצר

וְזָה שְׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (קידושין לד.) לְעִנְיָן שֶׁהַנָּשִׁים חִיבוֹת בְּמִזְוָה, דְּכָתִיב: "לְמַעַן רַבּוֹ" וְכוּ' - אֲגַבְרָא בְּעֵי חַי נָשִׁי לֹא בְּעֵי חַיִּי? בְּתַמְיָה, הֵינּוּ כִּי עֶקֶר הַחַיִּים הוּא חֲבוּר הַגּוֹף וְהַנֶּפֶשׁ, וְעַל-כֵּן עֶקֶר הַחַיִּים בְּאֻמַּת הוּא כְּשֶׁמִּקְשָׁרִין הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת גּוֹף וְנֶפֶשׁ, שְׁזָהוּ בְּחִינַת מִזְוָה כַּנ"ל, וְעַל-יְדֵי-זֶה עֶקֶר הַשְּׂמִירָה כַּנ"ל. וְעַל-כֵּן שְׁמֹר הוּא בְּחִינַת נֹקְבָא, בְּחִינַת מַלְכוּת כַּנ"ל, כִּי שָׁם עֶקֶר הַשְּׂמִירָה, כִּי שָׁם צָרִיכִין לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר מֵאַחֲזִיזַת הַחִיצוֹנִים שֶׁהֵם סְטָרָא דְמוֹתָא, כִּי הֵם עֲלָמָא דְפְרוּדָא שְׂרוּצִים לְהַפְרִיד בֵּין הַפְּנִימִיּוֹת וּבֵין הַחִיצוֹנִיּוֹת שֶׁהֵם בְּחִינַת גּוֹף וְנֶפֶשׁ. עַל-כֵּן הִזְהִיר אוֹתָנוּ הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מְאֹד עַל שְׂמִירַת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב "וְנִשְׁמַרְתֶּם מְאֹד לְנַפְשֵׁיכֶם" וְכוּ' (דברים ד, טו), "כִּי הוּא חַיִּיכֶם" וְכוּ' (דברים לב, מז), כִּי עֶקֶר הַחַיִּים עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה שְׁעַל-יְדֵהּ מְקַשְׁרִין הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שְׁזֶה עֶקֶר הַחַיִּים.

וְזָה בְּחִינַת "רְאָה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה" וְכוּ' (קהלת ט, ט), כִּי שָׁם עֶקֶר הָאֲזֵהרָה לְהַמְשִׁיךְ חַיִּים לְשָׁם מִחֲמַת שֶׁהִיא סְמוּכָה לָהֶם, עַל-כֵּן צָרִיכִים לְשֹׁמֵר עֲצָמוֹ מְאֹד עַל-פִּי הַתּוֹרָה

לְרְאוֹת חַיִּים עִם הָאִשָּׁה דִּיקָא, כִּי זֶה עֶקֶר הַחַיִּים כְּשֶׁמִּקְשָׁרִין וּמַעְלִין בְּחִינַת אִשָּׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת גּוֹף בְּחִינַת חִיצוֹנִיּוֹת - אֶל הַפְּנִימִיּוֹת שֶׁהוּא הַחֲכָמָה וְכוּ"ל, וְזֶהוּ שֶׁתְּמַהוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל לְעִנְיָן מִזְוָה: אֲגַבְרִי בְּעֵי חַי נָשִׁי לֹא בְּעֵי חַיִּי, הֲלֹא אֲדַרְבָּהּ, עֶקֶר הַחַיִּים צָרִיכִין לְהַמְשִׁיךְ לְשָׁם דִּיקָא, בְּבְחִינַת "רְאָה חַיִּים עִם הָאִשָּׁה", וְכוּ"ל:

יט. וְעַל-כֵּן יַעֲקֹב אָבִינוּ הִכְרַח לְהִיּוֹת שׁוֹמֵר אֲצֵל לְבָן, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זָכָה לְזוּוּגוֹ שֶׁהִיא יְרֵאת ה', כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (הושע יב, ג) "וַיַּעֲבֹד יִשְׂרָאֵל בְּאִשָּׁה וּבְאִשָּׁה שָׁמֵר". כִּי יַעֲקֹב בָּרַח מֵעֵשָׂו מִחֲמַת שֶׁלָּקַח מִמֶּנּוּ בְּחֲכָמָתוֹ הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בראשית כז, לו) "וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעַמִּים", וְתַרְגָּם אוֹנְקֵלוֹס: "וַחֲכַמְנִי", כִּי הַבְּכוֹרָה הִיא בְּחִינַת הַשְּׂכָל, כְּמוֹ שֶׁמְבָאָר בְּהַתּוֹרָה הַנ"ל, עֵינַן שָׁם. כִּי עֵשָׂו בָּזָה אֶת הַבְּכוֹרָה שֶׁהִיא הַשְּׂכָל, וּמְכָרָהּ בְּשָׂבִיל תַּאֲוֹת אֲכִילָה, כִּי "לֹא יַחֲפֹץ כֶּסֶל בְּתַבּוּנָה", כִּי לֹא הָאֲמִין שְׂיֵשׁ בְּכָל דְּבָר פְּנִימִיּוֹת שֶׁהִיא עֶקֶר חִיּוּתוֹ וְצָרִיכִין לְקַשֵּׁר כָּל דְּבָר לְשִׁרְשׁוֹ שְׁעַל-יְדֵי-זֶה זוֹכִין לְחַיִּים נְצַחִיִּים. וְהוּא לֹא הָאֲמִין בְּזֶה, וְעַל-כֵּן אָמַר (שם כה, לב): "הִנֵּה אֲנִכִּי הוֹלֵךְ לְמוֹת

וְעַל־בֵּן חָרָה לַעֲשׂוֹ מָאֵד וְאָמַר (שם כז, לו): "הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב וְכוּ' אֶת בְּרַתִּי לְקַח וְהִנֵּה עֲתָה לְקַח בְּרַתִּי", כִּי עָשׂוֹ סָבַר, שֶׁהוּא מְכַר הַבְּכוֹרָה לַיַּעֲקֹב, שֶׁהִיא הַשֶּׁכֶל, וְהוּא יָקַח לַעֲצָמוֹ הַבְּרָכָה בְּגִשְׁמִיּוֹת שֶׁהוּא כָּל הָעֲשִׁירוֹת וְאָכִילָה וּשְׂתִיָּה, אֲבָל בְּאֵמַת הַכֹּל שִׁיף לַיַּעֲקֹב, כִּי עָקַר חַיִּית שֶׁל כָּל הָעֲשִׁירוֹת וְכָל הַדְּבָרִים שֶׁבְּעוֹלָם הוּא רַק מֵהַשֶּׁכֶל וְהַחֲכָמָה, וּמֵאַחַר שֶׁיַּעֲקֹב זָכָה לְהַחֲכָמָה שֶׁהִיא עָקַר הַחַיִּיּוֹת - בּוֹדָאֵי מַגִּיעַ לוֹ מִמְּלֵא גַם הַבְּרָכוֹת וְהָעֲשִׁירוֹת וְכָל טוֹב בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי 'הַסּוֹס טֶפֶל לְרוֹכֵב' (בראשית-רבה סח, ט). וְעַל־כֵּן בְּאֵמַת אָמַר יַצְחָק (בראשית כז, לג): "גַּם בְּרוּךְ יְהִיָּה", וְכִמּוֹ שֶׁפִּרְשׁ רַש"י שֶׁמִּהְיָה יַצְחָק חֲרָד וְכוּ' עַד שֶׁאָמַר לוֹ עָשׂוֹ שֶׁלְקַח מִמֶּנּוּ הַבְּכוֹרָה, אָז אָמַר: אִם כֵּן, כִּדִּין בְּרַתִּי אוֹתוֹ - גַּם בְּרוּךְ יְהִיָּה, הֵינּוּ כִּי מֵאַחַר שֶׁכָּבַר לְקַח מִמֶּנּוּ הַבְּכוֹרָה, שֶׁהִיא הַשֶּׁכֶל, בּוֹדָאֵי מַגִּיעַ לוֹ גַּם כָּל הַבְּרָכוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת, כִּי הַגִּשְׁמִיּוֹת טֶפֶל וּבָטֵל אֶל הַרוּחָנִיּוֹת שֶׁהוּא הַחַיִּיּוֹת שֶׁל כָּל דְּבָר וְכוּ' ל.

וְאִזּוּ בְּרַח יַעֲקֹב אֶל לָבָן לְקַח אִשָּׁה מִשָּׁם וְשָׁמַר אֶת צֵאֲנוֹ בְּשֶׁכֶל זֶה, כִּי יַעֲקֹב אַחַר שֶׁזָּכָה אֶל הַבְּכוֹרָה וְהַבְּרָכָה, אֲבָל רָאָה שֶׁעֲדִין הוּא

וְלָמָּה זֶה לִי בְּכֵרָה", כִּי לֹא בָחַר בְּחַיִּים, וְאָמַר שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְמוֹת, כִּי הוּא מְעַלְמָא דְּפִרוּדָא שֶׁהוּא סְטָרָא דְּמוֹתָא, וְאֵינּוּ מֵאֲמִין בְּחַיִּים אֲמִתִּיִּים שֶׁיְכוּלִין לְקַשֵּׁר כָּל דְּבָר לְשִׁרְשׁוֹ, שֶׁהוּא עָקַר הַחַיִּים לְנִצָּחַת, וְעַל־כֵּן בָּזָה הַבְּכוֹרָה שֶׁהִיא עֲבוּדָתוֹ שֶׁל מְקוֹם שֶׁהִיָּתָה בְּתַחֲלָה בְּבְכוּרוֹת, כִּי עַל־יְדֵי הַקְּרִבְנוֹת מְקַשְׁרִין וּמְעַלִּין הַכֹּל לְשִׁרְשׁוֹ, וְעַל שֵׁם זֶה נִקְרָא 'קְרִבָּן' פִּדְיוֹעַ (תיקוני זוהר קלט:), וְהוּא כָּפַר בָּזָה וְאָמַר שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְמוֹת, כִּי לֹא הָאֲמִין בְּחַיִּים נִצְחִיִּים.

כִּי יַעֲקֹב, בְּחִינַת כָּלֵל יִשְׂרָאֵל - מֵאֲמִינִים שֶׁעָקַר הַחַיִּים הוּא לַעֲתִיד, שֶׁנִּזְכָּה לְחַיִּים נִצְחִיִּים עַל־יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה מְקַשְׁרִין הַכֹּל לְשִׁרְשׁוֹ שֶׁהוּא עָקַר הַחַיִּים לְנִצָּחַת. אֲבָל עָשׂוֹ לֹא הָאֲמִין בָּזָה וְאָמַר שֶׁהוֹלֵךְ לְמוֹת מִיָּתָה עוֹלָמִית "וְלָמָּה זֶה לִי בְּכֵרָה" - שֶׁהִיא בְּחִינַת הַשֶּׁכֶל, בְּחִינַת עֲבוּדַת הַקְּרִבְנוֹת לְקַשֵּׁר הַכֹּל לְשִׁרְשׁוֹ, כִּי כָּפַר בָּזָה מִחֲמַת תַּאֲוֹת לְבוֹ "כִּי לֹא יַחֲפֹץ כָּסִיל בְּתַבּוּנָה", וְעַל־כֵּן אָמַר יַעֲקֹב (בראשית כה, לא): "מְכֵרָה כִּיּוֹם אֶת בְּכֵרְתִּי לִי" - כִּדִּי שְׁלֵא יִשְׂאֵר לַעֲשׂוֹ שׁוֹם אַחֲזִיזָה בְּקִדְשַׁת הַשֶּׁכֶל, וְאָז זָכָה יַעֲקֹב לְבְכוֹרָה שֶׁהִיא הַשֶּׁכֶל, וְאַחֲרֵי־כֵן לְקַח מִמֶּנּוּ גַם הַבְּרָכָה.

מִלְחָמָה גְדוּלָה לְקָשֶׁר שְׁנֵיהֶם יַחְדָּו תָּמִיד - שְׂיָקָשֶׁר תָּמִיד הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, וְעַל-כֵּן הֵלֶךְ תַּחֲלָה לְבֵית שָׁם וְעָבַר וְעָסַק שָׁם בַּתּוֹרָה אַרְבַּע עָשָׂרָה שָׁנָה, כִּי עָקַר הַהִתְקַשְׁרוֹת עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה כִּנּוּ"ל, וְכִשְׂיָצָא מִשָּׁם פָּגַע בְּמָקוֹם הַהוּא שֶׁהוּא מְקוֹם הַבֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, שְׁשָׁם עוֹלִין כָּל הַקְּרֻבָּנוֹת שְׂמַעְלִין כָּל הַדְּבָרִים שְׂבָעוּלָם לְשִׁרְשׁוֹן, וְשָׁם עָקַר הַתְּקַשְׁרוֹת וְעַלִּית כָּל הַדְּבָרִים לְשִׁרְשׁוֹן, כִּידוּעַ.

וְעַל-כֵּן בֵּין רֵאָה שָׁם "סֵלֶם מְצַב אַרְצָה וְרֵאָשׁוּ מְגִיעַ הַשְּׂמִימָה" (שם כח, יב), הֵינּוּ שִׁרְאָה שֶׁהָאָדָם וְכָל הַתְּלוּי בּוֹ וְנִלְוָה אֵלָיו הַכֹּל בְּבַחֲיִנַת "סֵלֶם מְצַב אַרְצָה וְרֵאָשׁוּ מְגִיעַ הַשְּׂמִימָה", כִּי כָּל דְּבָר יֵשׁ לוֹ שִׁרְשׁוֹ לְמַעְלָה, וְאֶף-עַל-פִּי שְׂבָכָאן הַדְּבָר 'מְצַב אַרְצָה', כִּי מְלַבֵּשׁ בְּאַרְצוֹת וְגִשְׂמִיּוֹת, אֲבָל 'רֵאָשׁוּ מְגִיעַ הַשְּׂמִימָה', כִּי יֵשׁ בּוֹ חֲכָמָה וְשִׁכְלָה שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת רֵאָשׁוּ שְׂמַגִּיעַ עַד לְשָׁמַיִם לְמַעְלָה לְמַעְלָה, וְצָרִיכִין לְקָשֶׁר הַכֹּל לְשִׁרְשׁוֹ. וְעַל-כֵּן הַבְּטַח אֲזַעַל הַשְּׂמִימָה, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב (שם כח, טו) "וְהִנֵּה אֲנֹכִי עִמָּךְ וְשִׂמְרֵתִיךָ" וְכַנּוּ"ל, כִּי שָׁם עָקַר הַשְּׂמִימָה

כְּשֶׁצָּרִיכִין לְקָשֶׁר הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת וְכַנּוּ"ל.

וְאִזּוּ הֵלֶךְ לְבֵית לְבָן וְנַעֲשֶׂה שׁוֹמֵר דִּיקָא, כִּי עַל-יְדֵי הַשְּׂמִימָה שְׂשָׂמַר כְּרֵאוּי בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת - עַל-יְדֵי-זֶה תִּקְוָה בַּחֲיִנַת מִדַּת הַשְּׂמִימָה בְּשִׁרְשׁוֹהָ, הֵינּוּ שְׂזָכָה לְשִׂמְרָה כָּל חֲפָצֵי הָעוֹלָם מֵאַחֲזוֹת הַחִיצוֹנִים, רַק לְקָשֶׁר כָּל הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת וְכַנּוּ"ל. וְעַל-יְדֵי-זֶה זָכָה לְזוּוּגוֹ, כְּמוֹ שְׂכַתוֹב "וּבֹאֲשָׁה שְׂמֵר", כִּי הִיא בְּבַחֲיִנַת שְׂמֹר כִּנּוּ"ל, כִּי שָׁם עָקַר הַשְּׂמִימָה כִּנּוּ"ל:

כ. וְעַל-כֵּן שְׁלַח יַעֲקֹב לַעֲשׂוֹ (שם לב, ה-ו): "כֹּה אָמַר וְכוּ' עִם לְבָן גְּרָתִי וְאַחַר עַד עֲתָה", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (רש"י שם): "וְתַרְנִיג מְצוֹת שְׂמֵרֵתִי, "וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר צֹאן" וְכוּ' - הֵינּוּ שְׂשִׁלַּח לַעֲשׂוֹ שְׂאִין לוֹ עוֹד כַּח לְקַטְרֵג עָלָיו, כִּי כְּבָר קָיָם כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה בְּעַת הַשְּׂמִימָה - כְּשֶׁשְׂמַר צֹאן לְבָן וְקָשֶׁר כָּל הַחִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, וְעַל-יְדֵי-זֶה "וַיְהִי לִי שׁוֹר וְחֲמוֹר" וְכוּ' - "וַיְהִי לִי דִיקָא, כִּי יַעֲקֹב הוּא בְּעַצְמוֹ הַשִּׁכְלָה כִּנּוּ"ל, הֵינּוּ שְׂקָשֶׁר הַכֹּל אֵלָיו לְבַחֲיִנַת הַשִּׁכְלָה שֶׁהוּא בַּחֲיִנַת יַעֲקֹב. וְיֵאֵחַר שְׂזָכָה לְזֶה בְּשְׁלֵמוֹת - לְקָשֶׁר כָּל הַדְּבָרִים

בְּחִינַת ח"ן, וְאִז עָקַר הַחֵן וְהַחֲשִׁיבוֹת
 אֶצֶל יִשְׂרָאֵל וְכֹלָם בְּטָלִים אֲלֵיהֶם.
 וְזֶהוּ שְׂאֵמֵר לוֹ גַם-כֵּן אִז כְּשֶׁפָּגַע בּוֹ:
 "הַיְלָדִים אֲשֶׁר חָנָן" וְכוּ' (שם לג, ה), כִּי
 אִז דִּיקָא הוֹדִיעַ לוֹ, שְׁהַיְלָדִים שְׁלוֹ
 שְׁהֵם כָּלֵל יִשְׂרָאֵל הַמְּשִׁיב בְּבְחִינַת חֵן,
 כִּי הֵם יִקְשְׁרוּ הַכֹּל לְשֶׁרֶשֶׁן, עַל-כֵּן אֵין
 לוֹ שׁוּם כַּח עֲלֵיהֶם, וְכַנ"ל:

לְשֶׁרֶשׁוּ - שׁוּב אֵין לוֹ לְהִתְרַעֵם
 וְלִקְטֹרֵג עָלָיו, וְכַמְבָּאָר שֶׁם בְּהַתּוֹרָה
 הַנ"ל שְׁעַל-יָדֵי הַתּוֹרָה נִתְעַלָּה הַחֵן
 וְהַחֲשִׁבוֹת אֶצֶל הַכֹּל וְכוּ'. וְזֶהוּ (שם)
 "וְאֲשַׁלְּחָה לְהַגִּיד לְאָדוֹנָי לְמַצַּא חֵן
 בְּעֵינַיִךְ" - 'חֵן' דִּיקָא, כִּי עַל-יָדֵי
 הַתּוֹרָה שְׁעַל-יָדֵי-זֶה מְקַשְׁרִין הַכֹּל אֶל
 הַשֶּׁכֶל וְנִתְחַבֵּר הַחֵי"ת עִם הַנו"ן נַעֲשֶׂה

פרק ד

כא. וְזֶה בְּחִינַת פְּרָה אֲדָמָה יי
שְׂנִסְמָכָה לְמַחְלַקַת קֶרַח.
וְאֵיטָא בְּפִסְיָקְתָא (מדרש לקח טוב, חקת)
'לָמָּה נִסְמָכָה פְּרַשְׁת פְּרָה אַחַר
מַחְלַקַת קֶרַח וְכוּ', וְהוּא לֹא יָדַע חֵק
פְּרָה אֲדָמָה תַּהֲיָה כְּפְרָה גְדוּלָּה עַל
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹכָא בְּלִקוּט הֶרְאוּבֵנִי
(פרשת חקת), עֲיֵן שָׁם.

בי 'פְּרָה אֲדָמָה מְעַשֶּׂיָּה בַחוּץ' (זבחים
:כ), וְעַל-כֵּן הִיא מְטַהֶרֶת מִטְּמֵאֹת
מֵת, כִּי הֵמֶת מִטְּמֵא בְּטְמֵאָה חֲמוּרָה
מְאֹד, מַחְמַת שְׁנַעְשֶׂה פְרוּד בֵּין
הַפְּנִימִיּוֹת וְהַחִיצוֹנִיּוֹת שְׁזָה עֵקֶר
הַמִּיתָה וְאִזּוּ נֶאֱחָזִים הַחִיצוֹנִים מֵאֵד
שֶׁהֵם סְטוּרָא דְמִסְאָבָא, וְעַל-כֵּן עֵקֶר
הַטְּהָרָה עַל-יַדֵּי פְרָה אֲדָמָה שְׂמַעְשֶׂיָּה
בַחוּץ דִּיקָא, שֶׁהִיא מְטַהֶרֶת כָּל מְקוֹמוֹת
הַחִיצוֹנִים וּמְגַרְשֶׁת אַחֲזִיזָתָם מִשָּׁם עַד
שֵׁישׁ לָהּ כַּח לְטַהַר מִטְּמֵאֹת מֵת.

ועל-כן בְּאֵמַת מְצוֹת פְּרָה אֲדָמָה
הִיא פְּלִיאָה גְדוּלָּה, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (במדבר יט, ב) "זֹאת חֻקַּת

הַתּוֹרָה" - 'חֻקָּה חֻקְתִּי וְכוּ' (במדבר-
רבה יט, א), וְעַלֶּיָּה נֶאֱמַר (קהלת ז, כג)
"אֲמַרְתִּי אַחְפְּכָמָה וְהִיא רַחוּקָה מִמֶּנִּי".
כִּי בְּאֵמַת עֲנִין זֶה לְקֶשֶׁר הַחִיצוֹנִיּוֹת
אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, דְּהֵינּוּ לְהַסְתַּפֵּל בְּכָל
דְּבָר עַל הַשִּׁכָּל הָאֵמַת שֵׁישׁ בּוֹ
וּלְהַתְקַרֵּב עַל-יַדֵּי כָּל הַדְּבָרִים לְהַשֵּׂם-
יַתְבָּרֵךְ, זֶה הָעֲנִין הוּא גְבוּהַ וְנַעֲלָם
מְאֹד מִבְּנֵי אָדָם, וְאִי אֶפְשָׁר לְזַכּוֹת
לָזֶה כִּי אִם עַל-יַדֵּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה
אֲשֶׁר עַל-יְדָהּ מְכַנִּיעֵין הַיִּצְרָה־הָרַע
וּמְגַבִּירִין הַיִּצְרָה הַטּוֹב עַל הַיִּצְרָה־הָרַע,
שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה מְתַגַּבֵּר בְּחִינַת מַלְכוּת
דְּקַדְשָׁה שֶׁהִיא בְּחִינַת הַצְּמֻצוּם,
שְׁעַל-יַדֵּי-זֶה דִּיקָא יְכוּלִין לְהַשִּׁיג
הַשִּׁכָּל הַנִּלְ.

ובל אַחַד כְּפִי מֵה שְׂמֵשֶׁבֶר תֵּאֲזוֹת
לְבוֹ כְּמוֹ כֵּן זֹכָה לָזֶה הַשִּׁכָּל,
וְאֶפְלוּ מִי שְׂמֵשֶׁבֶר הַתֵּאֲזוֹת צָרִיךְ
לְזַהֵר שֶׁיִּהְיֶה לוֹ צְמֻצוּם בְּשִׁכְלוֹ שֶׁלֹּא
יִהְרַס הַגְּבוּל לְהַסְתַּפֵּל בְּמָה שֶׁאֵינִן לוֹ
רְשׁוּת, מְכָל שְׂכָן מִי שְׂמֵשֶׁקַע עֲדִין

ציונים והוספות

ועונשו. ובמהלך הדברים יתבארו יסודות
עצומים באמונת ישראל והשגת תכלית
הבריאה לעתיד לבוא, ועוד כמה עניינים
נפלאים.

נד. בפרק זה ממשיך מוהרנ"ת בענין עבודת
איש הישראלי - לקשר חיצוניות כל דבר
אל פנימיותו, ומבאר בזה סוד טומאת מת
וטהרת הפרה אדומה, וענין מחלוקת קורח

שְׁכֵתוֹב (משלי טז, ד) "כֹּל פֶּעַל ה' לְמַעֲנֵהוּ" וְכוּ'.

כִּי זֶה עֵקֶר הַבְּחִירָה, מֵה שְׂאִין מְבִינִים וְרוֹאִים הַחֲכָמָה וְהַשְּׂכָל שֶׁהוּא הַחִיּוֹת אֲלֻקוֹת שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, כִּי אִם הָיוּ הַכֹּל רוֹאִין זֹאת עֵין בְּעֵין - בְּוֹדָאֵי לֹא הָיָה שׁוּם בְּחִירָה, כִּי בְּוֹדָאֵי הָיוּ הַכֹּל בּוֹחֲרִין בְּחֲכָמָה וְשְׂכָל, שֶׁהוּא עֵקֶר עֲצָם הַטּוֹב וְהַנְּעִימוֹת שֶׁל כָּל דְּבָר אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִמֶּנּוּ, וּמִי פְתִי יִסּוּר לְהַשְׁלִיךְ נְעִימוֹת מִתּוֹק כְּזֶה וּלְהַמְשִׁיךְ אַחֵר עֲכִירַת וּגְשָׁמִיּוֹת עֵב, אֲךָ מִחֲמַת שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּחֲכָמָתוֹ הַעֲלִים מֵהָעוֹלָם הַחֲכָמָה שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, וְאֵי אֲפָשֶׁר לְהַשְׁיִגוֹ כִּי אִם עַל-יְדֵי עֲבוּדָה וַיִּגְיֶעָה רַבָּה בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, וְגַם אַחֲרֵי כֵן אֵי אֲפָשֶׁר לְהַשְׁיִג בְּזֶה הָעוֹלָם עַד הַתְּכֵלִית הָאֲחֵרוֹן - כִּי אִם לְעֵתִיד לְבוֹא שְׁתִּמְלָא הָאָרֶץ דְּעָה יי וְכוּ', וְכֵמוֹ שְׁכֵתוֹב (קהלת ג, יא) "גַּם אֵת הָעֵלָם נָתַן בְּלִבָּם מִבְּלֵי אֲשֶׁר לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֵת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים מֵרֵאשִׁי וְעַד סוּף", וּפְרַשׁ רַש"י: 'הָעֵלָם' חֶסֶד כְּתִיב - לְשׁוֹן 'הָעֵלָם', שֶׁהָעֵלָם מֵהַבְּרִיּוֹת וְכוּ'.

בְּתַאוּת, שְׁצַרְיָךְ בְּוֹדָאֵי לְצַמְצָם שְׂכָלוֹ שְׁלֹא יִהְרַס לְיַדַע יוֹתֵר מִהָרְאוּי לֹו לְפִי מְדַרְגָּתוֹ. עַל-כֵּן עֵקֶר הַחֲכָמָה וְהַשְּׂכָל הַאֲמֵת הוּא הַאֲמוּנָה שֶׁהִיא כָּלֵל הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שְׁכֵתוֹב (תהלים קיט, פו) "כֹּל מִצְוֹתֶיךָ אֲמוּנָה", הֵינּוּ שְׁצַרְיָכִים לְהַתְנַהֵג בְּכָל דְּבָר עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכִשְׁמִסְתַּפֵּל בְּאֵיזָה דְּבָר יַדַע וַיֵּאמְרִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שְׁבּוֹדָאֵי יֵשׁ בְּזֶה הַדְּבָר שְׂכָל גְּדוֹל וַיְכוּלִין לְהַפִּיר בְּזֶה הַדְּבָר גְּדֻלַּת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ וּלְהַתְקַרֵּב עַל-יְדֵי-זֶה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ, וְאִם יִזְכֶּה לְיַדַע וּלְהַבִּין בְּזֶה אֵיזָה שְׂכָל הַנּוֹגֵעַ לְעֲבוּדַת הַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ מֵה טוֹב, וְאִם לֹאוּ - יִצְמַצֵּם שְׂכָלוֹ וַיִּסְמָךְ עַל אֲמוּנָה, עַד שְׁיִזְכֶּה שְׁיִזְכֶּה גּוֹפּוֹ כְּרְאוּי, אִזּוֹ יִזְכֶּה לְהַבִּין כְּרְאוּי לֹו, אֲבָל עַל כָּל פְּנִים אֲפִלוּ כָּל זְמַן שְׂאִינוֹ מִבֵּין הַיֵּטֵב הַשְּׂכָל שֵׁישׁ בְּכָל דְּבָר, הוּא מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁבָאֲמַת יֵשׁ בּוֹ חֲכָמָה וְשְׂכָל גְּדוֹל, כִּי "כֹּלִם בְּחֲכָמָה עָשִׂיתָ", וְהַכֹּל בְּשָׂבִיל לְהַתְקַרֵּב עַל-יְדֵי-זֶה לְהַשֵּׁם-יִתְבָּרַךְ וּלְהַפִּיר אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַל-יְדֵי-זֶה, כְּמוֹ

וְזָהוּ "מַבְלֵי אֲשֶׁר לֹא יִמְצָא הָאָדָם אֶת הַמַּעֲשֶׂה אֲשֶׁר עָשָׂה הָאֱלֹקִים מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף" - הֵינּוּ שְׁנַיִם כָּל דְּבַר מֵרֹאשׁוֹ וְעַד סוֹפוֹ, שֶׁהוּא פְּנִימִיּוֹתוֹ שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל שֵׁשׁ בּוֹ שֶׁהוּא בְּחִינַת רֹאשׁ בְּחִינַת "וְרֹאשׁוֹ מִגִּיעַ הַשְּׂמִימָה", שְׁנַיִם אוֹתוֹ עַד סוֹפוֹ שֶׁהוּא חִיצוֹנִיּוֹתוֹ וְגִשְׂמִיּוֹתוֹ, לְהַשִּׁיג הַכֹּל אִיךָ מִקְשָׁרִים וּמִיַּחְדִּים יַחַד. כִּי זֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּזֶה הָעוֹלָם כִּי אִם עַל-יַדֵּי יִגִּיעַ גְּדוּלָה בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, וְגַם אַחֲרֵיכֶן אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּשִׁלְמוֹת, עַד לְעֵתִיד אַחַר הַתַּחֲיָה בַּעַת הַקְּבוּל שְׁכָר, שָׂאזְ נִשְׁיָג וְנִדַּע כָּל מַה שְׁנַעֲשֶׂה בְּזֶה הָעוֹלָם, וְכֹל מַה שְׁכֹּן הַשָּׁם-יִתְבָּרֵךְ בְּבְרִיאַת הָעוֹלָם וְכֹל אֲשֶׁר בּוֹ וּבְהִנְהַגְתּוֹ כָּל יְמֵי עוֹלָם מֵרֹאשׁ וְעַד סוֹף.

וְעַל-כֵּן מַחֲמַת שְׁעֵתָה אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג וּלְהַבִּין הַשֶּׁכֶל שֵׁשׁ בְּכָל דְּבַר, עַל-כֵּן יֵשׁ כַּח הַבְּחִירָה, וְיִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מֵאֲמִינִים בְּמִשְׁה רַבְּנוּ וּבְתוֹרָתוֹ וּבְכָל הַצְּדִיקִים שְׂאֲחֵרָיו וְהוֹלְכִים בְּדַרְכֵיהֶם, וּמֵאֲמִינִים שְׁבָכַל דְּבַר יֵשׁ בּוֹ פְּנִימִיּוֹת

חִיּוֹת אֱלֹקוֹת שֶׁהוּא הַשֶּׁכֶל שֵׁשׁ בְּכָל דְּבַר שֶׁהוּא תְּכַלִּיתוֹ, וּמִתְנַהֲגִים בְּכָל דְּבַר עַל-פִּי הַתּוֹרָה, וְעַל-יַדֵּי-זֶה מִקְשָׁרִים חִיצוֹנִיּוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת עַל-יַדֵּי הָאֲמוּנָה שֶׁהִיא עֶקֶר הַשֶּׁכֶל, עַד שְׁנַמְצָאִים צְדִיקִים שְׂמִשְׁיָגִין בְּזֶה הַשְּׂגוֹת גְּדוּלוֹת, וְגַם הֵם מִצְמָצְמִין שְׁכֹלָם שֶׁלֹּא לְהֵרֵס הַגְּבוּל יוֹתֵר מִדְּאֵי כַּנֶּ"ל, כִּי עֶקֶר הַתְּקוּן עַל-יַדֵּי הַצְּמָצוּם, כִּי גַם הִרְשָׁעִים וְהַמְּחַקְרִים רוֹצִים לְהַתְּבַוֵּן וּלְהַסְתַּכֵּל עַל הַשֶּׁכֶל שֵׁשׁ בְּכָל דְּבַר, אֲבָל אֵין לָהֶם צְמָצוּם בְּשִׁכְלָם, וְעוֹשִׂים מַעֲשֶׂה זְמָרִי וּמְבַקְשִׁים חֲכָמָה וְשֶׁכֶל כְּפִינְחָס, שְׁעוֹשִׂים מַעֲשֶׂה בְּהֵמָה מִמֶּשׁ וּמְשַׁקְעִים בְּכָל הַתּוֹת מֵאֵד, וְרוֹצִים לְחַקֵּר חֲקִירוֹת בְּכָל דְּבַר וּלְהַבִּין כָּל דְּבַר לְעֵמְקוֹ, וּמַחֲמַת זֶה נְבוֹכוֹ מֵאֵד בְּכָמָה דְּעוֹת זְרוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת גְּדוּל. אֲבָל "לֹא בְּאֵלָה חֵלֶק יַעֲקֹב" (ירמיה י, טז), וְכַנֶּ"ל.

וְעַל-כֵּן יִשְׂרָאֵל שְׂנִקְרָאִים כָּלֵם צְדִיקִים " הֵם בְּמִיתָן קְרוּיִים חַיִּים, כְּמוֹ שְׂאֲמָרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (בְּרִכּוֹת יח:): 'צְדִיקִים בְּמִיתָן קְרוּיִים חַיִּים', כִּי כָּל עַבְדוֹתֵנוּ

ועל-כן "טוב מאד" ז - זה המות, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית-רבה ט, ה), כי המיתה לישראל הפשירים הוא רק כמו שנה שעל-ידי-זה נתחדש הנפש ונתחזק יותר, בבחינת "חדשים לבקרים" וכו' (איכה ג, כג), כמו כן היא המיתה, שמחמת חטא אדם הראשון אי אפשר להשיג התכלית בשלמות בזה הגוף כי אם על-ידי המיתה, שאז "ישוב העפר אל הארץ כשהיה והרוח תשוב" וכו' (קהלת יב, ז), ואז יזדכך הגוף בעפר והנשמה תתחדש למעלה, עד שאחר התחיה יקום בגוף ונפש זך שיהיו מחברים לעולם ואז יקבלו שכרם בשלמות, ואז יהיה עקר החיים שהם חיים נצחיים, ואז נשיג חבור החיצוניות עם הפנימיות בשלמות שזה עקר החיים של כל דבר.

אבל מחמת שבשעת המיתה מתרחקת הנשמה מהגוף, ואין נשאר חיות בהגוף כי אם בתכלית המעוט בהעלם גדול מאד, על-כן נאחז בהמת סטרא דמסאבא מאד, כי כל מה שהפנימיות קרוב ומקשר יותר להחיצוניות - כמו כן

ויגיענו הוא בשביל התכלית, שהוא לאחר המיתה פשוטה לקום בתחית המתים שאז יהיה עקר הקבול שזכר, כמו שכתוב (דברים יז, א) "היום לעשותם" - ו'למחר לקבל שכרם' (ערובין כב.), כי אז נשיג בשלמות כל מה שעבר בזה העולם וכו', ואז נדע ונבין היטב השכל של כל דבר, שזה יהיה הקבול שזכר. ועל-כן ישראל חיים לעולם, כי הם מקשרים החיצוניות אל הפנימיות תמיד על-ידי התורה שהיא האמונה שזה עקר החיים, כי עקר החיים הוא התחברות החיצוניות עם הפנימיות, שהם בחינת הגוף ונפש וכנ"ל.

כי אנו מאמינים שאפלו לאחר מיתה - שאז הפנימיות נפרד מהחיצוניות, דהינו הנפש מהגוף שזה עקר המיתה, אין הפרוד - פרוד גמור לעולם חס ושלום, רק הוא לפי שעה עד זמן התחיה, וגם בעת המיתה קדם התחיה נשאר בהגוף קיסטא דחיותא, כמו שאיתא בזהר הקדוש (נח פג.), אדרבא, עקר חבור הפנימיות עם החיצוניות דהינו הנפש עם הגוף הוא דיקא על-ידי המיתה,

נתגַרְשִׁין מֵהַחִיצוֹנוֹת כָּל סֵטְרָא דְמִסְאָבָא, כִּי בְהַפְנִימִיּוֹת אֵין לְהֵם אַחִיזָה, עַל-כֵּן הַמֵּת לְשַׁנְרַחֵק מִמֶּנּוּ מֵאֵד הַפְּנִימִיּוֹת עַל-כֵּן מִטְמֵא בְטִמְאָה חֲמוּרָה מְאֹד.

אב"ל אף-על-פי-כן אָנוּ מְאִמִּינִים, שְׁגַם בְּהַמֵּת יֵשׁ בּוֹ חֲבוּר בְּהַעֲלֵם גְּדוֹל עִם הַפְּנִימִיּוֹת, כִּי נִשְׁאָר בּוֹ קִיסָטָא דְחִיּוּתָא, אֲשֶׁר דִּיקָא עַל-יְדֵיזָה יִזְכֶּה לְחַיִּים אֲמִתִּיִּים אַחֲרֵ-כֵן לְאַחֵר הַתַּחֲיָה וְכַנ"ל. וְעַל זֶה מְרַמְזֵת מִצְוֹת פְּרָה אֲדָמָה, שֶׁהִיא חֲקָה גְּדוֹלָה וְאִי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵגָה, אֲבָל עַל כָּל פְּנִיִּים עַל-יְדֵי הַמִּצְוָה הַזֹּאת שֶׁל פְּרָה אֲדָמָה אָנוּ רוֹאִין שֶׁאֶפְשָׁר לְהַטְהֵר אֶפְלוּ מִטְמֵאָת מֵת, כִּי אֶפֶר פְּרָה מְטַהֶרֶת מְזֵה, כִּי הַפְּרָה מַעֲשֶׂיָהּ בַּחוּץ וַיֵּשׁ לָהּ כַּח לֵיָרֵד לְתוֹךְ עֵמֶק מְקוֹמוֹת אַחִיזָת הַחִיצוֹנִים וּלְגַרְשׁ אַחִיזָתָם מִשָּׁם, עַד שֶׁמְקַשְׂרֵת גַּם תְּכֵלִית הַחִיצוֹנוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת, וְעַל-יְדֵיזָה מְטַהֶרֶת מִטְמֵאָת מֵת שֶׁנִּמְשָׁךְ רַק מֵהַתְּרַחֲקוֹת הַפְּנִימִיּוֹת מֵהַחִיצוֹנוֹת וְכַנ"ל:

כב. וְקָרַח בְּמַחְלָקָתוֹ פָּגַם בְּכָל זֶה, כִּי חָלַק עַל מִשָּׁה שֶׁהוּא כָּלָל

הַתּוֹרָה, וְעַל-יְדֵיזָה חָלַק הַפְּנִימִיּוֹת מֵהַחִיצוֹנוֹת. וְזֶה בְּחִינַת "וַיִּקַּח קָרַח" (במדבר טז, א), וְתַרְגָּם אוּנְקְלוֹס: וְאֵתפֿלַג קָרַח, שֶׁחָלַק וְהִבְדִּיל בֵּין הַפְּנִימִיּוֹת וְהַחִיצוֹנוֹת, כִּי כִּפֵּר בְּעֵקֶר (ירושלמי סנהדרין י, א), וְלֹא הֶאֱמִין שֶׁיִּכּוֹלִין לְקַשֵּׁר הַחִיצוֹנוֹת אֶל הַפְּנִימִיּוֹת עַל-יְדֵי הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת, וְכָל זֶה מְחַמֵּת תַּאֲזוֹת לְבוֹ מְחַמֵּת גִּסּוּתוֹ וְגִאּוּתוֹ שֶׁרָדַף אַחֲרֵי הַכְּבוֹד, וּמְחַמֵּת זֶה הֵרֵס הַגְּבוּל וְהַצְּמִצּוּם וְהַנִּיחַ דַּעְתּוֹ לְחַקֵּר בְּטַעֲמֵי מִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְשָׂאֵל חֲקִירוֹת וְקִשְׁיוֹת שֶׁאִסּוּר לְחַקֵּר בָּהֶם, כִּי הֵם חֲקוֹת הַתּוֹרָה שֶׁאִי אֶפְשָׁר לְהַשְׁיֵג בָּהֶם טַעַם בְּזֶה הָעוֹלָם, כִּי פָּגַם בְּהַצְּמִצּוּם שֶׁל הַמַּחֲזִין, שְׂזָה הִיָּה הוּא דִּיקָא צְרִיךְ לְתַקֵּן.

כ"ג קָרַח הִיָּה לוֹי, וְלוֹי הוּא בְּחִינַת צְמִצּוּם בְּחִינַת דִּין, וּבִשְׂבִיל זֶה גָּלַח מִשָּׁה אֵת כָּל הַלְוִיִּים עַל-פִּי הַדְּבוּר נִי, כְּדֵי לְבַטֵּל הַשְּׁעֵרוֹת שֶׁהֵם תִּקְפֵּא דְדִינָא מְאֹד הַנִּצְחָזוּ בְּסֵטְרָא דְלוֹאִי (זהר תזריע מח:), כִּי מְחַמֵּת פָּגַם הָעֶגְלָה הִיָּה אַחִיזָה לְהַסְטְרָא-אַחֲרָא, וְעֵקֶר אַחִיזָתָם בְּהַשְּׁעֵרוֹת שִׁיּוּנְקִים

שְׂרָצָה לְחַלֵּק הַחִיצוֹנוּת מִהַפְּנִימִיּוֹת, וְאֵז בְּחִיּוֹ קְרוִי מֵת, בְּבַחֲיַת רְשָׁעִים בְּחִיָּהֶם קְרוִיִּים מֵתִים' (ברכות יח:), וּמֵאַחַר שֶׁקָּרַח הוּא הִרְאִישׁוֹן שֶׁחֵלַק כָּל-כָּף עַל מִשָּׁה וְחֵלַק כָּל-כָּף הַחִיצוֹנוּת מִהַפְּנִימִיּוֹת, עַל-כֵּן תִּכְרַח וּמִיַּד חֲטָפָה אוֹתוֹ הָאֶרֶץ וּבִלְעָה אוֹתוֹ בְּחִיּוֹ לְמַטָּה לְמָקוֹם הִרְאוּי לּוֹ, לְבַחֲיַת תְּכָלִית הַחִיצוֹנוּת שֶׁהוּא בְּתַחֲתִיּוֹת הָאֶרֶץ בְּשָׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת.

כִּי שְׁמַיִם וָאֶרֶץ הֵם בְּחִיַּת פְּנִימִיּוֹת וְחִיצוֹנוּתוֹ, וְעַל-כֵּן הָאָדָם הוֹלֵךְ בְּקוֹמָה זְקוּפָה בֵּין הַשְּׁמַיִם וּבֵין הָאֶרֶץ, כִּי הוּא סֵלֶם מֵצֵב אֲרֻצָּה - בְּבַחֲיַת חִיצוֹנוּתוֹ, כִּי מְלַבֵּשׁ בְּגוּף, אֲבָל רִאשׁוֹ מְגִיעַ הַשְּׁמַיִמָה - שֶׁהוּא הַשֹּׁכֵל, שֶׁהוּא בְּחִיַּת עֲלִיוֹנוֹת הַדְּבָר בְּחִיַּת פְּנִימִיּוֹת. כִּי הָאָדָם צָרִיךְ לְקַשֵּׁר הַכֹּל לְשָׂרְשׁוֹ וְאֵז הוּא חַי לְעוֹלָם. אֲבָל קָרַח שֶׁחֵלַק כָּל-כָּף וְהִפְרִיד בֵּין הַפְּנִימִיּוֹת וְהַחִיצוֹנוּתוֹ, בֵּין שְׁמַיִם לָאֶרֶץ, עַל-כֵּן פָּצְתָה הָאֶרֶץ אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אוֹתוֹ בְּחַיִּים מִיַּד כִּי שָׁם מְקוֹמוֹ, כִּי שָׁם הוּא תְּכָלִית הַגְּשָׁמִיּוֹת וְהַחִיצוֹנוּתוֹ:

מְבַחֲיַת דִּין וְצִמְצוּם שֶׁהוּא בְּחִיַּת סֵטְרָא דְלוֹאִי. וְעַל-כֵּן הִכְרַח לְגַלְחַת כָּל שְׂעוֹרוֹתֵיהֶם כְּדִי לְבַטֵּל אַחֲזוֹתָם שֶׁל הַסֵּטְרָא-אַחֲרָא, כְּדִי שִׁישְׂאוּ הַלְוִיִּים רַק בְּבַחֲיַת הַצִּמְצוּם הַקְּדוּשׁ בְּלִי אַחֲזוֹת הַסֵּטְרָא-אַחֲרָא, שְׁזָה הַצִּמְצוּם הוּא תְּקוּן גְּדוֹל, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג הַשֹּׁכֵל הָאֵמֶת בְּחִיַּת כֶּהֵן כִּי אִם עַל-יְדֵי הַצִּמְצוּם הַזֶּה. וְעַל-כֵּן הִזָּה קָרַח צָרִיךְ לְהַכְנִיעַ אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד לְאַהֲרֵן הַכֹּהֵן וּבְנָיו, וְאֵז הִזָּה נִכְלָל הַצִּמְצוּם עִם הַשֹּׁכֵל בְּבַחֲיַת חַ"ן הַנִּלְבָּה הַתּוֹרָה הַנִּלְבָּה, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה נִתְתַּקֵּן הַכֹּל.

אֲבָל קָרַח מְחַמֵּת תְּאוֹת הַכְּבוֹד פָּגַם בְּכָל זֶה וְחֵלַק עַל מִשָּׁה וְאַהֲרֵן, וְרָצָה לְהִיּוֹת כֶּהֵן וּפָגַם בְּהַצִּמְצוּם, כִּי רָצָה לְהַשִּׁיג הַשֹּׁכֵל בְּלִי צִמְצוּם, וְעַל-יְדֵי-זֶה הָרַס שְׂכָלוֹ לְגַמְרֵי וַיִּצָּא לַחוּץ וְחֵלַק עַל כָּל הַתּוֹרָה, וְחֵלַק הַפְּנִימִיּוֹת מִהַחִיצוֹנוּתוֹ מֵאַחַר שֶׁלֹּא הָאֵמֶין בְּהַתּוֹרָה וּכְנִ"ל. עַל-כֵּן הִזָּה עָנְשׁוֹ שֶׁפָּצְתָה הָאֶרֶץ אֶת פִּיהָ וּבִלְעָה אוֹתָם חַיִּים שְׂאוֹלָה יט, כִּי כָּף רִאוּי לּוֹ, כִּי הִרְאוּ לּוֹ מַה שֶּׁפָּגַם

כג. ועתה מקשר יפה מאד פּרשת חקת לפרשת קרח, וכמובא בפסיקתא הנ"ל: 'שאמר קרח, לא די שהוציא אותי מפלל הפהנה ומתנות אלא שגלח ראשי ועשה אותי סכל, מיד נתקנא למשה לחרחר הריב והוא לא ידע חק פרה אדמה תהיה כפרה גדולה על ישראל, עד כאן לשונו, עין שם. הינו פנ"ל, כי פרה אדמה שמטהרת מטמאת מת, זהו הפך טעות קרח שחלק הפנימיות מהחיצוניות, כי על-ידי מצות פרה אנו רואין שאפלו בתכלית החיצוניות יכולין לירד ולקשר גם אותן המקומות להשם-יתברך וכנ"ל.

כי פרה אדמה היא בחינת תכלית הצמצום, שהוא בחינת תקף האדמימיות שהוא תקף הדין, בחינת תכלית הצמצום. אבל בכח המצוה הזאת היה פח להפחן שימתיק גם זה הצמצום, עד שדיקא על-ידי הצמצום הזה, בחינת "עפר שרפת החטאת" (במדבר יט, יז), על-ידי-זה דיקא יחברו החיצוניות אל הפנימיות, עד שיטהרו מטמאת מת.

וזה בחינת "עץ ארז ואזוב ושני תולעת" (במדבר יט, ו), שהגבה שנתגאה כארז ישפיל את עצמו

כאזוב וכתולעת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא, חקת ו), הינו שצריכין לצמצם את המזח ולכלי להתגאות להיות חכם בעיניו - שירצה להשיג הכל יותר משכלו, רק יצמצם מחו וישפיל את עצמו כאזוב וכתולעת, ויסמך את עצמו על אמונה, ועל-ידי-זה דיקא זוכין לטהר תכלית החיצוניות ולקשר החיצוניות אל הפנימיות, שזה בחינת חבור 'עפר שרפת החטאת' שהוא בחינת תכלית הצמצום פנ"ל, בפרט שנושרף באש שהוא בחינת תקף הדין - ומחברין ונותנין אותו אל מים חיים, שהם בחינת מימי החסדים, כי 'פנימיות וחיצוניות' בשרשן נמשכין מ'חסד וגבורה', כידוע (עץ חיים שער מ). ועל-ידי-זה נטהרין מטמאת מת שעקר טמאתו על-ידי התרחקות הפנימיות מהחיצוניות שהוא הנפש מהגוף, כי אנו מאמינים שהמיתה היא טובה גדולה, כי על-ידי-זה נזכה לחבר החיצוניות אל הפנימיות, שזה עקר החיים לנצח וכנ"ל. וזה בחינת "ונתן עליו מים חיים" (במדבר יט, יז), 'חיים' דיקא, כי נטהרין מטמאת מת וזוכין לחיים, וכנ"ל:

כד. וזה בחינת (משלי יד, א) "חכמות נשים בנתה ביתה" - זו אשתו

לקשר החיצוניות אל הפנימיות כדי לזכות לחיים וכנ"ל, שעל-ידיה עקר בנין הבית ששם מכניסין ומקשרין כל החיצוניות אל הפנימיות שהוא בחינת בית וכנ"ל.

ועל-בן דרשו רבותינו ז"ל מקרא זה לענין מחלקתו של קרח, כי מחלקת של קרח שהיה על-ידי אשתו היה ההפך ממש מבחינת בנין הבית, כי על-ידי מחלקתו רצה להפריד, חס ושלום חס ושלום, הפנימיות מהחיצוניות וכנ"ל, ועל-בן נאמר על אשתו שגרמה כל זה וואולת בידיה תהרסנו, כי היא דיקא גרמה בחינת הריסת הבית וכנ"ל. אבל אשתו של און בן פלת שהצילה בעלה מהמחלקת, על-בן נאמר עליה "חכמות נשים בנתה ביתה" - 'בנתה ביתה' דיקא, כי בנין הבית הוא הפך המחלקת וכנ"ל, וזהו בחינת 'שלום בית':

של און בן פלת, וואולת בידיה תהרסנו" - זו אשתו של קרח (סנהדרין קי.). פי כבר מבאר לעיל, שעקר בנין הבית צריך להיות בחכמה, דהינו לזכות על-ידי הבית לקשר כל החיצוניות אל הפנימיות, שזהו בחינת כלל כל התורה שמתחלת בבית דבראשית שהוא ראש-בית וכנ"ל, ואז זוכין לחיים, פי "החכמה תחיה", שזהו בחינת מצות מזוזה, שהוא עקר תקון הבית ושמירתו שנאמר בו (דברים יא, כא) "למען ירבו ימכם" וכו', שזהו בחינת "ראה חיים עם האשה", פי מחמת שהיא סמוכה לבחינת חיצוניות, על-בן שם צריכין לזהר ביותר לראות להמשיך חכמה וחיים לשם דיקא, וכמבאר למעלה כל זה (באות טז"ח). וזהו "חכמות נשים בנתה ביתה" - חכמות נשים הם דיקא בונין הבית על מכוננו, פי שם דיקא צריכין לזהר

ראשי פרקים

כפלים לתושיה" (איוב יא, ה), "פי כל ביתה לבש שנים" (משלי לא, כא) - 'שנים' (תנחומא חיי שרה ד):

"על כל דבר פשע וכו' ישלם שנים לרעהו" (שמות כב, ח), בחינת "חיים שנים ישלם" (שם כב, ג), "פי

תמצית המאמר

פרק א

אור השכל גדול מאד ולכן כדי להשיגו מוכרחים לתקן את מידת המלכות שהיא ענין המדה והצמצום, וזהו כלל כוונת הספירה [על פי האריז"ל], שעיקרה לתקן ספירת המלכות בכל בחינותיה ולהמשיך המוחין בכל בחינותיהם (סעיף ב).

על ידי הנפת העומר שעורים מתקנים את כלל הצמצומים כדי שנוכל לקבל המוחין. וכן מצוות ספירת העומר חמשים יום באה לתקן את מידת המלכות והצמצום השייכת לאות [ומספר] נו"ן. בכדי לזכות לקבלת התורה, שהיא השגת אור החכמה והשכל (שם).

לעומת 'מלכות דקדושה' ישנה 'מלכות הרשעה' שהיא הכסילות והרוח שטות, וזהו זוהמת מצרים שאנו צריכים להיטהר ממנו בימי הספירה (סעיף ג).

על ידי ה'תורה' מכניעים את מלכות הרשעה שהיא הכסילות והרוח שטות, כי התורה היא עיקר החכמה והשכל, ועל ידה נזכה להכיר אותו ית' ולעבדו עלידי כל הדברים שבעולם (שם).

תיקון ה'צמצום דקדושה' הוא: שיגדור ויצמצם עצמו מהליכה אחר התאוות הבהמיות, ויצמצם שכלו, היינו שיכיר שעדיין הוא רחוק מן החכמה וישים עצמו כבהמה, ויקבל עול מלכותו יתברך בתמימות גדול ובאמונה שלימה, ואזי יאיר לו אור השכל להתקרב אל השי"ת (סעיף ד).

הסטרא אחרא נאחזת בצמצום אור השכל ומבקשת להרחיק את האדם לגמרי מהשכל ולהפילו למעשה בהמה והליכה אחרי התאוות, ובכך לפרוץ אצלו את צמצום השכל דקדושה שלא יכיר את מקומו, ויהיה חכם בעיניו לבקש לחקור ולהבין בשכלו דרכי ה' וצדיקיו (שם).

ה'עומר שעורים' שהוא מאכל בהמה הוא כלל המידות והצמצומים (כמבואר בכתבי האריז"ל). ו'הנפת העומר' למעלה מתקנת את ענין ה'צמצום' וה'בהמה' שיהיו כראוי היינו שנזכה להיטהר ולהינצל ממעשה בהמה, ומאידך, להשים עצמו כמי שאינו יודע. וכל זה היא ההכנה המוכרחת ל'קבלת התורה', שהיא השגת אור החכמה והשכל (שם).

פרק ב

עיקר כוונת הספירה בפשיטות שידע האדם ויזכור שכל ימיו מנויים וספורים, ויצטרך ליתן דין וחשבון מכל יום ומכל שעה, ולא ידחה מיום לחבירו 'כי אין לאדם בעולמו כי אם אותו היום ואותו השעה שעומד בו, כי יום המחרת הוא עולם אחר לגמרי' (סעיף ה).

בכח ספירת שבע שבתות ימי הספירה [הכלולים מכל הימים] בפה מלא, אנו ממשיכים ידיעה וזיכרון זה על כל ימי השנה (שם).

בכל יום מאירה חכמה מיוחדת וזורח טוב מיוחד השייך דווקא ליום זה, אלא שכלל גדול הוא שה'חשך קודם לאור', וה'טוב' הנמצא בכל יום מוכרח להיות מסובב עם 'גדר' של מניעות ועיכובים (סעיף ו).

על אף כל הגדרים והמניעות המתפשטים סביב עבודת ה' שבאותו היום, יזכור שהיום הזה הוא 'יום!' ויכול כל אחד ובכל מצב לזכות ב'טוב' המיוחד של יום זה, וממילא יזדרז בזריזות עצומה שבור את הגדרים והמניעות ולמלאות את היום בעבודת השי"ת כפי יכולתו חוק ולא יעבור (שם וסעיף ז).

כל בחינות המשכת המוחין המבוארים בכתבי האריז"ל נעשין ונמשכין בכל דור ודור בכל שנה ושנה בכל אדם ואדם לפי בחינתו, וכלל כל המוחין והחכמה והשכל הוא לדעת ולהכיר את הבורא יתברך (סעיף ח).

כפי המח המיוחד שהוא האור והטוב הנמצא בכל יום כמו כן מתגבר לעומתו מניעה ועיכוב מיוחד, ומזה נמשכים כל השינויים העצומים שבין יום לחבירו בענין סוגי הטרדות והעיכובים העוברים על האדם (שם).

בימי הספירה מקבלים המוחין שלא כסדר, וכן בכל פעם שצריך לשוב בתשובה, ועל כן יכול להתגבר על האדם לפתע קטנות עצומה עד שנדמה לו שביום זה אי אפשר בשום אופן לעבוד את השי"ת (שם).

'רצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות' - וישנם אין ספור אופנים של תורה ותפילה ומעשים טובים שאפשר למלאות בהם את היום בכל מצב שהוא, ולכן לא יטעה לחשוב שיום טרוד זה בטל והולך לריק, אלא יתגבר לעבוד את השי"ת בכל מה שיוכל כפי אותו היום (שם).

בימי הספירה מתקנים את צמצום המח שלא יצא מגבול הקדושה, ועל ידי זוכין להמשיך ולקבל המוחין דקדושה, ובחג השבועות מתקנים את הכתר שהוא הצמצום העליון, שאחרי שזכה למוחין דקדושה, יעבב ויצמצם מוחו שלא ידרוש ויחקור במופלא ומכוסה ממנו (סעיף ט).

אף על פי שהאדם צריך להיות זריז גדול בעבודת השי"ת, צריך גם להמתין הרבה מאד עד שיזכה לעבדו ית' כראוי, ובימי הספירה מקבלין את מידת הזריזות, ובחג השבועות זוכין לכח ההמתנה (סעיף י).

מידת הזריזות לבדה יכולה לגרום לאדם להרוס את הגבול עד שיחלש בדעתו כשיראה שעוברים עליו ימים ושנים שאינו זוכה להתקרב אל השי"ת, ועל כן מוכרחים להמתין הרבה מאד ולצפות ולייחל לישועת ה' (שם)

על ידי התורה יש לנו במה להחיות עצמינו כל הימים אשר אנו ממתנים לישועתו, להיכלל בו יתברך בשלמות, וכן יחיה עצמו בתוך המתנתו בכל מה שיוכל, פעם בתורה, פעם בתפילה, פעם בהתבודדות, פעם בשיחה עם חבריו, פעם בעשיית איזה מצוה וגמילות חסד, פעם בכיסופין והשתוקקות שזה העיקר (שם).

גאולה הראשונה היא בסוד חיפזון וזריזות - וזהו קדושת פסח ועבודת ימי הספירה, וגאולה האחרונה שאין אחריה הפסק היא בסוד 'כתר' והמתנה - וזהו קדושת חג השבועות. ומי שזוכה לסוד ה'המתנה' בוודאי יזכה לגאולת נפשו בשלימות (סעיף יא).

אפילו אם נשתה גבורתו ויצרו תוקפו ואינו ממלא כלל חובת היום, אל יסתור את ספירתו!

וימשיך לספור ימיו ולחשוב על אחריתו מתוך ייחול וציפיה לישועת ה', ואזי בוודאי יגיע יום ישועתו שיתקרב להשי"ת (סעיף יב).

פרק ג

עיקר שמירת כל החפצים מכל מיני היזקות הוא על ידי מידת ה'מלכות' המקשרת כל הדברים אל הארת השכל והחכמה שהוא החיות של הדבר, ולזה זוכין בכח התורה (סעיף יג).

רכושו וחפציו של האדם הם בחי' 'חיצוניות' ששם אורבים החיצונים, ועל כן קשה מאד לשומרם, ועיקר השמירה על ידי שאינו נמשך אחר 'חיצוניות' הדבר אלא מסתכל על השכל והחכמה הפנימית שיש בו (סעיף יד).

כל השומרים מחוייבים שבועה דאורייתא כי השמירה קשה מאד, ורק על ידי שבועת השומרים בנקיטת חפץ שהוא 'ספר תורה' אנו מאמינים לו ששמרה, כי התורה היא תיקון השמירה בשרשה (סעיף טו).

עיקר השמירה היא ב'בית' כי שם נכנסים כל הדברים מחוץ לפנים, היינו מ'חיצוניות' וגשמיות הדבר אל החכמה והחיות ה'פנימית' שבו, שזהו עיקר השמירה, ולכן נקרא השומר 'בעל הבית' (סעיף טז).

טעם פטור 'שמירה בבעלים', כי כאשר הבעלים עמו במלאכתו אזי הם עומדים בבחי' החיצוניות, וממילא עליהם מוטלת אחריות השמירה (סעיף יז).

ה'מזווה' בפתח הבית היא השמירה על הבית וחפציו, כי ה'מזווה' היא כלליות התורה ועל ידה נתקשר הבית וכל אשר בו אל עצם הפנימיות שהיא חכמת התורה [שהיא בסוד 'בית'] (שם).

ה'מזווה' היא סוד ה'מלכות' דקדושה, וכן היא בסוד 'מקלות ושמות' המכניעים את הכסילות, ומקשרים הבית שיהיה בבחי' 'בחכמה יבנה בית' (שם).

על ידי ה'מזווה' נמשך חיים ואריכות ימים, כי היא מקשרת הכל אל החכמה והחיות, ולכן גם נשים שהם בבחי' חיצוניות מחוייבים במזווה כדי שגם הן יתקשרו אל החכמה והחיים (סעיף יח).

יעקב אבינו קישר כל הדברים אל החכמה והשכל, וזהו החיים האמתיים והנצחיים, ולעומתו עשו לא האמין בשכל שיש בכל דבר, ולכן ביזה ומכר את הבכורה [שהוא השכל והחכמה] עבור תאוות לבו (סעיף יט).

יעקב אבינו שזכה ב'בכורה' שהוא השכל והחכמה הפנימית שיש בכל דבר, זכה ממילא גם בכל ה'ברכות' הגשמיות והחיצוניות, כי הגשמיות טפל ובטל אל הרוחניות והפנימיות (שם).

קודם שהלך יעקב אבינו לישא אשה ולשמור צאן לבן, אשר עיקר העבודה בעניינים אלו הוא לקשר החיצוניות אל הפנימיות בסוד 'סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה', נטמן ועסק בתורה י"ד שנה, כי עיקר התקשרות החיצוניות אל הפנימיות הוא על ידי התורה (שם).

על ידי שיעקב אבינו קיים כל התורה בבית לבן וקישר שם כל החיצוניות אל הפנימיות, נתעלה החן וחשיבות שלו בעיני הכל, ושוב לא היה כח לעשו לקטרג עליו (סעיף כ).

פרק ד

'פרה אדומה' מטהרת כל המקומות החיצונים, ועל כן היא מטהרת מטומאת מת, כי עיקר טומאתו הוא מהפירוד של החיצוניות - הגוף, מהפנימיות - הנשמה (סעיף כא).

ענין זה 'לקשר החיצוניות אל הפנימיות', דהיינו להסתכל בכל דבר על השכל האמת שיש בו ולהתקרב עליידי כל הדברים להשם יתברך, הוא גבוה ונעלם מאד מבני אדם, ואי אפשר לזכות לזה כי אם עליידי התורה הקדושה (שם).

העבודה בזה למעשה: שצריכים להתנהג בכל דבר על פי התורה הקדושה, וכשמסתכל באיזה דבר ידע ויאמין באמונה שלמה שבודאי יש בזה הדבר שכל גדול ויכולים להכיר בזה הדבר גדולת הבורא יתברך ולהתקרב על ידי זה להשם יתברך, ואם יזכה להבין בזה איזה שכל הנוגע לעבודת השם יתברך מה טוב, ואם לאו - יצמצם שכלו ויסמוך על אמונה (שם).

עיקר הבחירה היא מחמת שבעולם הזה אי אפשר להשיג בשלימות פנימיות כל הדברים מראשם עד סופם, עד לעתיד לבוא אחר התחייה שאז נשיג ונדע כל מה שנעשה בזה העולם, וכל מה שכיוון השם יתברך בבריאת העולם וכל אשר בו ובהנהגתו כל ימי עולם מראש ועד סוף (שם).

עם ישראל חיים לעולם, כי הם מקשרים תמיד החיצוניות אל הפנימיות על ידי התורה שהיא האמונה, וכל עבודתם ויגיעתם הוא בשביל התכלית כשנזכר לקום בתחיית המתים שאז נשיג בשלמות כל מה שעבר בזה העולם ונדע ונבין היטב השכל של כל דבר (שם).

אנו מאמינים שגם אחר המיתה אין פירוד גמור ח"ו בין הפנימיות - הנשמה, לחיצוניות - הגוף, ועל זה מרמזת מצוות 'פרה אדומה', ועל ידי זה היא מטהרת מטומאת מת (שם).

קרח בגאותו חקר בשכלו בטעמי המצוות אשר אי אפשר להשיגם בעולם הזה, ובזה פגם בבחי' ה'צמצום' של המח שהוא בחי' לוי, והפריד החיצוניות מהפנימיות. ועל כן היה ענשו שנבלע בחייו בתחתיות ארץ שהיא תכלית החיצוניות (סעיף כב).

פרה אדומה ממתיקה את תכלית ה'צמצום', על ידי חיבור 'עפר שריפת החטאת' - תכלית החיצוניות, אל ה'מים חיים' - סוד הפנימיות, וכל זה על ידי 'עץ ארז ואזוב ושני תולעת' שהגבוה כארז לא יתגאה לרצות להשיג הכל בשכלו, אלא יצמצם וישפיל עצמו כתולעת ויסמוך רק על אמונה (סעיף כג).

"חכמות נשים בנתה ביתה" - זו אשתו של און בן פלת, כי האשה שהיא בחי' החיצוניות נתקשרה אל הפנימיות שהיא ה'חכמה' שב'בית', ו"אולת בידיה תהרסנו" - זו אשתו של קרח, שגרמה להריסת ה'בית', שהוא סוד חיבור החיצוניות אל הפנימיות בחי' 'שלום בית' (סעיף כד).

לְעִירְלֵי נְשֻׁמָּה

הבה"ח נחמן ז"ל

ב"ר יבלחט"א אליהו קירשבוים

עלה בסעדה השמימה יחד עם מ"ה קדושי
מידון בחצות ליל ל"ג בעומר תשפ"א

תנצב"ה

לְעִירְלֵי נְשֻׁמָּה

הרה"ח ר' שלמה זלמן

בהרה"ח ר' בנימין זאב ז"ל חשין

גלב"ע ה' סיון תשע"ט

תנצב"ה

לְעִירְלֵי נְשֻׁמָּה

ר' בנימין ב"ר יואל ז"ל

ר' יעקב ב"ר יצחק ז"ל

מדת לאה ב"ר בנימין ע"ה

תנצב"ה

לְעִירְלֵי נְשֻׁמָּה

הבחור המופלא המסובל ביסורים
שקיבלם באהבה

הבה"ח שלמה

ב"ר אברהם ישעיהו ז"ל קרלבוך

הסתלק בטהרה ביום שב"ק א' אייר תשפ"ג

תנצב"ה

לְעִירְלֵי נְשֻׁמָּה

ר' נתן ב"ר מנחם מנדל ז"ל

קירשבוים

גלב"ע ו' תשרי תשע"ח

תנצב"ה

לְעִירְלֵי נְשֻׁמָּה

ר' שמואל בנימין

ב"ר יצחק צבי ז"ל סופר

גלב"ע י"ז טבת תש"פ

תנצב"ה

ואלה יעמדו על הברכה

אשר נדבה רוחם להיות

מאבני היסוד הקבועים

בההדרת והפצת מעיינות הישועה

הר"ר נחמן מן שליט"א	הר"ר חיים אשר אודלנציק שליט"א
הר"ר אפרים נחמן מרגליות שליט"א	הר"ר מרדכי דוד בלום שליט"א
הר"ר משה סומד שליט"א	הר"ר אברהם בעק שליט"א
הר"ר משה דוד סופר שליט"א	הר"ר שמעון אליהו ברזין שליט"א
הר"ר ישראל סיעה שליט"א	הר"ר נפתלי הערץ ברזל שליט"א
הר"ר ראובן פיליפ שליט"א	הר"ר מנחם גולדברג שליט"א
הר"ר חיים צציק שליט"א	הר"ר ישראל נחמן חשין שליט"א
הר"ר שמואל יצחק קיפניס שליט"א	הר"ר נחמן ב"ד ש.ו. חשין שליט"א
הר"ר אליהו קידשבוים שליט"א	הר"ר נתן יגלניק שליט"א
הר"ר יצחק קניג שליט"א	הר"ר מנחם נפתלי לוקמן שליט"א
הר"ר נחמן ב"ד מנשה קניג שליט"א	הר"ר נחמן ליברמנש שליט"א
הר"ר שמואל מאיר קניג שליט"א	הר"ר איתמר לייפער שליט"א
הר"ר שמעון ב"ד מ.ד. שפירא שליט"א	הר"ר ישראל מנשה מינצברג שליט"א

עוד יעמדו על הברכה כל המתנדבים בקודש שתדמו מהונם וסייעו בעדינו
בהדפסת והפצת קונטרס זה, כל אחד בשמו הטוב יבורך

"עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

